

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ
ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Β^α
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΠΡΟΣ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ ὀλοκλήρωση ἑνός μεγαλεπήβολου ἔργου εἶναι φυσικό νά προκαλεῖ ἱκανοποίηση σ' ἐκεῖνον, πού εἶχε τήν πρωτοβουλία γι' αὐτό. Πολύ περισσότερο, ἂν τό ἔργο αὐτό ἦταν ἐπιθυμία μιᾶς ὀλόκληρης ζωῆς καί πιεστική ἀναγκαιότητα τῶν καιρῶν, εἶναι δικαιολογημένο νά προκαλεῖ αἰσθήματα μέγιστης εὐφροσύνης καί μία μυστική ἀγαλλίαση. Καί ὅταν, μέ τό ἔργο αὐτό, δέν ρυθμίζεται ἀπλῶς ἡ καθημερινότητα, ἀλλά θεραπεύονται πληγές αἰώνων καί ἀποκαθίσταται τάξις ἀρχαιοπαράδοτη, ἡ ἱκανοποίηση παύει νά εἶναι προσωπική. Γίνεται καθολική, διαχέεται σ' ὅλη τήν κοινωνία.

Ἔτσι νιώθω κι ἐγώ κατά τήν, ὄντως, ἱστορική γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου σημερινή ἡμέρα. Ἐγκρίνεται, σήμερα, καί τίθεται σέ ἐφαρμογή ὁ νέος Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας μας καί κατοχυρώνεται καταστατικά ἡ ἐπαναφορά τῆς Ἐκκλησίας μας στήν προτέρα της αἴγλη, μέ τήν ἀπόκτηση πλήρους Ἱερᾶς Συνόδου. Μιά ἐκκρεμότητα ὀκτώ αἰώνων τελειώνει σήμερα. Κι εἶμαι σίγουρος ὅτι πολλοί τῶν προκατόχων μας «ἐπεθύμησαν ἰδεῖν τήν ἡμέραν ταύτην καί οὐκ εἶδον».

Ὅ,τι ἡ κακεντρέχεια καί ἡ ἐχθρότης τῶν Λατίνων ἐπέβαλαν τότε καί ὅσα οἱ συστροφές καί οἱ ἰδιοτροπίες τῆς Ἱστορίας καί οἱ περιπέτειες τοῦ τόπου καί τοῦ λαοῦ συντήρησαν ἔκτοτε, «πέρας εἰλήφασι» σήμερα. «Δόξα τῷ Θεῷ τῷ οὕτως εὐδοκήσαντι».

Δέν ἀμφιβάλλω ὅτι συναγάλλονται σήμερον οἱ χοροί τῶν προκατόχων

μας, οί όποιοι τήν ανάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενοι, άλλοι «στεναγμοίς ἀλαλήτοις» καί άλλοι «έν διωγμῷ καί μαρτυρίῳ» συντήρησαν τήν Ὁρθόδοξη πίστη στόν έλληνικό πληθυσμό τής νήσου καί διατήρησαν έν ζωῇ, ἔστω καί «κατάστικτον τοῖς μῶλωψι», τήν Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία μας.

Ἀποτίουμε σήμερα φόρο τιμῆς σ' αὐτούς καί ὑποκλινόμαστε στούς ἀγῶνες καί στίς θυσίες τους. Τιμοῦμε καί τίς θυσίες ὁλόκληρου τοῦ λαοῦ μας σ' ὅλους αὐτούς τούς ἀσέληνους αἰῶνες τής δουλείας. Στούς ἀγῶνες καί στίς θυσίες τους ὀφείλουμε τόσο τό ἔθνικῶς, ὅσο καί τό χριστιανικῶς, ζῆν.

Πέραν ἀπό τήν πιό πάνω θεμελιώδη ρύθμιση, ὁ νέος Καταστατικός Χάρτης θά ρυθμίζει τήν, κατά τό δυνατόν, ἀπρόσκοπτη πορεία τής Κυπριακῆς Ἐκκλησίας στόν κόσμο τοῦτο. Θά ρυθμίζει τίς σχέσεις συναλληλίας πρός τό κράτος, τίς σχέσεις διακονίας πρός τό ποιμνίό της καί τίς ἀδελφικές, ἰσότητες, σχέσεις, πρός τίς ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀσφαλῶς, κυβερνᾶται ἀπό τήν Ἀγία Γραφή, τά ἐπ' αὐτῆς ἐρειδόμενα δόγματα, καθῶς καί τούς Ἱερούς Κανόνες τῶν Τοπικῶν καί Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἐκάστη τοπική Ἐκκλησία, ὅμως, ζῶσα καί πολιτευομένη εἰς τόν κόσμο τοῦτον καί ἐξαρτωμένη ἀπό τοπικές καί χρονικές ἰδιαιτερότητες, πού εἶναι μεταβλητές, ἔχει ἀνάγκη καί Καταστατικοῦ Χάρτη, ὁ ὁποῖος νά ρυθμίζει τά τῆς λειτουργίας της.

Μετά τή μεγάλη κρίση τοῦ 1900 - 1910, λόγω τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, καταρτίστηκε καί ἐφαρμόστηκε ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ 1914, ὁ ὁποῖος παρέμεινε σέ ἰσχύ μέχρι τό 1979. Τό 1929 ἔγινε προσπάθεια τροποποίησης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τοῦ 1914, ἡ ἀκολουθήσασα, ὅμως, ἐξορία τῶν Μητροπολιτῶν Κιτίου καί Κυρηνείας δέν ἐπέτρεψε τήν ὑλοποίησή της. Ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ 1914 ἀντικατεστάθη δι' ἄλλου, τό 1980, ὁ ὁποῖος ἐθεράπευε κάποιες ἀδυναμίες τοῦ προηγούμενου, πού εἶχαν παρατηρηθεῖ στήν πράξη, ἀλλά καί ἐλάμβανε ὑπόψη τά νέα δεδομένα, ὅπως ἦταν ἡ ἀπαλλαγή τῆς νήσου ἀπό τόν ἀποικιακό ζυγό καί ἡ ἐξέλιξη τῆς κοινωνίας.

Οἱ ἀδυναμίες τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τοῦ 1980, ὅπως παρουσιάστηκαν κατά τήν εἰκοσιπεντάχρονη, περίπου, χρήση του, μέ κορύφωση τά τελευταῖα γεγονότα τῆς ἀσθένειας τοῦ τέως Ἀρχιεπισκόπου καί τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν ἐκλογῶν, κυρίως ὅμως ἡ διαχρονική πεποίθησή μου γιά τήν ἀναγκαιότητα τῆς δημιουργίας πλήρους Συνόδου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας γιά τήν Ἐκκλησία μας καί ἡ ἀκράδαντη πεποίθησή μου ὅτι ὁ ἱερός κλῆρος, ἀνεξάρτητα ἀπό τό σέ ποιά ἐκκλησιαστική ἐπαρχία ὑπηρετεῖ, θά ἔπρεπε νά ἀμείβεται ἀξιοπρεπῶς ἀπό ἕναν Ἐνιαῖο Φορέα Μισθοδοσίας, καθῶς καί ἡ ἐπιθυμία μου γιά ἄμεση ἀντιμετώπιση καί θεραπεία μερικῶν

συνεπειών τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς, μέ ὤθησαν στήν ἀνάληψη τῆς προσπάθειας σύνταξης νέου Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀμέσως μετά τή, Θεοῦ συγκαταβάσει, ἀνάρρησή μου στόν Ἀρχιεπισκοπικό Θρόνο.

Εὐχαριστῶ θερμῶς ὅλους τοὺς ἀγίους ἀδελφούς, μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, γιά τό θετικό καί ἐποικοδομητικό πνεῦμα, πού ἐπέδειξαν κατά τή διάρκεια τῆς μελέτης τῶν διαφόρων ἄρθρων τοῦ Καταστατικοῦ. Ἰδιαίτερα εὐχαριστῶ τοὺς Πανιερωτάτους Μητροπολίτες Μόρφου καί Κωνσταντίας, καθώς καί τά ὑπόλοιπα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς σύνταξης, τοὺς κ.κ. Ἀλέκο Μαρκίδη, Κωνσταντῖνο Πιτσάκη, Γεώργιο Πουλῆ, Θεόδωρο Γιάγκου καί Πρωτοπρεσβύτερο Χρυσόστομο Νάσση, καί τοὺς κ. κ. Ἰωάννη Χαριλάου, Κωνσταντῖνο Κατσαρό καί Ἀχιλλέα Αἰμιλιανίδη, γιά τό μόχθο πού κατέβαλαν.

Εἶναι ἀλήθεια ἀναντίρρητη, ὅτι δέν ὑπάρχει ἀνθρώπινο δημιούργημα, πού νά εἶναι τέλειο. Καί δέν τρέφω ψευδαισθήσεις ὅτι ὁ νέος Καταστατικός Χάρτης, πού πανηγυρικά ψηφίζουμε σήμερα, εἶναι τέλειος. Ἐκεῖνο πού μπορῶ νά διαβεβαιώσω εἶναι ὅτι καταβάλαμε κάθε προσπάθεια ὅπως αὐτός διαρκέσει μέσα στό χρόνο.

Ξέρουμε ὅτι θά διαπιστωθοῦν ἀτέλειες καί ὅτι ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας μέσα στόν κόσμο τοῦτο θά καταστήσει ἀναγκαῖες κάποιες τροποποιήσεις. Γι' αὐτό καί θεσπίσαμε τή, μέ ὀρισμένη, αὐξημένη πλειοψηφία, δυνατότητα ἀλλαγῆς καί τροποποίησης ἄρθρων τοῦ Καταστατικοῦ. Ἐμεῖς προσπαθήσαμε κατά τά ἀνθρώπινα. «Τό ἔργον», ὅμως, «ἐκάστου ὁποῖόν ἐστι τό πῦρ δοκιμάσει», κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο. Ὁ χρόνος καί οἱ ποικίλες περιστάσεις θά δείξουν τήν ἀντοχή καί ἐπιβίωση τοῦ νέου Καταστατικοῦ μας Χάρτη.

Οἱ κυριότερες καινοτομίες τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτη, ἔναντι τῶν παλαιότερων, εἶναι:

1. Ἡ δημιουργία 13 Ἐπισκοπῶν. Ἐκτός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί τῶν Μητροπόλεων Πάφου, Κιτίου, Κυρηνείας, Λεμεσοῦ καί Μόρφου, τίς ὁποῖες διελάμβανε ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ 1980, καί τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀρσινόης, γιά τήν ὁποία ἀποφάσισε, ὕστερα ἀπό δική μου εἰσήγηση, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, τό 1996, δημιουργοῦνται οἱ Μητροπόλεις Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου, Κύκκου καί Τηλλυρίας, Ταμασοῦ καί Ὁρεινῆς καί Τριμυθοῦντος, καθώς καί οἱ Ἐπισκοπές Καρπασίας καί Ἀμαθοῦντος.

Μέ τήν εἰσαγόμενη ρύθμιση, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀποκτᾷ πλήρη Σύνοδο Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας καί ἀπαλλάσσεται ἀπό τήν ἀνάγκη προσφυγῆς σέ πλησιόχωρες Ἐκκλησίες γιά λύση ἐσωτερικῶν προβλημά-

των της. Ἡ ὑπαρξη 13 Ἐπισκοπῶν, τῶν ὁποίων ἡ πλήρωση προνοεῖται νά γίνεται ἐντός τακτοῦ συντόμου χρονικοῦ διαστήματος ἀπό τῆς κενώσεώς των, καθὼς καί ἡ πρόνοια γιά ὑπαρξη δύο Ἐπισκόπων, βοηθῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐγγυᾶται τήν ὑπαρξη, πλέον, πλήρους Ἱερᾶς Συνόδου (τοῦλάχιστον 15μελοῦς) γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

2. Δημιουργία τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐπαρχιούχων Ἐπισκόπων. Ἐκτός τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καί τῶν Μητροπόλεων, μέ τό νέο Καταστατικό θεσμοθετεῖται ἡ ὑπαρξη τριῶν Ἐπισκοπῶν, οἱ ὁποῖες θά ποιμαίνονται ἀπό Ἐπισκόπους, στούς ὁποίους ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ Μητροπολίτες θά ἐκχωροῦν διοικητικά - ποιμαντικά καθήκοντα. Ἔτσι, ἐκτός τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀρσινόης, στά ὅρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πάφου, τῆς ὁποίας ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶχε ἐγκρίνει τή σύσταση τό 1996, ἰδρύεται ἡ Ἐπισκοπή Καρπασίας, στά ὅρια τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, καί ἡ Ἐπισκοπή Ἀμαθοῦντος, στά ὅρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ. Ἡ ὑπαρξη Ἐπισκόπων μέ διοικητικές - ποιμαντικές εὐθύνες, ὑπό τήν πνευματική καί διοικητική ἐποπτεία τῶν Μητροπολιτῶν, ἦταν ἀρχαῖος θεσμός τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἀναβιώνει τώρα στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

3. Ἀλλαγὴ στόν τρόπο ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τῶν Μητροπολιτῶν. Τό θέμα τοῦτο ἀπασχόλησε ἰδιαίτερα τήν Ἱερά Σύνοδο, δεδομένης τῆς ἰδιαιτερότητας τοῦ τρόπου ἐκλογῆς, πού ἀκολουθεῖτο μέχρι σήμερα στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου .

Πρός ἐνημέρωση τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι πιθανόν νά ἀποδίδουν διάφορες σκοπιμότητες στόν εἰσαγόμενο νέο τρόπο ἐκλογῆς, παραθέτουμε, ἐν συντομία, τά ἐπικρατοῦντα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὡς πρὸς τό θέμα αὐτό:

Στήν πρό τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων περίοδο, τό δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐπισκόπου εἶχαν, αὐστηρῶς ὁμιλοῦντες, οἱ Ἐπίσκοποι. Ὁ λαός ἐμαρτυροῦσε μόνο γιά τά προσόντα τοῦ ἀξίου γιά τό ἀξίωμα, ἢ ἀποδεχόταν τόν ὑπό τῶν Ἐπισκόπων ἐκλεγόμενο. Οἱ «Διαταγές τῶν Ἀποστόλων» ἀναφέρουν: «Ὁνομασθέντος (τοῦ Ἐπισκόπου) καί ἀρέσαντος, συνελθόν ὁ λαός ἅμα τῷ πρεσβυτερίῳ καί τοῖς παροῦσιν ἐπισκόποις, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, συνευδοκεῖτω. Ὁ δέ πρόκριτος τῶν λοιπῶν ἐρωτάτω πρεσβυτέριον καί τόν λαόν, εἰ αὐτός ἐστιν, ὃν αἰτοῦνται εἰς ἄρχοντα, καί ἐπινευσάντων, προσεπερωτάτω εἰ μαρτυρεῖται ὑπό πάντων ἄξιος εἶναι τῆς μεγάλης ταύτης καί λαμπρᾶς ἡγεμονίας» (Βιβλ. Η', Κεφ. Δ').

Καί ὁ Κυπριανός Καρχηδόνας παραγγέλλει: «Πρὸς νόμιμον χειροτονίαν ἐπισκόπου λαοῦ τινος ὠρισμένου, συνελθεῖν ἐπὶ τό αὐτό τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκόπους τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ὅπως ἐκλέξωσι τόν Ἐπίσκο-

πον, παρόντος τοῦ λαοῦ, τοῦ γινώσκοντος τελείως τόν βίον ἐκάστου καί μαρτυροῦντος περί πασῶν τῶν πράξεων αὐτοῦ» (Ἐπιστ. 68).

Κατά τάς «Διαταγάς τῶν Ἀποστόλων», ἡ μαρτυρία τοῦ λαοῦ ἔπρεπε νά εἶναι «κατ' ἀλήθειαν, ἀλλ' οὐ κατὰ πρόληψιν». Ἐπειδή, ὅμως, πολλές φορές ὁ λαός ξεπερνοῦσε τά ὅρια, ἀκολούθησαν οἱ Κανόνες Δ' τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί ΙΒ' καί ΙΓ' τῆς Λαοδικείας, πού καθιέρωσαν ὅτι ἡ ἐκλογή καί ἀποκατάσταση τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι δικαίωμα τῶν συνεπισκόπων, χωρίς τή συμμετοχή τοῦ λαοῦ. Ἀπό τότε ἐπικράτησε, ὡς κανόνας, στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, οἱ Ἐπίσκοποι νά ἐκλέγονται ὑπό τῶν Ἐπισκόπων. Τοῦτο ἐπιβεβαίωσε καί ὁ Γ' Κανόνας τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἐκτός τοῦ πιο πάνω τρόπου ἐκλογῆς καί ἀποκατάστασης Ἐπισκόπου, πού ἀποτελεῖ τό γενικό κανόνα, ὑπῆρξαν καί ἄλλοι δύο τρόποι, ὡς ἐξαίρεση τοῦ γενικοῦ κανόνα, πού ἐγίναν κατά καιροῦς δεκτοί ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία:

- α) Ὁ ὑπό τοῦ Ἰουστινιανοῦ, διά τῆς 123ης Νεαρᾶς, θεσπισθείς, κατά τόν ὁποῖο ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων ἔπρεπε νά ἐκλέξει ἕναν ἀπό τρεῖς ὑποψηφίους, τούς ὁποίους «οἱ κληρικοί καί οἱ πρῶτοι τῆς πόλεως» ἐψήφιζαν, «προκειμένων τῶν ἀγίων εὐαγγελίων».
- β) Ὁ ὑπό τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ εἰσαχθείς, κατά τόν ὁποῖο τό δικαίωμα τῆς πρότασης, ἢ τοῦ διορισμοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου ἀνήκει στόν Βασιλέα, ἐνῶ ἡ Σύνοδος ἐγκρίνει, ἢ ἐπικυρώνει.

Οἱ τρεῖς πιο πάνω τρόποι ἐπικράτησαν ἀνά τούς αἰῶνες στήν ἐκλογή Ἐπισκόπων. Καί στους τρεῖς εἶναι κυρίαρχος ὁ ρόλος τῆς Συνόδου, ἀπό τήν ὁποία πηγάζει καί ἡ ἐξουσία τοῦ Ἐπισκόπου.

Ἀπό τόν 19ο αἰῶνα, ὅμως, μέ τήν ἀνακήρυξη τῶν νέων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἄρχισαν νά παρατηροῦνται παρεκκλίσεις ἀπό τόν πιο πάνω τρόπο ἐκλογῆς. Στήν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας π.χ., ἡ ἐκλογή τῶν Ἐπισκόπων γινόταν, μέχρι πρόσφατα, ἀπό Συνέλευση, στήν ὁποία, ἐκτός τῶν Ἐπισκόπων, λάμβαναν μέρος Βουλευτές, Γερουσιαστές καί τοπικοί ἄρχοντες. Ἀλλοῦ ἡ συμμετοχή λαϊκῶν περιορίζεται στήν ἐκλογή Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας.

Στήν Κύπρο, τόσο ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ 1914, ὅσο καί ὁ τοῦ 1980, διελάμβαναν τή συμμετοχή τοῦ λαοῦ στήν ἐκλογή Εἰδικῶν Ἀντιπροσώπων στήν ἀρχή, καί Γενικῶν ἀργότερα, οἱ ὁποῖοι, μαζί μέ ἀριθμό ὀφφικιάλων καί τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξέλεγαν τόν Ἐπίσκοπο (Ἀρχιεπίσκοπο ἢ Μητροπολίτες). Ὁ ρόλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στήν περί-

πτωση αὐτήν εἶναι ὑποβαθμισμένος καί ἡ ἐκτροπή ἀπό τά παραδεδομένα ἔκδηλη. Μποροῦσε νά ἐκλεγεῖ Μητροπολίτης, ἢ Ἀρχιεπίσκοπος, κάποιος, ὁ ὁποῖος νά μὴν εἶχε λάβει ἔστω καί μίαν ἐπισκοπική ψήφο. Ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἄρνηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νά ἐπικυρώσει μίαν ἐκλογή δέν εἶναι εὐκόλη υπόθεση.

Ἐπιθυμοῦσα νά ὑπερβεῖ τήν πύον πάνω δυσκολία, πού προέρχεται ἀπό ἀθέτηση Ἱερῶν Κανόνων, ἀλλά καί ἔχουσα ὑπόψη τίς ἔριδες, πού ἀναπτύσσονται ἀνάμεσα στό λαό, καί τίς προσπάθειες, πού καταβάλλονται γιά ἐπηρεασμό τῶν ἐκλεγομένων Ἀντιπροσώπων, ἡ Ἱερά Σύνοδος στό νέο Καταστατικό Χάρτη εἰσάγει νέο τρόπο ἐκλογῆς τῶν Ἐπισκόπων: Ὁ λαός νά ψηφίζει ὁποιοδήποτε κληρικό ἔχει τά ἀπαιτούμενα προσόντα καί ἡ Ἱερά Σύνοδος νά ἐπιλέγει ἀνάμεσα στούς τρεῖς ὑποψηφίους, πού θά πάρουν τίς περισσότερες ψήφους. Ἐτσι, καί ὁ λαός δέν θά παραγκωνίζεται, ἀλλά καί ἡ ἐκλογή θά γίνεται σύμφωνα μέ τούς Ἱεροῦς Κανόνες.

4. Παραχώρηση ἐνοριῶν, γιά προσωρινή διαποίμηση, στήν Ἱερά Μητρόπολη Κυρηναίας. Παρόλο πού τό 1980, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ τότε Καταστατικός Χάρτης, ὁλόκληρη ἡ Μητροπολιτική Ἐπαρχία Κυρηναίας βρισκόταν ὑπό τήν κατοχή τῶν Τούρκων, ἐν τούτοις δέν ἐπρονοήθη ἡ παραχώρηση ἔστω καί μιᾶς κοινότητας, ἐπὶ προσωρινῆς βάσεως, οὕτως ὥστε ὁ Μητροπολίτης Κυρηναίας νά ἔχει ναό, στόν ὁποῖο νά ἱεουργεῖ ὡς ποιμενάρχης. Στό νέο Καταστατικό Χάρτη κατοχυρώνεται, «ἄχρι καιροῦ» ἡ παραχώρηση τεσσάρων ἐνοριῶν σέ προάστια τῆς Λευκωσίας, προκειμένου ὁ Μητροπολίτης Κυρηναίας νά ἔχει Θυσιαστήριο.

5. Ἀπονομή τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης. Μέ τό νέο Καταστατικό Χάρτη, ρυθμίζεται λεπτομερῶς ἡ ἐκδίκηση ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων, εἰς τά ὁποῖα δυνατόν νά ὑποπέσουν κληρικοί παντός βαθμοῦ, καθώς καί λαϊκοί. Στόν Καταστατικό Χάρτη τοῦ 1980 δέν ὑπῆρχε τέτοια λεπτομερής ἀναφορά, ἡ δέ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ἀφηνόταν στόν οἶκειο Ἐπίσκοπο, ἢ στήν Ἱερά Σύνοδο, ἡ ὁποία καί αὐτοσχεδίαζε πολλάκις, λόγω τῆς μὴ ὑπάρξεως πλαισίων, στά ὁποῖα θά ἔπρεπε νά ἐκινεῖτο. Μέ τό νέο Καταστατικό Χάρτη, δημιουργοῦνται, πέραν τῶν ὡς ἄνω, ἐπισκοπικό καί πενταμελές συνοδικό δικαστήριο, μέ σαφεῖς πλαίσια ἐργασίας. Νέα διάταξη εἶναι καί ἡ δυνατότητα τοῦ κατηγορουμένου νά ἔχει συνήγορο, πρᾶγμα τό ὁποῖο ἀπαγόρευε ὁ προηγούμενος Καταστατικός Χάρτης. Μέ τό νέο Καταστατικό Χάρτη, εἰσάγεται ἐπίσης τό «ἐκκλητον» πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Δηλ. «ἀρχιερεῦς πού καταδικάζεται σέ καθαίρεση, ἢ ἐκπτώση, ἢ σέ ποινὴ ἀργίας, πού συνεπάγεται ἐκπτώση, ἔχει τό δικαίωμα προσφυγῆς στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὅπως ὀρίζουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες».

6. Γάμος - Πνευματική λύση του γάμου. Στίς περί γάμου διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη παρουσιάζονται έπουσιώδεις διαφορές, ως προς τά μέχρι τουδε ισχύσαντα.

Σχετικά μέ τήν πνευματική λύση του γάμου, δυστυχώς, παρά τήν ειλικρινή έπιθυμία καί τίς προσπάθειές μας, δέν εισακουστήκαμε καί δέν μπορέσαμε νά πετύχουμε τήν έφαρμογή του νόμου, πού ή ίδια ή Πολιτεία θέσπισε, τροποποιώντας μάλιστα τό Σύνταγμα, ώστε νά μήν ταλαιπωρούνται οί πιστοί καί νά ύπάρχει ένιαία διαδικασία έκδοσης διαζυγίου.

Είναι αυτονόητη ύποχρέωσή μας νά μήν έκχωρήσουμε στήν Πολιτεία τό δικαίωμα λύσης του γάμου, καθ' ότι πρόκειται γιά Μυστήριο τής Έκκλησίας, καί ως τέτοιο αντιμετωπίζεται από μάς. Γι' αυτό καί ρυθμίζουμε μέ συγκεκριμένες διατάξεις τή χορήγηση τής πνευματικής λύσης του γάμου.

7. Ένιαίος Φορέας Μισθοδοσίας Έφημεριακού Κλήρου. Έπιθυμούσα άνέκαθεν τήν οικονομική άναβάθμιση του έφημεριακού κλήρου, όχι μόνο γιά άνθρωπιστικούς λόγους, αλλά καί μέ τήν προσδοκία τής προσέλκυσης μορφωμένων άνθρώπων στίς τάξεις του. Γι' αυτό, άμέσως μετά τήν έκλογή μου, έχοντας ύπόψη τίς οικονομικές δυνατότητες τής Έρεās Άρχιεπισκοπής, συνέστησα τόν «Ένιαίο Φορέα Μισθοδοσίας του Έφημεριακού Κλήρου», προικοδοτώντας τον μέ μεγάλο άριθμό μετοχών τής Έλληνικής Τράπεζας. Σκοπός του Φορέα είναι ή καταβολή ενός αξιοπρεπούς μισθοϋ σέ όλους τούς ιερείς, άνεξάρτητα από τήν εκκλησιαστική έπαρχία στήν όποία ύπηρετοϋν. Άμεσο άποτέλεσμα ήταν ή σημαντική αύξηση του μισθοϋ όλων των ιερέων. Ο Ένιαίος αυτός Φορέας, στόν όποιο συνεισφέρουν καί οί Έιρές Μητροπόλεις, οί ναοί καί οί Σταυροπηγιακές Μονές, λαμβάνει σήμερα καί καταστατική κάλυψη.

Αυτές είναι οί κυριότερες καινοτομίες, πού εισάγονται στή διοίκηση τής Έκκλησίας τής Κύπρου μέ τό νέο Καταστατικό Χάρτη της. Κατεβάλαμε κάθε προσπάθεια, ώστε νά άνταποκριθοϋμε στίς άπαιτήσεις των καιρών, διορθώνοντας τίς άδυναμίες, πού παρουσιάστηκαν στήν έφαρμογή του προηγούμενου Καταστατικού, ώστε νά διατηρηθεί ό στενότατος σύνδεσμος τής διοίκησης Έκκλησίας καί του Λαοϋ, πού άνέκαθεν χαρακτήριζε τήν Έκκλησία μας. Είναι άνάγκη νά διατηρηθεί αυτός ό σύνδεσμος, ώστε νά παραμείνει καί ή εκτίμηση τής Έκκλησίας τής Κύπρου, άνάμεσα στίς άλλες Έκκλησίες, στά ύψηλά έπίπεδα πού σήμερα βρίσκεται καί νά διαφυλαχθεί ό πρωταγωνιστικός ρόλος της στίς διορθόδοξες σχέσεις.

Έχω τήν πεποίθηση ότι θέσαμε γερά τά θεμέλια γιά τήν πρόοδο τής

Ἐκκλησίας μας. Δέν ξεχνοῦμε, βέβαια, ὅτι κύριος σκοπός τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νά καθοδηγήσει τούς πιστούς στή σωτηρία τῶν ψυχῶν τους. Πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι πρὸς αὐτόν τό σκοπό κατατείνουν ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτη, τόσο ἡ αὔξηση τῶν Ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι θά βρίσκονται πιο κοντά στό ποίμνιό τους, ὅσο καί ἡ ἀξιοπρεπεστέρα διαβίωση τῶν κληρικῶν καί ὅσα γενικότερα διαλαμβάνονται στίς νέες διατάξεις.

Κατά τή Γραφική ρήση «ἔτι ἔν ἡμῖν λείπει», γιά νά ἔναι ἡ προσπάθειά μας πλήρης καί ἡ ἐπίτευξη τοῦ στόχου μας ἐξασφαλισμένη. Καί αὐτό τό ἔν, χωρίς τό ὅποιο ὅλα τὰ ἄλλα μένουν ἀνενέργητα καί ἐμεῖς «ἀέρα δέρομεν», εἶναι ἡ δίκαιη ἐπίλυση τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος. Μιά θνησιγενής λύση, ὅπως αὐτή πού ἐπιδιώκει ἡ Τουρκία, θά ὀδηγήσει σέ ἐκτουρκισμό τῆς Κύπρου. Ἀνατριχιάζω καί μόνο πού τό λέγω, μά θά πρέπει νά συνέλθουμε καί νά γρηγοροῦμε. Νά προβάλλουμε μία καθολική ἀντίσταση. Καί ἐνωμένοι, ὡς ἕνας ἄνθρωπος, νά διεκδικήσουμε μέ συνέπεια καί ἀποφασιστικότητα τὰ δικαιώματά μας. Μιά κακή λύση θά ὀδηγήσει σέ φυγή τόν λαό μας καί οἱ ναοί μας θά ἐρμώσουν. Ποιό νόημα θά ἔχουν Καταστατικοί Χάρτες καί λεπτομερεῖς διατάξεις, ὅταν δέν θά ὑπάρχει τό ἀντικείμενο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θά ἐφαρμόζονται; Ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία θά μείνει βέβαια στόν τόπο, κάτω ἀπό ὅποιεσδήποτε συνθῆκες. Μά, ποῖο τό ὄφελος; Νά θρηνεῖ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων;

Γι' αὐτό κι ἀπό τόν ἱερό αὐτό χώρο, ἀπ' ὅπου καί ἄλλοτε ἐστάλησαν μηνύματα ἀγώνα γιά ἐθνική ἐπιβίωση, ἀπ' ἐδῶ, ἀπ' ὅπου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κυπριανός ὀδηγήθηκε στήν ἀγχόνη καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος στήν ἐξορία, ἀπευθύνουμε πατρική ἔκκληση γιά ἀφύπνιση καί ἀγώνα.

Ἄν ἐμεῖς ὅλοι, ποιμαίνοντες καί λαός, δέν ἔχουμε διάθεση γιά θυσία καί ἀγώνα καί παραβλέπουμε τήν οὐσία τοῦ προβλήματός μας, τότε δέν θά μπορέσουμε, ὅσο καί νά τό θέλουμε, νά διεκδικήσουμε ἀποτελεσματικά τὰ δικά μας.

Καλοῦμε, λοιπόν, ὅλους σέ ἀρραγῇ ἐνότητα γύρω ἀπό κοινά ἀποδεκτούς στόχους, πού θά ἐπιτρέψουν τήν παραμονή μας στή Γῆ τῶν Πατέρων μας. Ὁ δέ Θεός τῆς Δικαιοσύνης καί τῆς Εἰρήνης, ὁ δημιουργήσας τόν ἄνθρωπο ἐλεύθερο, θά ἔλθει βοηθός καί σ' ἐμᾶς.

«Αὐτῷ ἡ δόξα καί τό κράτος εἰς τούς αἰῶνας. Ἀμήν».

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου,

13 Σεπτεμβρίου 2010.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Α. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Άρθρον 1

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

1. Ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, κεφαλὴν ἔχουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν καὶ μέλος οὖσα τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι αὐτοκέφαλος, συμφώνως τῇ ἀδιασπάστῳ περὶ Αὐτῆς ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει, ἀποτυπωθεῖση ἐν τῷ ὀγδῶ κανόνι τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, κυβερνᾶται δέ βάσει τῶν Θείων Γραφῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παραδόσεων καὶ τοῦ συνωδὰ τούτοις θεσπισθέντος Καταστατικοῦ Χάρτου Αὐτῆς.

2. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου συγκροτεῖται ἐκ πάντων τῶν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ διαβιούντων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Άρθρον 2

Ἐπαρχίαι

1. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἀκολούθων ἀρχιερατικῶν Ἐπαρχιῶν, ἀναγραφομένων κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν αὐτῶν, ἥτις καθορίζει καὶ τὰ πρεσβεῖα τῶν ποιμαίνοντων αὐτάς Ἀρχιερέων:

- α) Τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Λευκωσίᾳ.
- β) Τῆς Μητροπόλεως Πάφου, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Πάφῳ.
- γ) Τῆς Μητροπόλεως Κιτίου, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Λάρνακι.
- δ) Τῆς Μητροπόλεως Κυρηνείας, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Κυρηνείᾳ.
- ε) Τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Λεμεσῷ.
- ς) Τῆς Μητροπόλεως Μόρφου, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Μόρφῳ.
- ζ) Τῆς Μητροπόλεως Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Ἀμμοχώστῳ.
- η) Τῆς Μητροπόλεως Κύκκου καὶ Τηλλυρίας, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Κύκκου.
- θ) Τῆς Μητροπόλεως Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς, ἐχούσης τὴν ἑδρὰν αὐτῆς ἐν Ἐπισκοπειῷ Ἐπαρχίας Λευκωσίας.

ι) Τῆς Μητροπόλεως Τριφυθοῦντος, ἐχούσης τήν ἔδραν αὐτῆς ἐν Ἰδαλίῳ.

ια) Τῆς Ἐπισκοπῆς Καρπασίας, ἐχούσης τήν ἔδραν αὐτῆς ἐν Αἰγιαλούσῃ.

ιβ) Τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀρσινόης, ἐχούσης τήν ἔδραν αὐτῆς ἐν Περιστερώνα Χρυσοχοῦς.

ιγ) Τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀμαθοῦντος, ἐχούσης τήν ἔδραν αὐτῆς ἐν Ἀγίῳ Τύχωνι.

2. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω συγκρότησις τῶν Ἐπαρχιῶν δύναται νά τροποποιηθῇ μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς λῆψιν τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἡῤῥημένη πλειονοψηφία τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ συναίνεσις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 3

Ἱερὰ Σύνοδος

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐνεργοῦσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Θείων Γραφῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παραδόσεων καὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀποτελεῖ τήν ἀνωτάτην ἀρχήν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

2. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν κανονικῶς ἐκλεγέντων καὶ χειροτονηθέντων καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ὄντων Ἀρχιερέων, ἥτοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν Ἐπισκόπων (ἐπαρχιούχων καὶ μὴ).

Ἄρθρον 4

Σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὅστις εἶναι καὶ ὁ κανονικός Πρόεδρος αὐτῆς. Κωλυομένου τούτου, συγκαλεῖται καὶ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ πρώτου τῇ τάξει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, γνώμη καὶ ἐντολῇ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἐφικτόν, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἐάν τοῦτο δέν εἶναι ἐφικτόν, τῇ ἐντολῇ τῆς πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου, ἡ σύγκλησις τῆς Συνόδου γίνεται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ αὐτοῦ.

2. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνέρχεται ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ, ἥ, ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου, ὅπου ἂν ὁ συγκαλὼν ὀρίσῃ, τακτικῶς μὲν τετράκις τοῦ ἔτους, κατὰ τήν πρώτην μετὰ τήν Διακαινήσιμον Ἑβδομάδα καὶ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου, Ἰουνίου καὶ Σεπτεμβρίου, ἐκτάκτως δέ, ὡσάκις ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς συγκλήσεως κρίνῃ εὐλογον, ἢ ζητηθῇ τοῦτο παρὰ τῆς πλειονοψηφίας τῶν μελῶν αὐτῆς, πρὸς ἐξέτασιν καθοριζομένου ἐν τῇ αἰτήσῃ θέματος. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύ-

την, ὁ ἔχων τό δικαίωμα τῆς συγκλήσεως ὑποχρεοῦται ὅπως προβῇ εἰς τήν σύγκλησιν ἐντός δεκαπενθημέρου, ἀπό τῆς λήψεως τῆς πρὸς τοῦτο αἰτήσεως. Εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως τοῦ Προέδρου νά συγκαλέσῃ τήν Ἱεράν Σύνοδον, αὕτη συνέρχεται αὐτοδικαίως, ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ πρώτου τῇ τάξει ἐκ τῶν παρόντων. Ἡ πρόσκλησις διά τακτικὴν, ἢ ἔκτακτον, σύγκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποστέλλεται πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς, πέντε τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδρίας, προσδιοριζομένων καὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

3. Ἡ ἡμερησία διατάξις τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς. Συζήτησις θέματος ἐκτός ἡμερησίας διατάξεως εἶναι δυνατή, ἐφ' ὅσον παρίστανται καὶ συναινοῦν πάντα τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 5

Λειτουργία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. Ἡ Ἱερά Σύνοδος εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν εἶναι παρόντα πλείονα τοῦ ἡμίσεος τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐν οἷς καὶ ὁ κατὰ τό ἄρθρον 4 παρ. 1 Πρόεδρος. Ἡ συμμετοχή τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν αὐτῶν. Ἀπουσία ἐπιτρέπεται μόνον λόγῳ ἀσθενείας, ἢ διὰ τούς ἐν τῷ ἄρθρῳ 18 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου λόγους, ἢ δι' ἄλλην εὐλογον αἰτίαν.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου λαμβάνονται διά πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων δι' ἃς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀπαιτεῖται ἡ ἐξημένη πλειονοψηφία, ἢ ὁμοφωνία. Ἐπὶ δύο ἰσοψηφουσῶν γνωμῶν, τό κύρος δίδεται τῇ ψήφῳ τοῦ προεδρεύοντος, ὁσάκις δέ ἡ Σύνοδος συνεδριάζῃ ὡς δικαστήριον, κρατεῖ ἡ ἐπιεικεστέρα, διὰ τὸν κατηγορούμενον, γνώμη.

3. Τὰ πρακτικὰ ἐκάστης συνεδρίας τίθενται ὑπ' ὅψιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς ἐπικύρωσιν, κατὰ τήν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίαν αὐτῆς, καί, ἀφοῦ καταχωρισθοῦν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως ἐν τῷ κώδικι τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν μετασχόντων τῆς συνεδρίας ἐκείνης Ἀρχιερέων. Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις καθ' ἐκάστην συνεδρίαν μονογραφοῦνται, ἐν σχεδίῳ, ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἅμα τῷ πέρατι τῆς συνεδρίας, καὶ εἶναι ἀμέσως ἐκτελεσταί, εὐθύνη τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὅστις καὶ ἐνημερώνει σχετικῶς τήν Ἱεράν Σύνοδον κατὰ τήν ἐπομένην περίοδον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 6

Γραμματεία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὀρίζει τόν Ἀρχιγραμματέα αὐτῆς, μεθ' ἑνός Γραμματέως, ὅστις καί τόν ἀναπληροῖ, ἐκ τῶν κληρικῶν, οἵτινες κέκτηνται πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς.

2. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς προΐσταται τῆς Γραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπιμελεῖται τῆς τηρήσεως τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς καί τῆς καταχωρίσεως αὐτῶν ἐν τῷ κώδικι, ἐκδίδει, ἐπικυροῦμενα παρ' αὐτοῦ, ἀντίγραφα τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί διεκπεραιοῖ τήν ἀλληλογραφίαν αὐτῆς, ἐκτελεῖ δέ καί οἰονδήποτε συναφές ἔργον ἥθελεν αὕτη ἀναθέσει αὐτῷ.

Ἄρθρον 7

Ἀρμοδιότητες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, κεκτημένη τό τεκμήριον τῆς ἀρμοδιότητος, διασκέπτεται καί ἀποφασίζει περί πασῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, περί ὧν δέν ὑφίσταται ἄλλη τις πρόβλεψις τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

2. Διαφυλάττει τήν δογματικὴν, κανονικὴν καί λατρευτικὴν τάξιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου καί διατηρεῖ τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τήν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ρυθμίζει τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου μετὰ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν καί τῶν λοιπῶν θρησκευμάτων.

3. Ἑρμηνεύει αὐθεντικῶς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, συντάσσει καί ψηφίζει κανονιστικὰς πράξεις, πρὸς ρύθμισιν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων, περί τῶν ὁποίων δέν ὑφίσταται εἰδικωτέρα πρόβλεψις ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ, καί ἐκδίδει πράξεις καί διατάξεις, ἀναφερομένας εἰς ζητήματα πίστεως, λατρείας, ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας, ὁργανώσεως καί ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

4. Ἀσκεῖ τήν ἀνωτάτην δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου, κατὰ τὰ, εἰδικώτερον ἐν τοῖς περί τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοτικῶν ὀργάνων, ὀριζόμενα.

5. Μεριμνᾷ διὰ τήν κήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου καί τήν διάδοσιν τῆς πίστεως, ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας τῶν πιστῶν καί ἀποφασίζει περί τῶν ληπτέων μέτρων, πρὸς στερέωσιν καί τελείωσιν ἐν τῇ

πίστει καί προαγωγήν καί ἀνύψωσιν τῆς κατὰ Χριστόν ζωῆς τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας. Μεριμνᾷ διά τήν ἐκπαίδευσιν καί κατάρτισιν τοῦ κλήρου καί τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονούντων καί ἐποπτεύει τήν λειτουργίαν πάσης εἰδικῆς πρὸς τοῦτο σχολῆς. Ἐπιβλέπει τήν κανονικὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων καί τῶν λοιπῶν ἱερῶν τελετῶν, ἐγκρίνει τὰ πρὸς χρῆσιν λειτουργικά βιβλία καί μεριμνᾷ, ὅπως ἐκάστη τάξις τοῦ κλήρου ἐπιτελῇ δεόντως τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα.

6. Καθορίζει τήν ἐκάστοτε θέσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου εἰς τὰς σχέσεις Αὐτῆς μετὰ τῆς Πολιτείας. Προνοεῖ περὶ τῆς διατηρήσεως καί συντηρήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων καί τῶν, ἀρχαιολογικῆς καί πνευματικῆς ἀξίας, ἱερῶν ἀντικειμένων, ἐν τῷ πλαίσιῳ τῆς κειμένης νομοθεσίας, καί ἐκφράζει τήν γνώμην αὐτῆς ἐπὶ τῆς παρεχομένης θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς διδασκαλίας καί ἀγωγῆς ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς νήσου καί τῶν χρησιμοποιουμένων, πρὸς τοῦτο, διδακτικῶν βιβλίων.

7. Ἐποπτεύει τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, τόν Φορέα Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καί τό Ἐλεγκτικόν Τμήμα, συμφῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

8. Ἐποπτεύει τήν λειτουργίαν τοῦ παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Θεσμοῖς λειτουργούντος Γραφείου Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Τό Γραφεῖον λειτουργεῖ βάσει κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 8

Ἱερατική Σχολή

Ὑπὸ τήν ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου λειτουργεῖ ἡ Ἱερατική Σχολή «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ἔχουσα δύο κύκλους σπουδῶν καί ἀποβλέπουσα εἰς τήν ἐκπαίδευσιν τῶν κληρικῶν καί τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν. Ἡ Σχολή διοικεῖται ὑπὸ τῆς Ἐφορείας αὐτῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἐγκρινομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 9

Ἐπίσημον Δελτίον «Ἀπόστολος Βαρνάβας»

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐκδίδει ἐπίσημον δελτίον, ὑπὸ τόν τίτλον «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ἐν ᾧ δημοσιεύονται ἐπίσημοι ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις, κανονισμοί, διατάξεις, ἀποφάσεις, ἐγκύκλιοι αὐτῆς, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τῶν Ἀρχιερέων, ὡς καί ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος ἄρθρα, μελέται κ.λπ., καί ὀρίζει τήν συντακτικὴν αὐτοῦ ἐπιτροπήν.

Ἄρθρον 10

Σφραγίς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει ἰδίαν σφραγίδα, φέρουσιν ἐν τῷ μέσῳ τήν εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα καί κύκλῳ τήν ἐπιγραφὴν «ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ».

Ἄρθρον 11

Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαί

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συγκροτεῖ Ἐπιτροπάς, αἵτινες γνωμοδοτοῦν καί ἐπικουροῦν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς.

2. Πρόεδρος ἐκάστης Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι Ἀρχιερεὺς καί μέλη κληρικοὶ καί λαϊκοί, εἰδικοὶ ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων θεμάτων.

3. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται εἶναι:

α) Ἡ ἐπὶ τῶν δογματικῶν ζητημάτων.

β) Ἡ ἐπὶ τῶν διορθοδόξων, διαχριστιανικῶν καί διαθρησκευτικῶν σχέσεων.

γ) Ἡ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων.

δ) Ἡ ἐπὶ τῆς λατρείας.

ε) Ἡ ἐπὶ τοῦ μοναχισμοῦ.

ς) Ἡ ἐπὶ τῶν νομοκανονικῶν ζητημάτων.

ζ) Ἡ ἐπὶ τῆς ναοδομίας καί τῆς χριστιανικῆς τέχνης.

η) Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας καί τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς.

θ) Ἡ ἐπὶ τῆς νεότητος.

ι) Ἡ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς προνοίας καί τοῦ φιланθρωπικοῦ ἔργου.

ια) Ἡ ἐπὶ τῆς θεολογικῆς Παιδείας καί τῆς ἐπιμορφώσεως τοῦ κλήρου.

ιβ) Ἡ ἐπὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν καί διεθνῶν θεμάτων.

4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐπιτροπῶν καί τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν δύνανται νὰ τροποποιῶνται, κατὰ τήν κρίσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἥτις ὀρίζει καί τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 12

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

1. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου, ἔχων τήν

διαποίμανσιν τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς περιφερείας, εἶναι ὁ, κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, Πρῶτος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ ἀπολαύει τῶν ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως ἀνηκόντων εἰς τὸν Πρῶτον προνομίων, ἔτι δέ καὶ τῶν κατὰ τὴν τοπικὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν παλαιόθεν προνομίων Αὐτοῦ, τελετουργικῆς καὶ ἐθιμοτυπικῆς φύσεως.

2. Εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀνήκουν εἰδικώτερον τὰ κάτωθι:

- α) Συγκαλεῖ τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ προεδρεύει αὐτῆς καὶ διατηρεῖ τὴν ἐνότητα ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.
- β) Μνημονεύεται ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ τῶν ὑπ' Αὐτόν Ἐπισκόπων, ὡς καὶ κατὰ τὰς ἐν ταῖς Σταυροπηγιακαῖς Μοναῖς ἱεροπραξίας.
- γ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου καὶ ἀποτελεῖ τὸν σύνδεσμον εἰς τὰς σχέσεις Αὐτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καλλιεργεῖ τὰς σχέσεις μετὰ τῶν Προκαθημένων Αὐτῶν καὶ διατηρεῖ τὴν μετ' Αὐτῶν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν.
- δ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου εἰς τὰς σχέσεις Αὐτῆς μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν καὶ τῶν λοιπῶν θρησκευμάτων.
- ε) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου εἰς τὰς σχέσεις Αὐτῆς μετὰ τῆς Πολιτείας.
- ς) Ἀναλαμβάνει, ὡς Τοποτηρητῆς, τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῶν κενουμένων μητροπολιτικῶν Θρόνων, ἥν δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἕξαρχον Αὐτοῦ.
- ζ) Ἀπευθύνει, κατὰ τὰς ἐορτάς τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῶν Χριστουγέννων, ἐγκυκλίους πρὸς ἅπασαν τὴν ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίαν, τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐντέλληται τὴν ἀνάγνωσιν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς.
- η) Προΐσταται τῶν χειροτονιῶν τῶν Ἀρχιερέων, ἥ παρέχει ἐντολήν, πρὸς τοῦτο, εἰς ἕτερον Ἀρχιερέα.
- θ) Ἱεουργεῖ καθ' ἅπασαν τὴν Κύπρον, τῇ ἀπλῇ ἀνακοινώσει πρὸς τὸν οἰκεῖον Ἀρχιερέα.

Ἄρθρον 13

Ἐπαρχιοῦχοι Ἀρχιερεῖς

1. Ἐκαστος, ποιμαίνων ἐκκλησιαστικὴν Ἐπαρχίαν, Ἀρχιερεὺς (Ἀρχι-

ἐπίσκοπος, Μητροπολίται καί Ἐπίσκοποι) εἶναι ἡ κανονική πνευματική καί ἐκκλησιαστική ἀρχή τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἀπολαύει πάντων τῶν, κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνας καί τόν Καταστατικόν Χάρτην, ἀνηκόντων αὐτῷ δικαιωμάτων καί ὑπέχει τάς κατ' αὐτούς ὑποχρεώσεις, ὑποκείμενος εἰς εὐθύνην διά τήν τήρησιν αὐτῶν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Ἐκαστος τῶν Ἀρχιερέων ὀφείλει νά περιοδεύῃ τακτικῶς ἀνά τήν ἰδίαν Ἐπαρχίαν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ποιμαντικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

3. Αἱ Ἐπισκοπαί Καρπασίας, Ἀρσινόης καί Ἀμαθοῦντος ἐξαρτῶνται κανονικῶς ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας, ἐκ τῆς ὁποίας αὗται προήλθον, δηλαδή τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῆς Μητροπόλεως Πάφου καί τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, ἀντιστοίχως.

Οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν ὡς ἄνω Ἐπισκοπῶν (ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι) ἀσκοῦν τήν πνευματικὴν διαποίμανσιν τῆς Ἐπισκοπῆς. Ἀναλαμβάνουν, ἐπίσης, καί ἐπὶ πλέον καθήκοντα εἰς τήν Ἀρχιεπισκοπὴν, ἢ τήν Μητρόπολιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ Ἐπισκοπή, τὰ ὅποια ἤθελεν ἀναθέσει εἰς αὐτούς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἢ ὁ οἰκείος Μητροπολίτης.

Εἰς τὰς κοινότητας τῆς Ἐπισκοπῆς, καί εἰς πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν, μνημονεύεται τό ὄνομα τοῦ Ἀρχιερέως, ἐξ οὗ ἡ ἐξάρτησις τῆς Ἐπισκοπῆς, ὡς «Ἀρχιεπισκόπου», καί τό ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς «Ἐπισκόπου».

Οἱ ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι μνημονεύουν τοῦ οἰκείου Ἀρχιεπισκόπου, ἢ Μητροπολίτου, ἢ, ἱεουργοῦντες εἰς ἑτέραν Ἐπαρχίαν, τοῦ ἐπιτοπίου Ἀρχιεπισκόπου, ἢ Μητροπολίτου. Ἱεουργοῦντος ἐπαρχιοῦχου Ἐπισκόπου, ἐν τῇ Λειτουργίᾳ ψάλλεται ἡ φήμη αὐτοῦ, μετὰ τήν φήμην τοῦ ἐπιτοπίου Ἀρχιεπισκόπου, ἢ Μητροπολίτου.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔλεγχοι τῶν ναῶν, καθὼς καί ἡ λοιπὴ διοίκησις τῶν ἐνοριῶν, τῆς Ἐπισκοπῆς, διενεργοῦνται ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ναῶν καί ἐνοριῶν τῆς ἐπαρχίας, ἐξ ἧς αὕτη ἐξαρτᾶται.

4. Εἰς περίπτωσιν χρείας Ἐπισκοπῆς, ὡς Τοποτηρητῆς ἀναλαμβάνει ὁ ἐξ οὗ ἡ ἐξάρτησις ταύτης Ἀρχιεπίσκοπος, ἢ Μητροπολίτης. Ἡ πλήρωσις αὐτῆς δέον ὅπως λάβῃ χώραν ἐντὸς τῶν προβλεπομένων, διά τοὺς Μητροπολίτας, χρονικῶν ὁρίων.

Ἄρθρον 14

Παραμονή εἰς τόν Θρόνον

1. Ἀρχιερεὺς (Ἀρχιεπίσκοπος, Μητροπολίτης καί Ἐπίσκοπος), κανονικῶς ἐν τῷ Θρόνῳ κατασταθεὶς, παραμένει ἐν αὐτῷ ἰσοβίως, ἐκτός ἐάν:

α) Προαχθῇ.

β) Παραιτηθῇ οἰκιοθελῶς, δι' εὐλογον αἰτίαν, καί ἡ παραίτησις αὐτοῦ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

γ) Ὁ Θρόνος κηρυχθῇ ἐν χηρείᾳ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δι' εἰδικῆς πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς, λόγω ἄρμοδίως ἀποδεικνυομένης ἀδυναμίας τοῦ Ἀρχιερέως ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ λειτουργικά, ποιμαντικά καὶ διοικητικά καθήκοντα αὐτοῦ, συνεπείᾳ σωματικοῦ, ἢ διανοητικοῦ, νοσήματος, ἢ γήρατος.

2. Τοῦ Θρόνου ἀπομακρύνεται ὁ Ἀρχιερεύς, λόγω τελεσιδίκου καταδίκης εἰς καθαίρεσιν, ἢ εἰς ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ Θρόνου.

3. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις περί τελέσεως ὑπὸ Ἀρχιερέως σοβαροῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἡ Ἱερά Σύνοδος δύναται, δι' ἀποφάσεως, λαμβανομένης διὰ πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μελῶν αὐτῆς, νά ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τήν διοίκησιν καὶ διαποίμανσιν τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως. Περαιτέρω, εἰς ὅλως ἐκτάκτους καὶ ἐξαιρετικές περιστάσεις, εἰς ἃς ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις περί τελέσεως βαρυτάτου ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος καὶ ἔχει προκληθῇ, ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἰσχυρὸς σκανδαλισμός, δύναται προσέτι ἡ Ἱερά Σύνοδος νά καταστήσῃ τοῦτον ἀργόν, διὰ τῆς ὡς ἄνω πλειονοψηφίας, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ὡς ἄνω διοικητικῶν μέτρων, ὁ Ἀρχιερεύς καλεῖται, γραπτῶς, εἰς ἀκρόασιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ἄρθρον 15

1. Εἰς τὸν παραιτούμενον, ἢ, ἔνεκα νοσήματος, ἢ γήρατος, ἀποχωροῦντα, Ἀρχιερέα παρέχεται χορηγία, ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἴση πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἀποδοχὰς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέως. Ἡ Ἐπαρχία ἀναλαμβάνει τήν μέριμναν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀξιοπρεποῦς στεγάσεως, περιθάλψεως καὶ διατροφῆς αὐτοῦ.

2. Ὁ, λόγω καταδίκης, ἄνευ στερήσεως τῆς ἱερωσύνης, ἀπομακρυνθεὶς Ἀρχιερεύς λαμβάνει χορηγίαν, ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἐπαρχίας, συνοδικῶς ὀριζομένην, μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐκάστοτε ἀποδοχῶν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέως. Εἰς τὴν περίπτωσιν καθαιρέσεως, ἡ Ἱερά Σύνοδος κέκτηται τὴν διακριτικὴν εὐχέρειαν νά ἐγκρίνῃ τὴν χορήγησιν βοηθήματος μέχρι τοῦ ὡς ἄνω ὁρίου.

3. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν διοικητικῶν μέτρων τῆς παρ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 14, ὁ Ἀρχιερεύς ἐξακολουθεῖ νά λαμβάνῃ κανονικῶς τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 16

Σφραγίς Ἐπαρχίας

Ἐκάστη Ἐπαρχία ἔχει ἰδίαν σφραγιδα, φέρουσιν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἱεράν παράστασιν, ἢ σύμβολον, κύκλῳ δέ τό ὄνομα τῆς Ἐπαρχίας.

Ἄρθρον 17

Μή Ἐπαρχιοῦχοι Ἀρχιερεῖς

1. Εἰς τήν Ἀρχιεπισκοπὴν δύνανται νά χειροτονηθοῦν δύο, κατ' ἀνάτατον ὅριον, Ἐπίσκοποι, φέροντες, ψιλῶ ὀνόματι, τόν τίτλον μιᾶς τῶν πάλαι ποτέ διαλαμψασῶν ἐν Κύπρῳ Ἐπισκοπῶν, ἢ νέας Ἐπισκοπῆς.

2. Οἱ ὡς ἄνω Ἐπίσκοποι ὑπόκεινται εἰς τόν Ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις εἶναι ὁ ἄμεσος ἐκκλησιαστικός προϊστάμενος αὐτῶν, καί εἶναι βοηθοί Αὐτοῦ εἰς τό ποιμαντικόν ἔργον, ἐκτελοῦντες τά καθήκοντα, ἅτινα Οὗτος ἤθελεν ἀναθέσει αὐτοῖς.

3. Οἱ κατὰ τά ἀνωτέρω Ἐπίσκοποι τελοῦν πάσας τάς ἀνηκούσας τῷ ἐπισκόπῳ ἱεροπραξίας, τῇ ἀδείᾳ, ἢ ἐντολῇ, τοῦ κυριάρχου τῆς Ἐπαρχίας, ἐν ἣ ἱεουργοῦν, Ἀρχιερέως, οὗτινος τό ὄνομα καί μνημονεύουν. Ἐφ' ὅσον ἱεουργοῦν εἰς μίαν τῶν Ἐπισκοπῶν, μνημονεύουν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ τοῦ Μητροπολίτου, ἐξ οὗ ἡ ἐξάρτησις αὐτῆς.

4. Οἱ μή ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι ἀκολουθοῦν κατὰ τά πρεσβεῖα χειροτονίας αὐτῶν εἰς τήν ἀρχιερωσύνην, μετὰ τοὺς ἐπαρχιοῦχους Ἐπισκόπους.

5. Ἐπὶ μή ἐπαρχιούχων Ἐπισκόπων, ἐφαρμόζονται ἅπαντα τά ἰσχύοντα ἐπὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων, ὡς πρὸς τά προσόντα, τάς ὑποχρεώσεις καί τήν κατάστασιν αὐτῶν, ἀναλόγως ἐφαρμοζόμενα, ἐπιφυλασσομένων τῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 18

Ἀπουσία Ἀρχιερέως

Πᾶσα προσωρινή ἀπουσία ἐπαρχιούχου Ἀρχιερέως ἐκτός Κύπρου ἀναγγέλλεται ὑπ' αὐτοῦ τῷ Προέδρῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Προκειμένου περὶ συνεχοῦς ἀπουσίας, πέραν τοῦ μηνός, ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Διὰ πᾶσαν ἀπουσίαν μή ἐπαρχιούχου Ἐπισκόπου, ἀπαιτεῖται ἡ, πρὸς τοῦτο, ἄδεια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Δέν ἐπιτρέπεται συνολικὴ ἀπουσία πλεόν τῶν τριῶν μηνῶν ἐτησίως, ἐκτός τῶν περιπτώσεων, κατὰ τήν κρίσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀσθενείας, ἢ ἐκπληρώσεως ἀποστολῆς.

Β. ΕΚΛΟΓΗ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

”Αρθρον 19

’Εκλογή ’Αρχιεπισκόπου

1. Χηρεύσαντος τοῦ ’Αρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου, ὁ πρῶτος τῇ τάξει τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν ἀναλαμβάνει, ὡς Τοποτηρητής, τὴν προσωρινήν διοίκησιν αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως τοῦ νέου ’Αρχιεπισκόπου. Κωλυομένου, ἢ ἀποποιουμένου, τοῦ καλουμένου εἰς τὴν τοποτηρητείαν, ταύτην ἀναλαμβάνει ὁ ἐπόμενος τῇ τάξει τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν.

2. Ὁ Τοποτηρητής ἀσκεῖ τὴν προσωρινήν διοίκησιν τῆς ’Αρχιεπισκοπῆς εἰς τὰ συνήθη καὶ ἀπαραίτητα μόνον, διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν ταύτης, μὴ ἐπιτρεπομένης κατὰ τὰ λοιπὰ οἰασδῆποτε μεταβολῆς εἰς τὸ καθεστὼς εἴτε τῶν προσώπων εἴτε τῶν πραγμάτων.

”Αρθρον 20

’Εκλόγιμοι διὰ τὸν ’Αρχιεπισκοπικόν Θρόνον εἶναι: α) πάντες οἱ ’Αρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, καὶ β) οἱ ἔχοντες τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 πρὸς ἀρχιερατείαν προσόντα.

”Αρθρον 21

1. Ὁ Τοποτηρητής τοῦ ’Αρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου ὑποχρεοῦται ὅπως, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χηρείας τοῦ Θρόνου, ἀπολύσῃ δύο ἐγκυκλίους, μίαν πρὸς τοὺς ἐφημερίους, ἐντελλόμενος τὴν κατάρτισιν, ἢ ἀναθεώρησιν, τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐγκυκλίου, καὶ ἑτέραν πρὸς ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὀρίζων τὴν ἡμέραν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ τριπροσώπου, ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χηρείας τοῦ Θρόνου. Ἡ παράτασις τῶν προθεσμιῶν εἶναι δυνατὴ μόνον δι’ ἐξαιρετικούς λόγους, τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ Τοποτηρητοῦ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν τοποτηρητείαν εἰς τὸν ἐπόμενον τῇ τάξει Μητροπολίτην κ.ο.κ.

”Αρθρον 22

Ἡ διαδικασία ἐκλογῆς, πρὸς ἀνάδειξιν ’Αρχιεπισκόπου, χωρεῖ εἰς δύο

στάδια: α) τήν κατάρτισιν τοῦ τριπροσώπου, διά καθολικῆς ψηφοφορίας, καί β) τήν ἐκλογήν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 23

1. Κατά τήν ὀρισθεῖσαν ἡμερομηνίαν, ἐν τῇ ὑπό τοῦ Τοποτηρητοῦ ἀπολυθείσῃ ἐγκυκλίῳ, διεξάγονται, διά καθολικῆς μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐκλογαί, πρὸς κατάρτισιν τοῦ τριπροσώπου. Δικαίωμα ψήφου κέκτηνται πάντες οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἡλικίας ἄνω τῶν δεκαοκτῶ ἐτῶν, οἱ διαμένοντες μονίμως, ἀπό ἐνός τοῦλάχιστον ἔτους, εἰς τήν Κύπρον καί ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ ψηφοφόρων, ὅστις ἐγκρίνεται ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Ὁ κατάλογος τῶν ψηφοφόρων ἐκάστης ἐνορίας, ἢ κοινότητος, δημοσιεύεται, δι' ἀναρτήσεως αὐτοῦ, εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς καί εἰς τήν ἠλεκτρονικὴν σελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Πᾶς, ἔχων ἔννομον συμφέρον, δικαιούται νά ὑποβάλῃ, ἐντός τριῶν ἡμερῶν, διά τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας, ἔγγραφον ἔνστασιν ἐπὶ τοῦ καταλόγου εἰς τόν οἰκεῖον Ἀρχιερέα. Ὁ Ἀρχιερεύς, μετ' ἐξέτασιν τῶν ἐνστάσεων, ἀποφαίνεται ἡτιολογημένως καί ἀνεκκλήτως ἐπ' αὐτῶν, πέντε ἡμέρας τὸ ἄργότερον πρὸ τῆς καθορισθείσης πρὸς ἐκλογήν τοῦ τριπροσώπου ἡμερομηνίας.

3. Διά τόν καταρτισμόν τοῦ καταλόγου τῶν ψηφοφόρων, ὡς καί διά τήν τήρησιν τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας, δύναται ἡ Ἱερά Σύνοδος νά συνεργάζεται μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, πρὸς ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν.

4. Εἰς ἐκάστην ἐνορίαν χρέη Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπή. Ὅπου ὑπάρξουν κατ' ἐνορίαν πλείονα ἐκλογικὰ κέντρα, ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὀρίζεται ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

5. Ἐκαστος ψηφοφόρος δικαιούται νά ψηφίσῃ ἓνα ἐκ τῶν ἐκλογίμων, διά τήν κατάρτισιν τοῦ τριπροσώπου.

6. Ἐκαστον ψηφοδέλτιον εἶναι λευκόν, φέρον τήν σφραγίδα τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ὃ ὁ ψηφοφόρος ἀναγράφει ἰδιοχείρως τὸ ὄνομα τοῦ πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμου τῆς προτιμήσεως αὐτοῦ. Ἐάν ὁ ψηφοφόρος ἀδυνατῇ νά ἐκφράσῃ γραπτῶς τήν βούλησιν αὐτοῦ, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποχρεοῦται νά ἀναγράψῃ εἰς τὸ ψηφοδέλτιον τὸ ὄνομα τὸ ὑποδειχθέν ὑπό τοῦ εἰρημένου ψηφοφόρου.

Ἄρθρον 24

1. Μετά τήν ὀλοκλήρωσιν τῆς καταμετρήσεως τῶν ψήφων εἰς τὰ ἐκλογικά κέντρα, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας ἀποστέλλονται εἰς τόν Τοποτηρητήν. Οἷοσδήποτε ψηφοφόρος δύναται ὅπως ὑποβάλλῃ, ἐντός τριῶν ἡμερῶν, εἰς τήν Ἱεράν Σύνοδον, ἐνστάσεις περί τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας. Ἐντός πέντε ἡμερῶν, ἀπό τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων, ἡ Ἱερά Σύνοδος συγκαλεῖται ὑπό τοῦ Τοποτηρητοῦ καί ἀποφαίνεται ὀριστικῶς ἐπ' αὐτῶν, προχωρεῖ δέ, μετά ταῦτα, εἰς τήν ἐπικύρωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων καί τήν κατάρτισιν τοῦ τριπροσώπου, ἐκ τῶν τριῶν πλειονοψηφισάντων προσώπων. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, διενεργεῖται κλήρωσις ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐντός τριῶν ἡμερῶν, ἀπό τῆς καταρτίσεως τοῦ τριπροσώπου, ἡ Ἱερά Σύνοδος συγκαλεῖται ὑπό τοῦ Τοποτηρητοῦ, πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

2. Πρὸ τῆς ἐκλογῆς, τελεῖται Θεία Λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, ὑπό τοῦ τελευταίου τῇ τάξει, τῶν μὴ περιλαμβανομένων ἐν τῷ τριπροσώπῳ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν, καί ἀκολουθῶς ἡ Ἱερά Σύνοδος προβαίνει εἰς τήν ἐκλογὴν, ἐν τῷ Μεγάλῳ Συνοδικῷ, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

3. Ἀρχιεπίσκοπος ἀναδεικνύεται, ἐκ τοῦ τριπροσώπου, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θά συγκεντρώσῃ τήν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐάν αὕτη δέν ἐπιτευχθῇ, ἡ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται μεταξύ τῶν δύο πλειονοψηφισάντων, κατὰ τήν αὐτὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί Ἀρχιεπίσκοπος ἀναδεικνύεται ὁ λαβὼν τὰς περισσοτέρας ψήφους. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, τίθεται κλῆρος. Μετά τήν ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατέρχονται εἰς τόν Καθεδρικόν Ναόν πρὸς τέλεσιν τῆς Κανονικῆς Πράξεως.

4. Ἡ χειροτονία, ἐάν ὁ ἐκλεγείς δέν εἶναι Ἀρχιερεὺς, καί ἡ ἐνθρόνισις γίνονται ἐντός δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπό τῆς ἐκλογῆς. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, ὡς καί ἡ ἡμερομηνία ἐνθρονίσεως τούτου, ἀνακοινοῦνται ὑπό τοῦ Τοποτηρητοῦ εἰς τοὺς Προκαθημένους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

5. Ἐάν, κατὰ τήν διαδικασίαν τῆς ἐκλογῆς, ὁ Τοποτηρητής παραλείψῃ νά ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἢ ἀμελήσῃ νά συγκαλέσῃ τήν Ἱεράν Σύνοδον, αὕτη συγκαλεῖται ὑπό τοῦ ἐπομένου τῇ τάξει Μητροπολίτου κ.ο.κ., ὅστις ἀναλαμβάνει ἐφ' ἐξῆς καί τήν τοποτηρητείαν.

Ἄρθρον 25

Ἐκλογὴ Μητροπολιτῶν

1. Ἄμα τῇ χηρείᾳ Μητροπόλεώς τινος, τήν τοποτηρητείαν ἀναλαμβάνει

νει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ἡ τοποτηρητεία ἀσκεῖται καθ' ὃν τρόπον καί εἰς τήν περίπτωσιν χρείας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου.

2. Ἐκλογή Ἀρχιερέως δέν δύναται νά γίνη, ἐάν ὁ Ἀρχιεπισκοπικός Θρόνος εὑρίσκηται ἐν χρεία.

ἄρθρον 26

Ὑποψήφιοι, διά τήν ἐκλογήν εἰς τόν χηρεύοντα Θρόνον, εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι καί οἱ ἔχοντες τά κατά τό ἄρθρον 30 προσόντα πρὸς ἀρχιερατείαν.

ἄρθρον 27

Ἡ κατάρτισις τοῦ τριπροσώπου, πρὸς ἐκλογήν Μητροπολίτου, γίνεται διά καθολικῆς μυστικῆς ψηφοφορίας. Δικαίωμα ψήφου κέκτηνται πάντες οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἡλικίας ἄνω τῶν δεκαοκτῶ ἐτῶν, οἱ διαμένοντες μονίμως, ἀπὸ ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔτους, εἰς ἐνορίαν, ἢ κοινότητα, τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς τυχόν ὑποκειμένης εἰς αὐτήν Ἐπισκοπῆς, καί ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ ψηφοφόρων αὐτῆς, ὅστις ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ κατάρτισις τοῦ καταλόγου τῶν ψηφοφόρων τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως καί ἡ ἐκλογικὴ διαδικασία, πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ τριπροσώπου, γίνονται κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογήν τῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου ὀριζομένων.

ἄρθρον 28

Μετά τήν κατάρτισιν τοῦ τριπροσώπου, ἡ Ἱερά Σύνοδος συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς καί προβαίνει εἰς τήν ἐκλογήν τοῦ νέου Μητροπολίτου, κατά τά ὀριζόμενα περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τά αὐτά ἰσχύουν καί περὶ τῆς χειροτονίας καί ἐνθρονίσεως τοῦ ἐκλεγέντος Μητροπολίτου, κατ' ἀναλογίαν.

ἄρθρον 29

Ἐκλογή Ἐπισκόπων

1. Οἱ κατ' ἄρθρον 13, παρ. 3, ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι ἐκλέγονται ἐκ τῶν ἐχόντων τά κατά τό ἄρθρον 30 προσόντα πρὸς ἀρχιερατείαν, διά μυστικῆς ψηφοφορίας, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ Μητροπολίτου, ἐξ οὗ ἡ ἐξάρτησις τῆς Ἐπισκοπῆς. Ὁ προταθεὶς ἐκλέγεται, ἐφ' ὅσον συγκεντρώσει τήν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Οἱ κατ' ἄρθρον 17 μὴ ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι ἐκλέγονται ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 προσόντα πρὸς ἀρχιερατείαν, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ προταθεὶς ἐκλέγεται, ἐφ' ὅσον συγκεντρώσει τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 30

Προσόντα τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων

1. Ἐκλόγιμοι πρὸς ἀρχιερατείαν εἶναι οἱ ἄγαμοι κληρικοί (πρεσβύτεροι, ἢ διάκονοι), οἱ κεκτημένοι τὰ ἐξῆς προσόντα: α) πτυχίον ἀνεγνωρισμένης Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς, β) δεκαετὴ εὐδόκιμον διακονίαν, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ κληρικοῦ, ἢ μοναχοῦ, καὶ γ) ἡλικίαν τριάκοντα πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένην.

2. Δύναται ἡ Ἱερά Σύνοδος, εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, νά δεχθῇ ὡς ἐκλόγιμον καὶ κληρικόν, ἐγνωσμένου ἡθους καὶ κύρους, μὴ ἔχον-τα πτυχίον Θεολογικῆς Σχολῆς.

Γ. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ἄρθρον 31

Ἐκπροσώπησις τῆς Ἐπαρχίας

Τὴν Ἐπαρχίαν, ὡς νομικόν πρόσωπον, ἐκπροσωπεῖ ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν, ἢ διοικητικῶν, ἀρχῶν, καί παντός τρίτου, ὁ Ἀρχιερεύς, ἢ, ἐν χρεΐα τοῦ Θρόνου, ὁ Τοποτηρητής, ἢ τὸ ἐξουσιοδοτημένον ὑπ' αὐτῶν πρόσωπον.

Ἄρθρον 32

Πρωτοσύγκελλος - Ἀρχιερατικοὶ Ἐπίτροποι

- Ὑπηρεσιακὴ στελέχωσις τῶν Ἐπαρχιῶν

1. Εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν, ὁ Ἀρχιερεύς δύναται νά διορίσῃ ἕνα τῶν ὑπηρετούντων ἐν αὐτῇ ἀγάμων πρεσβυτέρων, ὡς Πρωτοσύγκελλον, ἔχοντα τάς, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν, ἀρμοδιότητας τοῦ ἀξιώματος, ἰδίᾳ τοῦ προΐσταμένου τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐπαρχίας καί τοῦ ἐποπτεύοντος τὰ τῶν ὑπηρετούντων ἐν αὐτῇ κληρικῶν καί λαϊκῶν, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀρχιερέως.

2. Πάντες οἱ ἄγαμοι κληρικοὶ διαμένουν καί ἐνδιαίτωνται ἐν τῇ Μονῇ αὐτῶν, ἢ ἐν τῷ Ἐπισκοπεΐῳ, θεωρουμένῳ, κατὰ τοῦτο, ὡς Μονή.

3. Ὁ Ἀρχιερεύς δύναται νά διορίσῃ, κατὰ περιφερείας, ἐντός τῆς Ἐπαρχίας, ἕνα, ἢ περισσοτέρους, Ἀρχιερατικούς Ἐπιτρόπους, οἵτινες ἐποπτεύουν τοὺς κληρικούς τῆς περιφερείας καί συντονίζουν τὴν διακονίαν αὐτῶν, κατὰ τὰς γενικὰς ὁδηγίας τοῦ Ἀρχιερέως.

4. Ὁ διορισμός τοῦ Πρωτοσυγγέλλου καί τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων ἀνακαλεῖται ὅποτεδῆποτε, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχιερέως.

5. Παρ' ἐκάστη Ἐπαρχίᾳ ὑπηρετεῖ ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς ὑπαλλήλων, διοριζομένων παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως, ὅστις ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν ἐπ' αὐτῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑπηρεσιακὰ αὐτῶν καθήκοντα.

Ἄρθρον 33

1. Πάντες, οἱ πεπιστευμένοι ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ, ἀναλαμβάνουν καί ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντα αὐτῶν, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἀρχιερέως αὐτῆς.

2. Ὁ Ἀρχιερεύς ἐπιτηρεῖ τόν, ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ, κλῆρον καί τοὺς μοναχοὺς, ὡς καί τοὺς λοιποὺς πεπιστευμένους ἐκκλησιαστικὴν ὑπη-

ρεσίαν, ὡς πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, δικάζει τὰς ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὰς παραβάσεις, ἐφ' ὅσον αὗται δέν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα ἐτέρου ὀργάνου, καὶ ἐπιβάλλει, μετ' ἀκρόασιν, τὰς προβλεπομένας εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς ἐκκλησιαστικὰς ποινάς, δι' ἡτιολογημένων γραπτῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ.

3. Ὁ Ἀρχιερεὺς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν διακρίβωσιν τῶν συστατικῶν ἐπιστολῶν, τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ προσωρινῶς διαμενόντων, ἢ διερχομένων, κληρικῶν καὶ μοναχῶν, καὶ παρέχει τὴν κανονικὴν ἄδειαν, διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν τέλεσιν ρητῶς προσδιοριζομένων ἱεροπραξιῶν, ἢ λατρευτικῶν πράξεων.

Ἄρθρον 34

1. Ἐκαστος Ἀρχιερεὺς ὑποχρεοῦται νὰ διατηρῇ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπαρχίας βιβλία, ἐν οἷς: Μητρῶον ἐνοριακοῦ κλήρου, Μητρῶον μοναχῶν, Βιβλίον γάμων, Βιβλίον βαπτίσεων καὶ Βιβλίον δικαστικῶν ἀποφάσεων.

2. Ἐκάστη Ἐπαρχία δέον νὰ τηρῇ κανονικὰ λογιστικά βιβλία, πρὸς καταγραφὴν τῶν κτημάτων, τῶν ἐπίπλων, τῶν σκευῶν καὶ οἵασδήποτε ἄλλης περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας, ὡς καὶ οἰωνδήποτε προσόδων καὶ δαπανῶν. Τὰ λογιστικά βιβλία τῆς Ἐπαρχίας ὑπόκεινται εἰς ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Ἄρθρον 35

Θρονικαὶ Ἐπιτροπαὶ

1. Εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν λειτουργεῖ Θρονικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣτις ἐπικουρεῖ τὸν Ἀρχιερέα εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτίζεται ἐκ τεσσάρων κληρικῶν μελῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ τεσσάρων αἰρετῶν λαϊκῶν μελῶν. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ μέλους τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἄμισθος.

2. Ἡ ἀνάδειξις τῶν μελῶν τῶν Θρονικῶν Ἐπιτροπῶν γίνεται ἀνὰ τετραετίαν, ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων τῶν Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν, κατὰ τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 53 τοῦ παρόντος. Ἐκλέξιμοι, ὡς μέλη Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας, ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ αὐτῆς καὶ συμπληρώσαντες τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

3. Τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεῖ ὁ Ἀρχιερεὺς, ἐν περιπτώσει δὲ κωλύματος αὐτοῦ, ὁ ὀριζόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀναπληρωτῆς.

Ἄρθρον 36

Ἐκλογή λαϊκῶν μελῶν

1. Τά λαϊκά μέλη τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλέγονται ὑπὸ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν.

2. Πρὸς τοῦτο, ὁ Ἀρχιερεὺς ἐκδίδει ἐγκύκλιον, εἰς τὴν ὁποίαν καθορίζει τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν, διὰ τὴν ἐκλογήν. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐγκυκλίου, ὁ Ἀρχιερεὺς ὀρίζει τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκ τῶν κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας, καὶ τὰ δύο μέλη αὐτῆς.

3. Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως, ἐκάστη Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ ἐκλέγει, ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἓνα ἀντιπρόσωπον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐφοδιάζει διὰ σχετικοῦ ἐγγράφου, ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

Ἄρθρον 37

1. Κατὰ τὰς ὀρισθείσας, διὰ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ Ἀρχιερέως, ἡμερομηνίαν καὶ ὥραν καὶ εἰς τὸν καθωρισμένον τόπον συνέρχονται οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν. Ἀφοῦ ἐλεγχθοῦν τὰ πιστοποιητικά αὐτῶν, προτείνονται, ὡς ὑποψήφιοι, πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὰ προβλεπόμενα, κατὰ τὸ ἄρθρον 35, παρ. 2, προσόντα.

2. Ἡ ἐκλογή γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, διὰ ψηφοδελτίων, σφραγιζομένων διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Ἐπαρχίας. Ἐκαστος τῶν ἐκλεκτόρων ἀναγράφει ἕως τέσσαρα ὀνόματα. Ἐκλεγέντες θεωροῦνται οἱ τέσσαρες πλειονοψηφήσαντες, τῶν ὑπολοίπων θεωρουμένων ὡς ἐπιλαχόντων, κατὰ τὴν σειράν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, ὃν ἕκαστος ἔλαβε. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας καταχωρίζεται εἰς πρακτικόν, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, τίθεται κλῆρος.

3. Τὸ πρακτικόν ἀποστέλλεται πάραυτα εἰς τὸν Ἀρχιερέα, μετὰ τῶν ψηφοδελτίων, ἐν σφραγισμένῳ φακέλλῳ.

4. Ἡ ἐκλογή θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων, οἵτινες μετέσχον αὐτῆς.

Ἄρθρον 38

Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς αἰρετῶν Ἐπιτρόπων ὑποβάλλονται ἐγγράφως εἰς τὸν Ἀρχιερέα, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς. Ἡ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι τελεσίδικος. Ἐν πε-

ριπτώσει ἀκυρώσεως τῆς διαδικασίας, προκηρύσσεται νέα ἐκλογή, κατὰ τὰ ἀνωτέρω. Εἰς περίπτωσιν ἀκυρότητος ἐν τῷ προσώπῳ ἐκλεγέντος μέλους, τοῦτο ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἐπιλαχόντος, κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἀνακηρύξεως. Ἐλλείπει ἐπιλαχόντων, διεξάγεται νέα ἐκλογή.

Ἄρθρον 39

Πλήρωσις κενῆς θέσεως

Κενωθείσης μιᾶς, ἢ δύο, θέσεων αἰρετῶν μελῶν τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, αἰτία θανάτου, ἢ παραιτήσεως, ἢ παύσεως, καὶ ἐλλείπει ἐπιλαχόντων, ἐκλέγονται νέα μέλη ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, συνερχομένων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχιερέως. Προκειμένου, ὅμως, περὶ ταυτοχρόνου χρείας πλειόνων τῶν δύο θέσεων, ἡ πλήρωσις αὐτῶν γίνεται διὰ νέας συνελεύσεως ἀντιπροσώπων τῶν Ἑνοριακῶν Ἐπιτροπῶν, συγκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, κατὰ τὸν καθοριζόμενον ἀνωτέρω τρόπον. Ἡ θητεία τῶν καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἀναδεικνυομένων νέων μελῶν διαρκεῖ μέχρι τῶν νέων ἐκλογῶν Θρονικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 40

Λειτουργία τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς

1. Ἡ Θρονικὴ Ἐπιτροπὴ συνέρχεται ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Ἐπαρχίας, ἢ, ὑπάρχοντος ἀποχρῶντος λόγου, ὅπου ἂν ὁ Πρόεδρος ὀρίσῃ, καὶ συνεδριάζει, τακτικῶς, δὶς τοῦ ἔτους, ἐκτάκτως δέ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου. Ὁ Πρόεδρος ὑποχρεοῦται, τῇ αἰτήσῃ τριῶν μελῶν, ὅπως συγκαλέσῃ τὴν Θρονικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς συνεδρίαν.

2. Ἡ Θρονικὴ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐάν, πλήν τοῦ Προέδρου, ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, εἶναι παρόντα τέσσαρα τοῦλάχιστον μέλη, ἐξ ὧν τὰ δύο αἰρετά, αἱ δέ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, ἐπικρατεῖ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

3. Τὰς ἀποφάσεις τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ὁ Ἀρχιερέυς. Οὐδεμία πρᾶξις διαχειρίσεως δεσμεύει νομικῶς τὴν Ἐπαρχίαν, ἐφ' ὅσον δέν ἔχει τύχει τῆς ἐγκρίσεως τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔνθα τοῦτο προβλέπεται.

Ἄρθρον 41

Ἐκπτώσις Ἐπιτρόπου

Ὁ Ἐπίτροπος ἐκπίπτει τῆς ιδιότητος αὐτοῦ, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιερέ-

ως: α) εάν, μετά την έκλογήν, στερηθῇ τῶν προσόντων ἐκλογιμότητος, β) εάν ἀδικαιολογήτως ἀπουσιάσῃ ἐκ τριῶν συνεχῶν συνεδριῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ γ) εάν ἐπιδεικνύῃ διαγωγὴν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Οἱ κατὰ τὰ β) καὶ γ) τοῦ παρόντος ἄρθρου παύομενοι στεροῦνται τοῦ δικαιώματος ἐπανεκλογῆς κατὰ τὰς ἐπομένους, ἀπὸ τῆς παύσεως αὐτῶν, ἐκλογάς.

ἄρθρον 42

Ἀρμοδιότητες τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς

1. Ἡ Θρονικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὰς ἑξῆς ἀρμοδιότητας:

α) Μελετᾷ τοὺς ἀπολογισμοὺς τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας καὶ ψηφίζει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν.

β) Παρακολουθεῖ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν Ἐνοριῶν καὶ τῶν Μονῶν, μελετᾷ τοὺς ἀπολογισμοὺς αὐτῶν καὶ ποιεῖται τὰς ἐνδεδειγμένας εἰσηγήσεις.

γ) Ἀποφαίνεται περὶ τοῦ τρόπου διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας, περὶ συνομολογήσεως δανείων καὶ περὶ βελτιώσεως, ἢ πωλήσεως, κτημάτων τῆς Ἐπαρχίας μέχρι ποσοῦ καθοριζομένου ἐτησίως ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν παρίσταται ἀνάγκη ὑπερβάσεως τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, πρὸς ἐξέτασιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως.

2. Ἀπασαί αἱ ἀρμοδιότητες οἰκονομικῆς φύσεως τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς ἀσκοῦνται, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ, ἐν τῷ Παραρτήματι Γ' τοῦ παρόντος, προβλεπόμενα.

ἄρθρον 43

Θρονικά Ταμεῖα

Παρ' ἐκάστη Ἐπαρχίᾳ λειτουργεῖ ἴδιον Θρονικόν Ταμεῖον. Τὰ περὶ τῆς λειτουργίας τῶν Θρονικῶν Ταμείων περιλαμβάνονται ἐν τῷ Παραρτήματι Γ' τοῦ παρόντος.

ἄρθρον 44

Συμβουλευτικόν Οἰκονομικόν Σῶμα

Ἀνεξαρτήτως τῆς λειτουργίας τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Θρονικοῦ Ταμείου, ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νὰ διορίζῃ Συμβουλευτικόν Οἰκονομικόν Σῶμα, πρὸς μελέτην τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων τῆς Ἐπαρχίας καὶ τῆς, κατὰ τὸν καλῦτερον δυνατὸν τρόπον, ἀξιοποιήσεως τῆς περιουσίας αὐτῆς καὶ πρὸς παροχὴν συμβουλῶν διὰ τὰς οἰκονομικὰς δραστηριότητας τῆς Ἐπαρχίας.

Δ. ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

”Αρθρον 45

’Ενορία

1. Ἡ Ἐνορία ἀποτελεῖ νομικόν πρόσωπον, τό ὁποῖον ἀπαρτίζεται ἀπό τό σύνολον τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, τῶν μονίμως κατοικούντων εἰς μίαν ὠρισμένην ἐκκλησιαστικήν περιφέρειαν, ἐντός τῆς ἀρχιερατικῆς Ἐπαρχίας.

2. Ἡ Ἐνορία ἰδρύεται, δι’ ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, μετά γνώμην τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς. Διά τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καθορίζονται καί τά ὅρια τῆς Ἐνορίας.

3. α) Ἐνορίαν συνιστοῦν, εἰς μέν τάς πόλεις δύο χιλιάδες πεντακόσιοι τοῦλάχιστον κάτοικοι, εἰς δέ τάς κωμοπόλεις χίλιοι πεντακόσιοι κάτοικοι. Ἐξαιροῦνται αἱ ἤδη ὑφιστάμεναι Ἐνορίαί, αἵτινες διατηροῦνται καί εἰς περίπτωσιν καθ’ ἣν κατοικοῦν εἰς αὐτάς ὀλιγώτεροι, τοῦ ὡς ἄνω καθοριζομένου ἀριθμοῦ, κάτοικοι.

β) Χωρία, ἢ συνοικισμοί, ἔχοντες ἐλάσσονα τοῦ ἀνωτέρω προσδιοριζομένου ἀριθμοῦ κατοίκων, δύνανται νά ἀποτελέσουν ἰδίαν Ἐνορίαν, ἐφ’ ὅσον, ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Ναοῦ καί τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐνοριτῶν, ἐξασφαλίζονται αἱ δαπάναι, πρὸς ὑπαρξιν καί ὁμαλήν λειτουργίαν αὐτῆς.

4. Ἡ πρὸς ἴδρυσιν νέας Ἐνορίας ἀπόφασις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως δέον ὅπως καθορίσῃ τά περιουσιακά στοιχεῖα, δι’ ὧν θά καταστῇ αὕτη βιώσιμος, μετά σύμφωνον γνώμην τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, καί, εἰ δυνατόν, καί τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς τῆς, ἐξ ἧς ἀποσπᾶται, Ἐνορίας.

5. Ὁ Ἀρχιερεὺς, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, καί, εἰ δυνατόν, καί τῶν οἰκείων Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν, δύνανται ὅπως συγχωρεύῃ δύο, ἢ περισσοτέρας, Ἐνορίας, ἐφ’ ὅσον ἡ λειτουργία αὐτῶν ποιμαντικῶς καθίσταται ἀτελέσφορος.

”Αρθρον 46

Ναοί

1. Οἱ Ναοί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου διακρίνονται εἰς:

α) Ἐνοριακοὺς.

β) Κοιμητηριακοὺς.

γ) Παρεκκλήσια (ἤτοι Ναούς μὴ ἐνοριακοὺς, ἐντός τῶν πόλεων, ἢ τῶν χωρίων).

δ) Ἐξωκκλήσια (ἤτοι Ναούς μὴ ἐνοριακοὺς, ἐκτός τῶν πόλεων, ἢ τῶν χωρίων).

ε) Μοναστηριακοὺς (ἤτοι Ναοὺς Μονῶν ἐν λειτουργίᾳ, ἢ διαλελυμένων).

ς) Προσκυνηματικούς.

2. Ὅτι ἅπαντες οἱ Ναοὶ ἀποτελοῦν ἀναπαλλοτρίωτον ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν καὶ διατελοῦν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Ἡ διοίκησις καὶ ἡ διαχείρισις αὐτῶν διεξάγεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου.

3. Οἱ Ἐνοριακοὶ Ναοὶ ἀνήκουν, κατὰ κυριότητα, εἰς τὴν οἰκείαν Ἐνορίαν.

4. Ἐκάστη Ἐνορία δέον ὥπως τηρῇ κανονικά λογιστικά βιβλία, πρὸς καταγραφὴν τῶν κτημάτων, τῶν ἐπίπλων, τῶν σκευῶν καὶ οἰασδῆποτε ἄλλης περιουσίας τῆς Ἐνορίας, ὡς καὶ τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν. Τὰ λογιστικά βιβλία τῆς Ἐνορίας ὑπόκεινται εἰς ἔλεγχον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος τοῦ Θρόνου.

5. Τὰ Παρεκκλήσια, τὰ Ἐξωκκλήσια καὶ οἱ Προσκυνηματικοὶ Ναοί, καὶ ὅσοι, ἢ ὅσα, περιῆλθον, ἢ περιέρχονται, εἰς κατάστασιν ἐρειπώσεως, ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν, εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας κεῖνται, πλὴν τῶν ἀνηκόντων, κατ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, εἴς τινα Ἐνορίαν. Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεων, περὶ τοῦ ἰδιοκτησιακοῦ καθεστῶτος Παρεκκλησίου, ἢ Ἐξωκκλησίου, μεταξύ Ἐνοριῶν, ἀποφασίζει περὶ τούτου ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς καὶ εἰς δεύτερον βαθμὸν ἡ Ἱερά Σύνοδος. Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεων μεταξύ Ἐνορίας καὶ Ἀρχιερέως, ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἡ Ἱερά Σύνοδος.

6. Οἱ Κοιμητηριακοὶ Ναοί, ἐφ' ὅσον δέν ἀνήκουν εἰς Ἐνορίαν, ἢ Ἐνορίας, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύσαντα, ἀνήκουν εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπαρχίαν, ἣτις ἔχει τὴν ὅλην ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν.

7. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν, ἀνακαίνισιν, ἐπέκτασιν, ἢ ἐπιδιόρθωσιν, Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν οἰουδῆποτε ἄλλου ἔργου ἐν αὐτῷ, ἢ εἰς τὸν περιβάλλοντα χώρον, ἀπαιτεῖται γραπτὴ ἄδεια τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Ἐπὶ ἐργασιῶν, πέραν τῆς συντηρήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως ζημιῶν, ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται ὥπως ζητῇ τὴν γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Ναοδομίας καὶ Χριστιανικῆς τέχνης Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

8. Διά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὅλης ἐργασίας, ἥ μέρους αὐτῆς:

- α) Ζητοῦνται προσφοραί, ἡ δέ κατακύρωσις γίνεται μόνον τῇ γραπτῇ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ὅστις δικαιούται ὅπως ἀπορρίψῃ οἰανδήποτε προσφοράν, ἐάν κρίνῃ ὅτι αἱ προσφερόμεναι τιμαὶ εἶναι ἀσύμφοροι, ἢ ὅτι τό μειοδοτοῦν πρόσωπον δέν εἶναι πεπειραμένον πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων ἔργων, ἢ ὅτι ἡ ὑπό τοῦ προσώπου τούτου διδομένη ἐγγύησις δέν εἶναι ἐπαρκής.
- β) Συντάσσεται ἔγγραφος συμφωνία, ἣτις δέον ὅπως φέρῃ ἐπ' αὐτῆς τήν ἔγγραφον ἐγκρισιν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἄλλως ἡ τοιαύτη συμφωνία εἶναι ἄκυρος.
- γ) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ Ἀρχιερεὺς, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Θρονικῆς, ἢ Ἐνοριακῆς, Ἐπιτροπῆς, διαπιστώσῃ ὅτι ἡ, ὑπό ἰδίαν αὐτῶν ἐπίβλεψιν, ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας θά γίνῃ καλύτερον καί μέ ὀλιγωτέρας δαπάνας, τότε δέν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διαδικασία ὑποβολῆς προσφορῶν.

9. Ἡ συντήρησις Ναῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν χαρακτηρισθῇ ὡς ἀρχαιολογικά μνημεῖα, γίνεται ὑπό τήν ἐποπτείαν καί συνεργασίαν τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, τῇ μερίμνῃ τοῦ Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 47

Ἐφημέριοι

1. Πνευματικός πατήρ καί προϊστάμενος ἐκάστης Ἐνορίας εἶναι ὁ Ἐφημέριος. Οὗτος μεριμνᾷ διά τήν πνευματικὴν ζωὴν τῶν ἐνοριτῶν, διά τήν ὀρθὴν καί τακτικὴν τέλεσιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, διά τήν διοίκησιν τῆς Ἐνορίας καί διά τήν φιλανθρωπικὴν καί κοινωνικὴν προσφοράν αὐτῆς.

2. Ὁ Ἐφημέριος ὀφείλει ὅπως διαμένῃ εἰς τήν Ἐνορίαν αὐτοῦ. Ἡ τυχόν διαμονὴ ἐκτὸς αὐτῆς ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἀρχιερέως.

3. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐφημερίων εἰς ἐκάστην Ἐνορίαν καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς. Ἐπὶ πλειόνων Ἐφημερίων ἔν τινι Ἐνορίᾳ, ὁ Ἀρχιερεὺς ὀρίζει τὸν προϊστάμενον, ὡς καί τὰ καθήκοντα ἐκάστου.

4. Ὡς Ἐφημέριοι Ἐνοριῶν διορίζονται ἔγγαμοι κληρικοί. Ἄγαμοι κληρικοί δύνανται, κατ' ἐξαίρεσιν, νά διορισθοῦν εἰς ἐφημεριακὴν θέσιν, ὅπου αἱ συνθῆκαι ἐπιβάλλουν τοῦτο.

5. Ὁ προτεινόμενος πρὸς χειροτονίαν δέον ὅπως ἔχῃ τὰ προβλεπόμενα

ὑπό τῶν Ἱερῶν Κανόνων προσόντα καί ἐπὶ πλέον πτυχίον Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς, ἢ ἄλλης Πανεπιστημιακῆς, Σχολῆς, ἢ ἀπολυτήριον Ὁρθοδόξου Ἱερατικῆς Σχολῆς. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, δύναται ὁ Ἀρχιερεὺς νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν χειροτονίαν προσώπου, τὸ ὁποῖον στερεῖται τῶν ἀνωτέρω τίτλων σπουδῶν. Πρὸ τῆς χειροτονίας, ὁ ὑποψήφιος ὑποβάλλει εἰς τὸν οἰκεῖον Ἀρχιερέα:

- α) Κανονικὴν συμμαρτυρίαν, κατὰ τὰ παραδεδεγμένα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.
- β) Πιστοποιητικὸν γεννήσεως καὶ βαπτίσεως.
- γ) Ἀντίγραφον Ποινικοῦ Μητρώου.
- δ) Πιστοποιήσιν, ἐμφαίνουσαν ὅτι ὁ ὑποψήφιος εἶναι ἄγαμος, ἢ, προκειμένου περὶ ἐγγάμων, ὅτι ὁ γάμος εἶναι πρῶτος δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους.
- ε) Βεβαίωσιν ἱατροῦ, περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υἱείας αὐτοῦ.
- ς) Ἀποδεικτικὸν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται, ἀναλόγως προσαρμοζόμενα, ἐπὶ παντός ὑποψηφίου κληρικοῦ, ὅστις θὰ καταλάβῃ οἰανδήποτε ἐκκλησιαστικὴν θέσιν.

- 6. α) Οἱ Ἐφημέριοι διορίζονται εἰς ὠρισμένην Ἑνορίαν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.
- β) Μετάθεσις Ἐφημερίου, ἐντός τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας, γίνεται: i) τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἀρχιερέως, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου Ἐφημερίου, καὶ ii) δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιερέως, ὡςάκις, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἐκκλησιαστικά καὶ ποιμαντικά ἀνάγκαι ἐπιβάλλουν τὴν τοιαύτην μετάθεσιν.
- γ) Ὁ ἐξ ἄλλης Ἐπαρχίας μετατιθέμενος δέον ὅπως φέρῃ κανονικὸν ἀπολυτήριον γράμμα. Πρὸς προσωρινὴν τοποθέτησιν κληρικοῦ τινος εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν, ἀπαιτεῖται ἀπλὴ ἄδεια τοῦ εἰς ὃν ὑπάγεται οὗτος Ἀρχιερέως.

7. Ὅτι κληρικοὶ ἐκάστης Ἐπαρχίας ὑπάγονται, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων, εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν Ἀρχιερέα, τὸν ὁποῖον ὀφείλουν νὰ μνημονεύουν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, νὰ ἀναγνωρίζουν ὡς ἐκκλησιαστικῶς προϊστάμενον αὐτῶν καὶ νὰ ὑπακούουν, τηροῦντες τὰς ἐκκλησιαστικὰς νουθεσίας καὶ ὁδηγίας αὐτοῦ.

8. Ὅτι ἕκαστος Ἐφημέριος δικαιούται, κατ' ἔτος, κανονικῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν.

9. Οὐδείς Ἐφημέριος ἀποχωρεῖ, ἢ παύεται, τῆς θέσεως αὐτοῦ, εἰ μή:

α) Λόγῳ τελεσιδίκου καταδίκης εἰς καθαίρεσιν, ἢ ἀργίαν ἄνω τοῦ ἔτους, διὰ κανονικόν παράπτωμα.

β) Ἐάν ἀδικαιολογήτως ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον, κληθεῖς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, δέν προέβαλε λόγους δικαιολογούντας ἐπαρκῶς τὴν πράξιν αὐτοῦ.

γ) Ἐάν παραιτηθῇ, ἰδίᾳ λόγῳ σωματικῆς, ἢ διανοητικῆς, νόσου.

δ) Ἐάν κατέστη ἀποδεδειγμένως ἀνίκανος πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἔνεκα διανοητικῆς, ἢ σωματικῆς, νόσου, πιστοποιουμένης διὰ γνωμοδοτήσεως δύο ἱατρῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

ε) Ἐὰν τῇ συμπληρώσει τοῦ 70οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς κρίνει ἀναγκαίαν τὴν παράτασιν τῆς διακονίας αὐτοῦ καὶ ὁ Ἐφημέριος ἐπιθυμεῖ ταύτην, ἡ διακονία αὐτοῦ δύναται ὅπως συνεχισθῇ, τῶν ἀπολαβῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ χρόνου τῆς παρατάσεως τῆς διακονίας αὐτοῦ καθοριζομένων συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ Ἐνιαίου Φορέως Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

10. Ἐφημέριοι, κανονικῶς ἀποχωροῦντες τῆς διακονίας αὐτῶν, λαμβάνουν ἰσοβίως σύνταξιν, μὴ οὐσαν κατωτέραν τοῦ χορηγουμένου ἐκ τοῦ Κυβερνητικοῦ ταμείου ἐπιδόματος εἰς Ἐφημερίους. Εἰς περίπτωσιν καθαιρέσεως, ἢ ἀπολύσεως, λόγῳ ἀργίας ἄνω τοῦ ἐνός ἔτους, κληρικοῦ τινος, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ὕψους τῆς συντάξεως αὐτοῦ.

11. Εἰς περίπτωσιν θανάτου κληρικοῦ πρὸ τῆς συνταξιοδοτήσεως αὐτοῦ, ἡ Ἱερά Σύνοδος μεριμνᾷ, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς, διὰ τὴν οἰκονομικὴν στήριξιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

12. Ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως δύναται ὅπως δοθῇ εἰς Κληρικόν ἄδεια, καὶ ἐνδεχομένως οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν, διὰ σπουδᾶς.

13. Ἐκάστη Ἐπαρχία δέον ὅπως τηρῇ Μητρῶον κληρικῶν, ἐν ᾧ ἐμφαίνονται συνοπτικῶς πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς ἕκαστον κληρικόν στοιχεῖα, ὡς: ἡμερομηνία γεννήσεως, ἡμερομηνία χειροτονίας εἰς διάκονον καὶ εἰς πρεσβύτερον καὶ ἀπονομῆς ὀφφικίων, ἢ ἀξιωμάτων, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὑπηρεσίᾳ, στοιχεῖα σπουδῶν, Ἐνορία, ἢ Ἐνορίαί, εἰς ἃς ὑπηρετήσεν, οἰκογενειακὴ κατάσταση, ἰδιαίτερα στοιχεῖα δραστηριότητος καὶ τυχόν παραπτώματα αὐτοῦ καὶ αἱ ἐπιβληθεῖσαι αὐτῷ ποιναί.

Ἄρθρον 48

Μισθοδοσία Κληρικῶν

1. Ὁ μισθός τῶν Κληρικῶν, πρεσβυτέρων καί διακόνων, καθορίζεται ὁμοιομόρφως δι' ἅπασαν τήν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ἀναλόγως τῶν προσόντων καί τῆς τάξεως αὐτῶν, διά κανονισμοῦ ἐκδιδομένου ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Ὅπου αἱ Ἐπαρχίαι, ἢ αἱ Ἑνορίαι, δέν κέκτονται πόρους ἐπαρκεῖς, πρὸς κάλυψιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ κλήρου, ὡς αὕτη καθορίζεται ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔρχεται ἀρωγός, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονιστικοῦ Χάρτου, ὁ Φορεὺς Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

3. Διά τούς σκοπούς μισθοδοσίας, οἱ Ἐφημέριοι διακρίνονται εἰς τέσσαρας τάξεις, τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ἔχοντος τό δικαίωμα τοποθετήσεως εἰς τήν μισθολογικήν τάξιν, ἀναλόγως οὐχί μόνον τῶν τυπικῶν, ἀλλά καί τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων, τῶν κληρικῶν:

- α) Εἰς τούς ἔχοντας Θεολογικήν, ἢ ἄλλην, Πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν.
- β) Εἰς τούς ἔχοντας ἀπολυτήριον Β' κύκλου τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ἢ ἰσοδυνάμων ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν.
- γ) Εἰς τούς ἀποφοίτους τοῦ Α' κύκλου τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ἢ ἄλλης ἰσοδυνάμου Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἢ ἐξαταξίου Γυμνασίου, ἢ ἄλλων ἰσοβαθμίων Σχολῶν Μέσης Ἐκπαίδευσως.
- δ) Εἰς πάντας τούς ἔχοντας μόρφωσιν κατωτέραν τῶν ὡς ἀνωτέρω ὀριζομένων.

Ἄρθρον 49

Ψάλται καί Νεωκόροι καί λοιπὴ διακονία ἐν τῷ Ναῷ

1. Οἱ Ψάλται καί Νεωκόροι τῶν Ἑνοριακῶν Ναῶν διορίζονται ὑπό τοῦ Ἀρχιερέως, τῇ προτάσει τῆς Ἑνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν Ἐφημερίων, κατόπιν προκηρύξεως τῆς θέσεως.

2. Προκειμένου νά διορισθῇ τις ὡς Ψάλτης, δέον ὅπως κατέχη δίπλωμα Σχολῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καί ἐπαρκῆ γνώσιν λειτουργικοῦ τυπικοῦ. Ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νά διορίσῃ, ὡς Ψάλτην, καί πρόσωπον, τό ὅποion στερεῖται πτυχίου Σχολῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη πρὸς τοῦτο. Αἱ ἀπο-

λαβαί τῶν Ψαλτῶν καί τῶν Νεωκόρων καθορίζονται διά συμβάσεως, τήν ὁποίαν συνάπτει ἡ Ἐνορία μετ' αὐτῶν, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἀρχιερέως. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ἐπιτρέπεται ἡ ἐθελοντική διακονία προσώπου τινός, ὡς Ψάλτου, ἢ Νεωκόρου, ἄνευ μισθοῦ, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Ἀρχιερέως.

3. Ὁ Ἀρχιερεύς δύναται νά ἀπολύσῃ Ψάλτην, ἢ Νεωκόρον, διά τούς ἐξῆς λόγους: α) ἀνεπάρκειαν περί τήν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, καί β) διαγωγήν ἀνάρμοστον, ἢ ἀσυμβίβαστον, πρὸς τήν θέσιν αὐτῶν.

4. Οἱ ἀνωτέρω ἀποχωροῦν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Ὁ Ἀρχιερεύς, τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, δύναται ὅπως παρατείνει τήν διακονίαν, ἢ διορίσῃ Ψάλτην, ἢ Νεωκόρον, καί μετὰ τήν συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, δι' ὠρισμένην μόνον χρονικὴν περίοδον.

5. Οἱ Ψάλται καί οἱ Νεωκόροι, ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἀκολουθοῦν τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἐφημερίου καί τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 50

Οἱ λαϊκοί, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐν τινι Ναῷ, ὑπόκεινται εἰς τήν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ὅστις, διά παραβάσεις ἀναγομένας εἰς τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, δύναται ὅπως ἐπιβάλῃ, μετὰ προηγουμένην κλήσιν αὐτῶν εἰς ἀπολογία, τήν ποινὴν τῆς προσωρινῆς παύσεως, ἢ τῆς ὀριστικῆς ἀπολύσεως, αὐτῶν.

Ἄρθρον 51

Οὐδεὶς δύναται ὅπως κηρύξῃ τὸν θεῖον λόγον ἐν Ναῷ, ἄνευ τῆς κανονικῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 52

Ἐνοριακαὶ Ἐπιτροπαί

Ἐκάστη Ἐνορία διοικεῖται ὑπὸ τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς. Αὕτη συγκροτεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, καί τεσσάρων λαϊκῶν μελῶν. Εἰς ἰδιαιτέρως πολυπληθεῖς ἔνοριαι, δύναται ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ὅπως αὐξηθῇ, κατὰ τήν κρίσιν τοῦ Ἀρχιερέως. Ἡ διακονία μέλους τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἄμισθος.

Ἄρθρον 53

Ἐκλογή μελῶν τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς

1. Ἡ ἐκλογή τῶν λαϊκῶν μελῶν γίνεται ὑπό τῶν ἐνοριτῶν, ἀνά τετραετίαν, ἐντός τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνός Ἰανουαρίου.
2. Ἐκλόγιμοι, ὡς μέλη τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι οἱ ἔχοντες συμπεπληρωμένον τό εἰκοστόν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν καί ὄντες ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ τῆς Ἐνορίας.
3. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νά ἐκλεγοῦν, ὡς μέλη τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβάλλουν ἐγγράφως, εἰς τόν προϊστάμενον τῆς Ἐνορίας, μίαν τούλάχιστον ἐβδομάδα πρό τῆς ἐκλογῆς, αἵτησιν ὑποψηφιότητος.
4. Ὑποψηφιότητα δέν δύναται νά ὑποβάλλῃ πρόσωπον, τό ὅποιον ἔχει συγγένειαν μέχρι δευτέρου βαθμοῦ ἐξ αἵματος, ἢ ἐξ ἀγχιστείας, πρὸς τοὺς Ἐφημέριους τῆς Ἐνορίας, ὡς καί αἱ πρεσβυτέραι αὐτῶν. Εἰς περιπτώσεις, ἐν τούτοις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς κρίνει εὐλογον τήν ὑποψηφιότητα, ἢ τόν διορισμόν, συγγενικοῦ πρὸς τόν Ἐφημέριον προσώπου, δύναται, κατ' ἐξαίρεσιν, ὅπως ἐπιτρέπη τοῦτο.
5. Ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νά ἀποκλείσῃ ὑποψηφιότητά τινα δι' εὐλογον αἰτίαν.

Ἄρθρον 54

Μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τήν ἐκλογὴν Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν προκηρύττει ὁ Ἀρχιερεὺς, δι' ἐγκυκλίου, δι' ἧς ὀρίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τήν ἐκλογικὴν διαδικασίαν.

Ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται, δι' εὐλογον αἰτίαν, νά ἀναβάλλῃ τήν ἐκλογὴν εἰς τινα Ἐνορίαν, ἕως οὗ ἄρθρῃ ὁ λόγος τῆς ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 55

Ἐκλέκτορες εἶναι πάντες οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς Ἐνορίας, οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ αὐτῆς, ὡς οὗτος προβλέπεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ παρόντος, ὅστις ἀναθεωρεῖται πρὸς τοῦτο, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ προβλεπομένων. Κατὰ τήν ἀναθεώρησιν ταύτην δύνανται ὅπως ἐγγραφοῦν καί οἱ ἐν Κύπρῳ διαβιοῦντες ἀπόδημοι τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας.

Ἄρθρον 56

1. Τήν ἐκλογὴν διεξάγει τριμελής Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμέ-

νη από τόν προϊστάμενον τῆς Ἑνορίας καί δύο κληρικούς αὐτῆς. Ἐάν ἀντίστοιχος ἀριθμός κληρικῶν δέν ὑπάρχη, ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπή συμπληροῦται, ἀναλόγως, ἀπό μέλη τῆς Ἑνορίας, ὀριζόμενα ὑπό τοῦ προϊσταμένου.

2. Ἡ ἐκλογή γίνεται διά μυστικῆς, διά ψηφοδελτίων, σφραγιζομένων διά τῆς σφραγίδος τῆς Ἑνορίας, ψηφοφορίας. Οἱ ἐκλογεῖς ψηφίζουν ἕν, ἢ καί περισσότερα, ὀνόματα τῆς ἐπιλογῆς αὐτῶν, μή ὑπερβαίνοντα τόν προβλεπόμενον ἀριθμόν τῶν αἰρετῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Μετά τό πέρας τῆς ἐκλογῆς, γίνεται ὑπό τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ διαλογή τῶν ψήφων, τῶν ὑποψηφίων δικαιουμένων νά παρίστανται αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπων, ἀνακηρύσσονται δέ οἱ πλειονοψηφήσαντες ὡς ἐπιτυχόντες, συντασσομένου ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ καί ὑπογραφομένου ὑπό τῶν μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς ἀπερχομένης Ἑνοριακῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, ὁ ἐπιτυχὼν ἀνακηρύσσεται διά κλήρου.

4. Τό πρακτικόν ἐκλογῆς διαβιβάζεται, ὑπό τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τόν Ἀρχιερέα.

Ἄρθρον 57

1. Ἐνστάσεις, κατά τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς, δύνανται νά ὑποβληθοῦν ἐγγράφως πρὸς τόν Ἀρχιερέα, ὑπό οἰουδήποτε ἐγγεγραμμένου εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους τῆς Ἑνορίας, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς, διά τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ ἐπὶ ἐνστάσεων, κατά τοῦ κύρους ἐκλογῆς Ἑνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι τελεσίδικος.

3. Ἐφ' ὅσον προκύψει ἀνάγκη ἐπαναλήψεως τῆς ἐκλογῆς, αὕτη διεξάγεται ἐντὸς μηνός.

Ἄρθρον 58

1. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἐγκρίνει τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς καί διορίζει τοὺς ἐπιτυχόντας.

2. Ὁ Ἀρχιερεὺς δέν ἐγκρίνει τὴν ἐκλογήν, ἐφ' ὅσον ἔχει μετάσχει εἰς αὐτὴν μικρότερος ἀριθμὸς τοῦ δέκα τοῖς ἑκατόν τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ καταλόγῳ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς καί εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ ὑποψηφιότητες εἶναι ὀλιγώτεραι τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ, ὁ Ἀρχιερεὺς διορίζει, ἢ συμπληροῖ, τὴν Ἑνοριακὴν Ἐπιτροπὴν.

3. Ἐν περιπτώσει ἐκλογῆς προσώπων, ἐχόντων πρὸς ἑαυτὰ συγγένειαν δευτέρου βαθμοῦ ἐξ αἵματος, ἢ ἐξ ἀγχιστείας, ἢ ὄντων συζύγων, ὁ Ἀρχιερεὺς διορίζει τό ἐξ αὐτῶν λαβόν τὰς περισσοτέρας ψήφους. Τὰς θέσεις τῶν οὕτω μὴ ἐγκρινομένων καταλαμβάνουν οἱ ἐπιλαχόντες, ἐλλείψει δέ τοιούτων, διορίζει ὁ Ἀρχιερεὺς.

Ἄρθρον 59

Πλήρωσις κενῆς θέσεως

Κενωθείσης θέσεως ἐν τῇ Ἐνοριακῇ Ἐπιτροπῇ, ἡ πλήρωσις αὐτῆς γίνεται ὑπὸ τῶν ἐπιλαχόντων, κατὰ τὴν σειράν τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῶν, ἐλλείψει δέ τούτων ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ, ἐν ἀπαρτίᾳ οὕσα, προτείνει πρὸς τὸν Ἀρχιερέα πρόσωπον πρὸς πλήρωσιν τῆς θέσεως. Ἐάν αἱ κενωθείσαι θέσεις ἐν τῇ Ἐνοριακῇ Ἐπιτροπῇ εἶναι τόσαι, ὥστε νά μὴ εἶναι δυνατὸν νά σχηματισθῇ ἀπαρτία τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων γίνεται δι' ἐκλογῆς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ἡ θητεία τῶν νέων μελῶν λήγει ὁμοῦ μετὰ τῆς θητείας τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 60

Λειτουργία τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς

Ἐκάστη Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτῆς, ἐκλέγει, μεταξύ τῶν μελῶν αὐτῆς, τὸν ταμίαν καὶ τὸν γραμματέα.

Ὁ ταμίας δέον νά παρέχῃ ἐγγύησιν, οἷαν ἤθελε κρίνει ἀναγκαίαν ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς.

Ἄρθρον 61

Παῦσις Ἐνοριακοῦ Ἐπιτρόπου, ἢ Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς

1. Ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νά προβῇ εἰς τὴν παῦσιν μέλους τινός τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε καὶ τοῦ συνόλου αὐτῆς:

- α) Ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχιερέως, μέλος Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ αὕτη, ὡς σῶμα, ὀλιγορῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἢ αὐτῆς, ἢ διαχειρίζεται ἐπιζημίως τὰ τῆς περιουσίας τῆς Ἐνορίας, ἢ δεικνύῃ διαγωγὴν ἀσυμβίβαστον πρὸς τό ἀξίωμα, τό ὁποῖον κατέχει.
- β) Ἐάν, κατὰ τὴν ἐξέλεγχσιν, εὑρεθῇ ὅτι εἰς τό ταμεῖον ὑπάρχει ἔλλειμμα, ἢ ἔάν ὁ ταμίας, ἢ ὅλη ἡ Ἐπιτροπὴ, κληθέντες πρὸς ἐξέλεγχσιν,

ήρνήθησαν, ή απέφυγον άδικοιολογήτως νά συμμορφωθοϋν πρός ταύτην.

γ) Έάν δέν συμμορφοϋται πρός τάς διατάξεις τοϋ παρόντος Καταστατικού Χάρτου.

2. Οί οϋτως πανόμενοι στεροϋνται τοϋ δικαιώματος έπανεκλογής κατά τάς έπομένας, άπό της παύσεως αϋτών, έκλογάς.

Άρθρον 62

Καθήκοντα της Ένοριακής Έπιτροπής

Καθήκοντα έκάστης Ένοριακής Έπιτροπής είναι:

- α) Νά διοική πᾶσαν τήν κινητήν καί άκίνητον περιουσίαν της Ένορίας, συμφώνως πρός τόν παρόντα Καταστατικόν Χάρτην.
- β) Νά μεριμνή περί της καλής συντηρήσεως τών Έερών Ναών καί της έν αϋτοίς τάξεως.
- γ) Νά προτείνη τούς Ψάλτας καί τούς Νεωκόρους, μετά σύμφωνον γνώμην τών Έφημερίων.

Άρθρον 63

Ένοριακά Ταμεία

Παρ' έκάστη Ένορία λειτουργεί ίδιον Ένοριακόν Ταμείον. Τά περί της λειτουργίας τών Ένοριακών Ταμείων περιλαμβάνονται έν τῷ Παραρτήματι Γ' τοϋ παρόντος.

Άρθρον 64

Έγκρισις πράξεως Ένοριακής Έπιτροπής

Οϋδεμία πρᾶξις της Ένοριακής Έπιτροπής δεσμεύει καθ' οίονδήποτε τρόπον τήν Ένορίαν, έάν δέν έγκριθῇ έγγράφως ύπό τοϋ οίκείου Άρχιερέως. Οϋδεμία πρᾶξις διαχειρίσεως δεσμεύει νομικῶς τήν Έπαρχίαν, έφ' όσον δέν έχει τύχει της έγκρίσεως της Θρονικής Έπιτροπής, ή της Έερᾶς Συνόδου, ένθα τοϋτο προβλέπεται.

Εἰ. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΜΟΝΩΝ

ᾠ. Ἀρθρον 65

Μοναί

1. Αἱ Μοναί διακρίνονται εἰς: α) Βασιλικάς καί Σταυροπηγιακάς, καί β) Ἐπαρχιακάς.

Βασιλικαί καί Σταυροπηγιακαί εἶναι αἱ Μοναί τοῦ Κύκκου, τοῦ Μαχαίρᾶ, τοῦ Ἀγίου Νεοφύτου καί τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Ἐπαρχιακαί εἶναι πᾶσαι αἱ λοιπαί ἀνδρῶν καί γυναικεῖαι ἐν λειτουργίᾳ Μοναί.

2. Αἱ Βασιλικαί καί Σταυροπηγιακαί Μοναί ἀπολαύουν τοῦ προνομίου τῆς αὐτονομίας εἰς τὰ περί τήν ἐσωτερικήν αὐτῶν διοίκησιν καί τήν διαχείρισιν τῶν κατ' αὐτάς, τελοῦσαι, συνωδὰ τοῖς Πατριαρχικοῖς, ἢ Ἀρχιεπισκοπικοῖς, ἢ Συνοδικοῖς, Σιγίλλιοις, ὑπό τήν πνευματικήν καί κανονικήν ἐποπτείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, οὗτινος τό ὄνομα μνημονεύεται ἐν αὐταῖς κατὰ τὰς ἱεράς ἀκολουθίας.

3. Αἱ Ἐπαρχιακαί Μοναί διοικοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καί τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῶν κανονισμοῦ. Τελοῦν ὑπό τήν πνευματικήν καί κανονικήν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου τῆς Ἐπαρχίας Ἀρχιερέως, ὅστις ἔχει τό καθήκον ὅπως ἐπαγρυπνῇ, ἵνα ἡ διοίκησις τῶν Μονῶν τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ καί ὁ βίος τῶν μοναχῶν τελοῦν ἐν συμφωνίᾳ πρός τὰς κανονικάς ἐπιταγὰς.

4. Τήν κυριότητα τῶν διαλελυμένων Μονῶν ἔχει ὁ Θρόνος, εἰς τόν ὁποῖον αὗται ἀνήκουν.

5. Μονή, ἢ Μετόχιον αὐτῆς, ἢ ἄλλης μορφῆς μοναστικόν καθίδρυμα, δέν δύναται νά ἰδρυθῇ, ἢ ἐπανασυσταθῇ, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, λαμβανομένης μετ' εἰσήγησιν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Οἱ ἐπιχειροῦντες, ὅπως συστήσουν αὐτοβούλως μοναστικόν καθίδρυμα, ὑπόκεινται εἰς κανονικάς κυρώσεις.

6. α) Ἡ Ἱερά Σύνοδος, τῇ αἰτήσῃ τῆς Μονῆς, καί μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἀποφασίζει τήν, δι' εὐλογον αἰτίαν, διάλυσιν, ἢ μετατόπισιν, αὐτῆς, ἢ τήν συγχώνευσιν αὐτῆς μετ' ἄλλης. Ἐν περιπτώσει διαλύσεως, οἱ μοναχοί τῆς διαλυομένης Μονῆς προστίθενται εἰς τὰς Ἀδελφότητας ἄλλης Μονῆς, ἢ ἄλλων Μονῶν, κατὰ τήν ἐπιλογὴν ἐκάστου.

β) Ἐν περιπτώσει διαλύσεως Μονῆς τινος, ἡ περιουσία αὐτῆς περιέρχεται εἰς τήν κυριότητα τῆς Ἐπαρχίας, ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τῆς ὁποίας ὑπήγετο αὕτη.

γ) Ἐν περιπτώσει συγχωνεύσεως Μονῶν, ἡ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται εἰς τὴν κυριότητα τῆς Μονῆς, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς συγχωνεύσεως.

7. Ἐκάστη Μονή ἔχει ἴδιον ἐσωτερικὸν κανονισμόν, ρυθμίζοντα τὰ τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως αὐτῆς, τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν ἀδελφῶν καὶ τὰ διακονήματα αὐτῶν. Ὁ κανονισμὸς οὗτος, ψηφιζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς, ὑποβάλλεται πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν τῷ οἰκείῳ Ἀρχιερεῖ, ἐπὶ δὲ τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ πρὸς ἐπικύρωσιν. Ὁ Ἀρχιερεὺς ὀφείλει, εὐρίσκων τοῦτον σύμφωνον πρὸς τοὺς Ἱερούς Κανόνας, τὰς περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου διατάξεις καὶ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, ὅπως ἐπικυρώσῃ τοῦτον, ἄλλως δέ, ὅπως ἐπιστρέψῃ τοῦτον μετὰ τῶν παρατηρήσεων καὶ ὑποδείξεων αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ὁ Ἀρχιερεὺς ἀρνηθῇ τὴν ἐπικύρωσιν, ἢ ἀμελήσῃ ὅπως ἀποφανθῇ ἐντὸς τριμήνου, ἡ Μονὴ δύναται ὅπως ἀπευθυνθῇ εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ἢ ὅποια καὶ ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

8. "Απαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἔτους συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου ἡ τακτικὴ Σύναξις τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὑποβάλλει οὗτος γραπτὴν ἔκθεσιν, περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διαχειρίσεως τῶν τῆς Μονῆς, περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰ διακονήματα καὶ περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν ἐξελίξεως, καὶ ποιεῖται τὰς δεούσας εἰσηγήσεις, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνηται ἡ συνεχὴς πρόοδος τῆς Μονῆς. Ἡ Ἀδελφότης συζητεῖ περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ὑποβαλλομένης ἐκθέσεως, ἐκφράζει τὰς ἀπόψεις αὐτῆς, προβαίνει εἰς τὰς δεούσας συστάσεις καὶ ὑποδείξεις καὶ ψηφίζει τὸν προϋπολογισμόν τῆς Μονῆς. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀδελφότητος λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν, τοῦ Ἡγουμένου ἔχοντος, ἐπὶ ἰσοψηφίας, τὴν νικῶσαν ψῆφον. Αἱ ἀποφάσεις εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ἡγούμενον καὶ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ὡς καὶ διὰ πάντα ἀδελφόν, ἐφ' ὅσον δέν ἀντίκεινται πρὸς τοὺς Ἱερoύς Κανόνας, τὰς περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου διατάξεις, τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμόν τῆς Μονῆς. Ἐκτελεστικὴ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἀδελφότητος εἶναι ὁ Ἡγούμενος, ὅστις καὶ καθίσταται ὑπόλογος διὰ τυχόν παράλειψιν, ἢ ἄρνησιν, ἐκτελέσεως ἀποφάσεως.

9. Ἐκτάκτως συγκαλεῖται ἡ Σύναξις τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὅσας οἱ ἑγούμενοι κρίνῃ εὐλογον, ὅπως λάβῃ τὴν γνώμην αὐτῆς ἐπὶ σοβαρῶν θεμάτων, ἢ θεμάτων ὑπερβαίνοντων τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ἢ ὅσας τὰ δύο τρίτα τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος ζητήσουν τοῦτο.

10. Τά περί τοῦ χρόνου καί τοῦ τρόπου τῆς συγκλήσεως τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καί τά περί τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καθορίζονται διά τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐκάστης Μονῆς.

11. Αἱ Μοναί εἶναι νομικά πρόσωπα καί ἐκπροσωποῦνται ἐνώπιον τρίτων ὑπό τοῦ Ἡγουμένου, ἢ τοῦ ὀριζομένου ἀντιπροσώπου αὐτοῦ.

12. Ἐκάστη Μονή ἔχει ἴδιον μοναχολόγιον, εἰς ὃ ἀναγράφονται τά ὀνόματα τῶν μοναχῶν καί τῶν δοκίμων αὐτῆς.

Ἄρθρον 66

Μοναχοί

1. Ἡ πρόσκτησις τῆς μοναχικῆς ιδιότητος συντελεῖται διά τῆς μοναχικῆς κουράς.

2. Διά νά ἐνταχθῇ τις εἰς μοναχικήν Ἀδελφότητα ὡς δόκιμος, ἢ μοναχός, δέον ὅπως ἔχη συμπληρωμένον τό 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ἡ περίοδος τῆς δοκιμασίας εἶναι τριετής, ἣτις ὅμως δύναται νά περιορισθῇ χρονικῶς, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, εἰς περιπτώσεις προσώπων ἐφιεμένων τῆς μοναχικῆς ἀσκήσεως, ὠρίμων τῇ ἡλικίᾳ καί τῇ πνευματικῇ ζωῇ καί ἐχόντων ἐπαρκῆ ἐξοικείωσιν πρὸς τήν μοναχικήν βιοτήν.

3. Ἡ κουρά εἰς τάς ἀνδρώας Ἐπαρχιακὰς Μονάς τελεῖται ὑπό τοῦ Ἡγουμένου, ἢ ἐτέρου κληρικοῦ, προσκαλουμένου ὑπό τοῦ Ἡγουμένου. Διά τήν τέλεσιν τῆς κουράς ἀπαιτεῖται γραπτὴ ἄδεια τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, παρεχομένη τῇ αἰτήσῃ τῆς Μονῆς. Ἡ κουρά εἰς τάς γυναικείας Μονάς τελεῖται, τῇ αἰτήσῃ τῆς Μονῆς, ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἢ ἄλλου κληρικοῦ, εἰς ὃν οὗτος ἠθέλην ἀναθέσει τήν τέλεσιν ταύτης. Ὁ προβαίνων εἰς κουράν ἄνευ ἀδείας ὑπόκειται εἰς κανονικὰς κυρώσεις. Ἡ κουρά μοναχοῦ εἰς τὰς Σταυροπηγιακὰς Μονάς ἀνακοινοῦται, διά τήν κανονικὴν τάξιν, εἰς τόν Ἀρχιεπίσκοπον.

4. α) Ὁ κανονικῶς καρεῖς παραμένει ἰσοβίως μοναχός. Ὁφείλει νά ὑπακούῃ προθύμως εἰς τὰς μοναστηριακὰς ἀρχάς, νά ἐκτελῇ ἀναντιρρήτως τὰ ἀνατιθέμενα εἰς αὐτόν διακονήματα, νά προσέρχεται εἰς τὰς λατρευτικὰς συνάξεις, παρεκτός εὐλόγου αἰτίας, ἐκπληρῶν ἐν τῇ καθ' ἡμέραν πολιτείᾳ αὐτοῦ τὰς μοναχικὰς ἐπαγγελίας καί ὑποσχέσεις.

β) Οἱ καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἀμελοῦντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν καί τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ὑποχρεώσεις, ἢ οἱ ἐνεργοῦντες κατὰ παράβασιν τῶν κανονικῶν διατάξεων, ὑπόκεινται εἰς κανονικὰς

κυρώσεις, κατά τάς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καί τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς Μονῆς.

5. Εἰς πάσας τάς Μονάς οἱ ἀδελφοί ἐσθίουν ἐν κοινῇ τραπέζῃ καί λαμβάνουν ἐκ τῆς Μονῆς πάντα τά χρειώδη, καθ' ὃν τρόπον ὀρίζεται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανονισμῷ ἐκάστης.

6. Μοναχός τις δέν δύναται νά ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας αὐτοῦ, εἰ μή δι' ἀποχρῶντα λόγον, ἐκτιμώμενον ὑπό τοῦ Ἡγουμένου. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην χορηγεῖται εἰς αὐτόν κανονικόν ἀπολυτήριο. Τό ἀπολυτήριο ἐκδίδει ὁ οἰκείος Ἀρχιερεὺς, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἡγουμένου. Μοναχός, ἐγκαταλείπων αὐθαιρέτως τήν Μονήν καί ἐπιμόνως ἀρνούμενος νά ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτήν, ὑπόκειται εἰς κανονικάς κυρώσεις.

7. Οὐδεμίαν προσωπικήν περιουσίαν δικαιούται νά ἔχῃ ὁ μοναχός, ὑποχρεούμενος ὅπως τήν ὑφισταμένην περιουσίαν αὐτοῦ διανείμῃ πρό τῆς κουράς, τηρουμένων τῶν τυχόν ὑπό τῶν νόμων τῆς Πολιτείας προβλεπομένων ὡς πρός τά δικαιώματα τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, τήν δέ ἀποκτωμένην καθ' οἰονδήποτε τρόπον, μετὰ τήν κουράν, μεταβιβάσῃ εἰς τήν Μονήν ἐντός εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος, μή ὑπερβαίνοντος, πάντως, τό ἐν ἔτος ἀπό τῆς κτήσεως.

Ἄρθρον 67

Ὁ Ἡγούμενος

1. Πνευματικός Πατήρ ἐκάστης μοναχικῆς Ἀδελφότητος εἶναι ὁ Ἡγούμενος, ὅστις ἐκλέγεται συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς Μονῆς, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ὑπό πάντων τῶν μοναχῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος.

2. Ἐκλέξιμοι, ὡς Ἡγούμενοι, εἶναι τά μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ἡλικίας οὐχί μικροτέρας τῶν τριάκοντα πέντε ἐτῶν, τά ὅποια κέκτηνται τήν μοναχικήν ιδιότητα τοῦλάχιστον ἀπό πενταετίας. Ὁ ἐκλεγόμενος ὡς Ἡγούμενος δεόν ὅπως διακρίνηται διὰ τόν ἐνάρετον βίον, τό ἐκκλησιαστικόν φρόνημα, τήν ἱκανότητα πρός διοίκησιν καί τήν μόρφωσιν. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, καί ἐφ' ὅσον τά τρία τέταρτα τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος συμφωνοῦν, δύναται νά ἐκλεγῇ ὡς Ἡγούμενος μοναχός ἐξ ἄλλης Μονῆς.

3. Ἡ ἐκλογή νέου Ἡγουμένου γίνεται ἐντός μηνός ἀπό τῆς χρείας, ἐκτός ἐάν ὀρίζηται ἄλλως ὑπό τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς Μονῆς. Ἐάν, δι' οἰονδήποτε λόγον, παρέλθῃ ἄπρακτος ἡ προθεσμία αὕτη, ὁ Ἡγούμενος διορίζεται ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἢ, ἀμελοῦντος τούτου, ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

4. Ἐπὶ Μονῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν δέν ὑπερβαίνει τούς τέσσαρας, ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς διορίζει Προϊστάμενον, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν μοναχῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος. Ἐάν ὁ Ἀρχιερεὺς παραλείψῃ νά πράξῃ τοῦτο, ἐντός δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπου κενώσεως τῆς θέσεως, τὸν Προϊστάμενον διορίζει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, τῇ αἰτήσῃ τῆς Ἀδελφότητος. Ὁ Προϊστάμενος ἀσκεῖ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἡγουμένου καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένας.

5. Ὁ ἐκλεγείς Ἡγούμενος χειροτονεῖται εἰς πρεσβύτερον, ἐφ' ὅσον δέν φέρει ἤδη τὸν βαθμὸν τοῦτον, καὶ ἐγκαθίσταται εἰς τὸ ἀξίωμα, ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, διὰ χειροθεσίας. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ὁ Ἡγούμενος δύναται νά παραμείνῃ καὶ ἀπλοῦς μοναχός. Ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νά ἀρνηθῇ τὴν χειροτονίαν, ἢ τὴν ἐγκατάστασιν, ἐν περιπτώσει κανονικῶν κωλυμάτων ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐκλεγέντος, ἢ μὴ τηρήσεως τῶν προβλεπομένων διατάξεων περὶ τῆς ἐκλογῆς. Ἡ τοιαύτη ἀρνήσις δέον ὅπως ἀναγγέλληται, ἐντός τριάκοντα ἡμερῶν, εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον. Τοῦτο, ἢ ὁ ἐψηφισμένος Ἡγούμενος, δικαιοῦνται ὅπως προσφύγουν κατὰ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Ἀρχιερέως, ἐντός δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας, εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. Αὕτη συγκαλεῖται, ἐντός ἐνὸς μηνός ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς προσφυγῆς, καὶ ἀποφασίζει ἡτιολογημένως καὶ ὀριστικῶς.

6. Ἐν τοῖς γυναικείοις μοναστηρίοις, ἡ ἐγκατάστασις τῆς ἐκλογεΐσης Ἡγουμένης γίνεται διὰ χειροθεσίας ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἐφαρμοζομένων τῶν ἀνωτέρω περὶ Ἡγουμένων τῶν ἀνδρῶν Μονῶν προβλεπομένων.

7. Ὁ νομίμως ἐγκατασταθεὶς ὡς Ἡγούμενος διατηρεῖ τὸ ἀξίωμα ἰσοβίως, ἐκτός ἐάν παραιτηθῇ οἰκειοθελῶς, ἢ παυθῇ κανονικῶς. Ὁ Ἡγούμενος ὑποχρεοῦται ὅπως διαμένῃ ἐν τῇ Μονῇ διαρκῶς, φέρηται ἡπίως καὶ πατρικῶς πρὸς ἅπαντας τούς ἀδελφούς, διάγῃ σωφρόνως, παρέχων ἑαυτὸν πρότυπον καὶ ὑπογραμμὸν χρηστοῦ καὶ ἀδιαβλήτου μοναχικοῦ βίου, καὶ συνδιαιτᾶται μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ. Ὁφείλει ὅπως παρακολουθῇ ἀγρύπνως τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν καὶ ἐξέλξιν τῶν ἀδελφῶν, τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὰς ἀκολουθίας καὶ τελετάς, κατὰ τὸ τυπικόν τῆς Μονῆς, καὶ τὴν ἐπιμελῇ καὶ μετὰ ζήλου ἐπιτελεσιν τῶν διακονημάτων αὐτῶν. Ὑποχρεοῦται ὅπως νουθετῇ, ἢ ἐπιτιμᾷ, αὐτούς, ὡς πατήρ, διὰ τὰς τυχόν ἀτόπους αὐτῶν πράξεις, ἢ παραλείψεις, καὶ ἐπιβάλλῃ, ὡς πατήρ, παραστῇ ἀνάγκῃ, τὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ἀνήκοντα κανονικὰ ἐπιτίμια, ἢ, εἰς σοβαροτέρας περιπτώσεις, παραπέμπῃ τούτους: α)

εἰς τό Ἑγουμενοσυμβούλιον, β) εἰς τήν Ἀδελφότητα, καί γ) εἰς τόν οἰκεῖον Ἀρχιερέα, ἀναλόγως. Ἐν ἣ περιπτώσει παραστῇ ἀνάγκη, ὅπως μεταβῇ ἐκτός τῆς Μονῆς, ἡ ἀπουσία αὐτοῦ δέον ὅπως μή παρατείνηται πέραν τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου χρόνου. Ἐάν λόγοι σοβαροί ἐπιβάλλουν τήν παραμονήν αὐτοῦ ἐκτός τῆς Μονῆς πέραν τῶν ὀκτώ ἡμερῶν, ὀφείλει ὅπως ἐνημερώσῃ περί τούτου τό Ἑγουμενοσυμβούλιον καί λάβῃ κανονικὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 68

Τό Ἑγουμενοσυμβούλιον

1. Τό Ἑγουμενοσυμβούλιον ἐκλέγεται ὑπό τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος, ἐπὶ τετραετῇ θητείᾳ, διὰ τήν διοίκησιν τῆς Μονῆς καί τήν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς. Ὡς μέλη τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἐκλέγονται, εἰς Μονάς κεκτημένας ἕως δέκα μοναχοῦς, δύο σύμβουλοι, εἰς δέ Μονάς ἀριθμούσας πλείονας τούτων, τέσσαρες. Ὁ Ἑγούμενος, μετὰ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, συναποφασίζουσιν, μή δυναμένων τοῦ Ἑγούμενου, ἢ τῶν μελῶν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, νά προβαίνουν εἰς οἰανδήποτε μονομερῆ ἐνέργειαν. Εἰς περίπτωσιν διαφωνίας, ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας. Ἐπὶ ἰσοψηφίας, ἔχει νικῶσαν ψῆφον ὁ Ἑγούμενος.

2. Ἐκλέξιμοι, ὡς μέλη τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, εἶναι πάντες οἱ ἀδελφοί οἱ ἀπὸ τριετίας, τοῦλάχιστον, ὄντες μοναχοί καί ἔχοντες ἡλικίαν οὐχὶ μικροτέραν τῶν εἰκοσιεπτά ἐτῶν. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δέν ὑπάρχουν ἀδελφοί ἱκανοί διὰ τήν θέσιν ταύτην, ἔχοντες τὰ ἀνωτέρω προσόντα, εἶναι δυνατή ἡ κατ' ἐξαίρεσιν ἐκλογή, ὡς μελῶν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, ἐτέρων μοναχῶν τῆς Μονῆς. Ἡ ἐκλογή γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

3. Τὰ μέλη τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ὀφείλουν ὅπως προβάλλουν ἑαυτά ὡς πρότυπα τῆς κοινοδιακῆς ζωῆς, διδάσκοντα ἐμπράκτως τήν ἀγάπην καί τήν ταπείνωσιν, ἐπιμελούμενα τῶν ἀδελφῶν καί τῶν ἀναγκῶν τῆς Μονῆς καί παρέχοντα αὐτά πρῶτα πλήρη τόν σεβασμόν εἰς τοὺς κοινοβιακοὺς ὄρους.

Ἄρθρον 69

Πειθαρχικά Ὑφάσματα

1. Ἡ πειθαρχικὴ καί δικαστικὴ ἐξουσία, ἐπὶ παραπτωμάτων μοναχῶν, ἀσκεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καί τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐκάστης Μονῆς.

2. Ἐάν, μετά τήν ἐπιβολήν, ὑπό τῆς Μοναστηριακῆς Ἀρχῆς καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοτικῶν ὀργάνων, τῶν προβλεπομένων μέτρων, ἢ κανονικῶν κυρώσεων, μοναχός τις μένη ἀδιόρθωτος, μηδενός ὑπολειπομένου μέσου πρὸς συμμόρφωσιν αὐτοῦ, δύναται νά κηρυχθῇ, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἀδελφότητος, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἀποκεκομμένος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὁπότε στερεῖται παντός προσήκοντος τῷ ἀδελφῷ τῆς Μονῆς δικαιώματος. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ Ἀρχιερέως, ἢ ἀμελείας αὐτοῦ πέραν τοῦ μηνός, ὅπως ἐγκρίνη τήν περί ἀποκοπῆς ἀδελφοῦ τινος ἀπόφασιν τῆς Ἀδελφότητος, αὕτη ἔχει δικαίωμα ἀναφορᾶς πρὸς τήν Ἱεράν Σύνοδον, ἣτις ἀποφαίνεται ὁριστικῶς. Διαρκούσης τῆς ἐκκρεμότητος τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιερέως, ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἢ ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν, δικαιούται εἰς προσφυγὴν ἐνώπιον αὐτῶν καί ὁ μοναχός.

Ἄρθρον 70

Μοναστηριακὴ Περιουσία

1. Τήν περιουσίαν ἐκάστης Μονῆς διαχειρίζεται ὁ Ἡγούμενος μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

2. Πολύτιμα ἐκκλησιαστικά, ἢ ἱστορικῆς, ἢ καλλιτεχνικῆς, ἀξίας, ἀντικείμενα τῆς Μονῆς καί ἡ Βιβλιοθήκη αὐτῆς δέον ὅπως τυγχάνουν τῆς ἰδιαιτέρας προσοχῆς καί μερίμνης τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καί διαφυλάττωνται ἀσφαλῶς. Δέν ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις, ἢ δωρεά, τῶν χειρογράφων καί παλαιτύπων βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης καί πολυτίμων ἀντικειμένων τῆς Μονῆς. Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον ὑποχρεοῦται ὅπως καταρτίσῃ ἐπίσημον κατάλογον τῶν ἀντικειμένων τούτων καί, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, νά ἐλέγξη, τοῦλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἔτους, τήν Βιβλιοθήκην καί τό Σκευοφυλάκιον τῆς Μονῆς. Ὁ τοιοῦτος ἐπίσημος κατάλογος ἀνανεοῦται ἀνά ἑπταετίαν καί, προκειμένου περί Ἐπαρχιακῶν Μονῶν, ἀντίγραφον τούτου, δεόντως κεκυρωμένον, ἀποστέλλεται εἰς τόν οἰκεῖον Ἀρχιερέα.

3. Ἐπιφυλασσομένων τῶν περί ἐλέγχου διατάξεων τοῦ Παραρτήματος Γ' τοῦ παρόντος, ὁ Ἀρχιερεύς, προκειμένου περί Ἐπαρχιακῶν Μονῶν, ἢ ἡ Ἱερά Σύνοδος, προκειμένου περί Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, δύναται νά διατάσσουν ἔρευναν περί τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν καί προβαίνουν εἰς τὰς δεούσας παρατηρήσεις καί ἐνεργείας, διὰ τήν διαφύλαξιν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας καί τήν καλήν διαχείρισιν αὐτῆς. Ὁ Ἀρχιερεύς, ἢ ἡ Ἱερά Σύνοδος, δύναται ὅπως ἐπιβάλλουν καί πνευματικὰς ποινάς, εἰς περιπτώσεις ἀνωμάλου διαχειρίσεως, ἢ ἐφ' ὅσον δέν εἰσακούωνται εἰς τὰς ὑποδείξεις αὐτῶν.

ζ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Άρθρον 71

Σύστασις Ἰδρυμάτων

Εἰς ἐκάστην Ἑπαρχίαν, ἀναλόγως τῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν προσόδων αὐτῆς, ἰδρύονται, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, φιλανθρωπικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά Ἰδρύματα, διὰ τὴν συμπαράστασιν πρὸς τὸν πάσχοντα ἄνθρωπον, διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς μερίμνης τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ διὰ τὴν διάδοσιν καὶ προβολὴν τοῦ Ὁρθοδόξου Πολιτισμοῦ.

Άρθρον 72

Διοίκησις Ἰδρυμάτων

Ἰδρύματα, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας συσταθέντα, διοικοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῶν, ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως.

Άρθρον 73

1. Προκειμένου περὶ Ἰδρυμάτων, συστηνομένων ὑπὸ φυσικοῦ προσώπου, εἴτε ἐν ζωῇ εἴτε αἰτίᾳ θανάτου, καὶ τιθεμένων ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἢ Ἀρχιερέως, ἢ Μονῆς, ἡ διοίκησις ἀσκεῖται συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικόν αὐτῶν.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν κληροδοτημάτων, ἡ διαχείρισις τούτων γίνεται συμφώνως πρὸς τὴν βούλησιν τοῦ διαθέτου.

Άρθρον 74

Μοναστηριακά Ἰδρύματα

Ἰδρύματα φιλανθρωπικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά, συστήνονται, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, ὑπὸ Ἱερᾶς Μονῆς, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῆς. Τὸ Καταστατικόν αὐτῶν συντάσσεται ὑπὸ τῆς Μονῆς καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως. Τοῦ Ἰδρύματος προεδρεῖ ὁ Ἡγούμενος τῆς ἐποπτευούσης Μονῆς.

Ἄρθρον 75

Ἐκπροσώπησις Ἰδρυμάτων

Πᾶν Ἰδρυμα ἐκπροσωπεῖται, ἐνώπιον τρίτων, ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 76

Διάλυσις Ἰδρύματος

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως Ἰδρύματος, συσταθέντος συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 71, ἢ 74, ἡ περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Ἐπαρχίαν, ἢ τὴν Μονήν, ἀντιστοίχως.

Ἄρθρον 77

Ἐάν ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς διαπιστώσῃ ὅτι ἐν τῶν τοιούτων Ἰδρυμάτων παρεξέκλινε τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν τοῦτο συνεστήθη, ἢ δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ, ἀποφασίζει περὶ λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας διὰ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ.

Ζ'. Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ἄρθρον 78

Γενικά διατάξεις

1. Διά τήν ἐπιβολήν ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις δικαιοδοτικοῦ ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας.

2. Τά δικαιοδοτικά ὅργανα, διά τήν ἐκδίκασιν ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων, εἶναι τά ἑξῆς: α) ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς, β) τὰ Ἐπισκοπικά Δικαστήρια, γ) τό Πενταμελές Συνοδικόν Δικαστήριον, καί δ) ἡ Ἱερά Σύνοδος.

3. Εἰς τήν δικαιοδοσίαν τῶν ὀργάνων αὐτῶν ὑπάγονται κληρικοί, μοναχοί καί λαϊκοί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἀνεξαρτήτως τόπου τελέσεως τοῦ ἀδικήματος, καθὼς καί κληρικοί καί μοναχοί ἀνήκοντες εἰς ἄλλην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἢ λαϊκοί, ἐφ' ὅσον ἐτέλεσαν ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα ἐντός τῶν ἐδαφικῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

4. Πᾶν ἀνώτερον δικαιοδοτικόν ὄργανον δύναται νά ἐπιβάλῃ τὰς ποινάς, αἱ ὁποῖαι δέν ἐπεβλήθησαν ὑπό κατωτέρου.

5. Ὡς κληρικοί νοοῦνται οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ πρεσβύτεροι καί οἱ διάκονοι. Εἰς τοὺς μοναχοὺς περιλαμβάνονται καί αἱ μοναχαί. Προκειμένου περὶ τῶν μοναχῶν, ἰσχύουν ἐκ παραλλήλου αἱ πειθαρχικαὶ διατάξεις, διά τήν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων εἶναι ἀρμόδια καί τὰ ὅργανα τῶν Μονῶν.

6. Ἡ λειτουργία τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ρυθμίζεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικονομίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (Παράρτημα Β', II).

Ἄρθρον 79

Τά Δικαιοδοτικά Ὑργανα

Α) Ὁ Ἀρχιερεὺς.

1. Ὁ ἐπιχώριος Ἀρχιερεὺς ἐκδικάζει ἡσσοнос σημασίας ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα πρεσβυτέρων καί διακόνων, δυνάμενος ὅπως ἐπιβάλῃ, κατόπιν κλήσεως εἰς ἀκρόασιν, τὰς ἑξῆς ποινάς: α) γραπτὴν ἐπίπληξιν, β) ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος, γ) ἀργίαν ἕως τριῶν μηνῶν μετὰ, ἢ ἄνευ, στερήσεως ἀποδοχῶν, καί δ) μετάρθεσιν εἰς ἄλλην ἐνορίαν, ἢ κοινότητα, τῆς ἰδίας ἐπαρχίας.

2. Ὁ Ἀρχιερέυς ἐπιβάλλει, κατόπιν κλήσεως εἰς ἀκρόασιν, ἐκκλησιαστικά ἐπιτίμια ἐπὶ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν.

3. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ὀριζόμενος κληρικός τῆς ἐπαρχίας Αὐτοῦ.

Β) Τά Ἐπισκοπικά Δικαστήρια.

1. Εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν λειτουργεῖ τριμελές Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον, μέ Πρόεδρον τόν ἐπιχώριον Ἀρχιερέα καὶ τακτικά μέλη δύο ἐν ἐνεργείᾳ κληρικούς τῆς Ἐπαρχίας, ἡ θητεία τῶν ὁποίων εἶναι πενταετής. Οὗτοι, μετὰ δύο ἀναπληρωτῶν, διορίζονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκ καταλόγου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας, τόν ὁποῖον ὑποβάλλει ὁ Ἀρχιερέυς. Διὰ τόν ὀρισμὸν αὐτῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν κυρίως τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας, ἡ πνευματικὴ ὠριμότης καὶ τὸ ἐπίπεδον μορφώσεως αὐτῶν. Πρὸς εὐχερεστέραν διάγνωσιν τῆς καταλληλότητος τῶν ὑποψηφίων, δύναται ἡ Ἱερά Σύνοδος νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

2. Τὸ Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον ἐκδικάζει ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, δυνάμενον ὅπως ἐπιβάλῃ τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας ἕως ἑξ μηνῶν, μετὰ, ἢ ἄνευ, στερήσεως ἀποδοχῶν.

3. Τὸ Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον ἐκδικάζει, εἰς δεύτερον βαθμὸν, τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων τῶν Μονῶν.

4. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ὀριζόμενος κληρικός τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Γ) Τὸ Πενταμελές Συνοδικόν Δικαστήριον.

1. Τὸ Πενταμελές Συνοδικόν Δικαστήριον συγκροτεῖται ὑπὸ πέντε ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὴ μετέχοντος εἰς τὴν σύνοδον αὐτοῦ. Τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου, μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν, ὀρίζονται, διὰ κλήρου, κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τοῦ Σεπτεμβρίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' ἓν ἔτος. Πρόεδρος εἶναι ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα.

2. Τὸ Συνοδικόν Δικαστήριον ἐκδικάζει, εἰς πρῶτον βαθμὸν, μείζονος σημασίας ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, καὶ ἐπιβάλλει τὰς ποινάς: α) τῆς ἀργίας ἄνω τῶν ἑξ μηνῶν, μετὰ, ἢ ἄνευ, στερήσεως ἀποδοχῶν, καὶ β) τῆς καθαιρέσεως. Εἰς δεύτερον βαθμὸν, ἐκδικάζει τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων.

3. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Δ) Ἡ Ἱερά Σύνοδος.

1. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐκδικάζει, εἰς δεύτερον βαθμόν, τάς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πενταμελοῦς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, τῆς συνθέσεως ἐξαιροῦνται ὅσοι μετέσχον εἰς τήν ἔκδοσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

2. Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὑπό σύνθεσιν εἰς ἣν μετέχουν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς καί τοῦλάχιστον δώδεκα Ἀρχιερεῖς, ἐκδικάζει τά ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα Ἀρχιερέων, ἐπιβάλλουσα τάς ποινάς: α) τῆς μομφῆς, β) τῆς ἀργίας, μετά, ἢ ἄνευ, στερήσεως ἀποδοχῶν, γ) τῆς ἐκπτώσεως, καί δ) τῆς καθαιρέσεως.

3. Ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀρμοδία πρὸς ἐπιβολήν τῆς ποινῆς τοῦ ἀναθέματος (μεγάλου ἀφορισμοῦ) δι' ὅλα τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

4. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 80

Προσωρινή ἀργία

Ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 14, παρ. 3, καί τοῦ ἄρθρου 15, παρ. 3, περί Ἀρχιερέων, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις, περί τελέσεως σοβαροῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος παρά κληρικοῦ, ἰδίᾳ δέ ὅταν ἔχη προκληθῇ ἐκ τούτου καί σκανδαλισμός τοῦ ποιμνίου, ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται νά καταστήσῃ τόν φερόμενον ὡς ὑπαίτιον ἀργόν, μέχρι τῆς ἐκδόσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως. Εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ ἀνωτέρω διοικητικοῦ μέτρου, ὁ κληρικός ἐξακολουθεῖ νά λαμβάνῃ κανονικῶς τάς ἀποδοχάς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 81

Ἐκκλητον

Ἀρχιερεὺς, καταδικασθεὶς εἰς ποινὴν στερητικὴν τῆς Ἱερωσύνης, ἢ εἰς ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ Θρόνου, ἢ εἰς ποινὴν ἀργίας, ἐπιφέρουσιν ἐκπτώσιν, δύναται ὅπως ἀσκῆσιν τό δικαίωμα τοῦ ἐκκλήτου ἐνώπιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατὰ τά προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Διὰ τήν ἄσκησιν τοῦ ἐκκλήτου, ἰσχύουν, ἀναλόγως ἐφαρμοζόμεναι, αἱ προθεσμίαι διὰ τήν ἄσκησιν ἐφέσεως, αἱ προβλεπόμεναι εἰς τό Παράρτημα Β', II, τοῦ παρόντος. Εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἐκκλήτου, ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς ἐπαρχίας δέν δύναται νά ἀρχίσῃ πρὶν παρέλθῃ ἐξάμηνον, ἀπὸ τῆς

ὑποβολῆς εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον τοῦ οἰκείου φακέλου, ἐκ μέ-
ρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Ἔαρθρον 82

Ἄνασταλτικόν ἀποτέλεσμα

Εἰς περίπτωσιν ἐπιβολῆς ποινῆς καθαιρέσεως, ἡ προθεσμία πρὸς ἄσκη-
σιν ἐφέσεως καὶ ἡ ἄσκησις ταύτης, ἐπὶ Ἀρχιερέων δέ καὶ ἡ ἄσκησις τοῦ
ἐκκλήτου, ἔχει πάντοτε ἀνασταλτικόν ἀποτέλεσμα. Ἐν τούτοις, ἡ πρωτό-
δικος ἀπόφασις περὶ καθαιρέσεως ἐπιφέρει πάντοτε προσωρινήν ἀργίαν,
μετ' ἀποδοχῶν, διὰ τὸν καθαιρεθέντα, ἐπὶ Ἀρχιερέως δέ, καὶ προσωρινήν
στέρησιν τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ ἐπὶ
ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τοῦ ἀναθέματος.

Η. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

”Αρθρον 83

Σύστασις Γάμου

1. Πρός σύστασιν γάμου, απαιτείται αμοιβαία καί ἐλευθέρα συναίνεσις τῶν μελλόντων νά συνάψουν γάμον καί ἱερολόγησις αὐτοῦ ὑπό κληρικοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατὰ τήν κανονικὴν τάξιν Αὐτῆς.

2. Διά τήν ἱερολόγησιν τοῦ γάμου, απαιτεῖται ἔγγραφος προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου τελέσεως αὐτοῦ.

3. Προϋπόθεσις πρὸς σύναψιν γάμου εἶναι ἡλικία τοῦλάχιστον δεκαοκτῶ ἐτῶν δι’ ἀμφότερα τὰ φύλα. Γάμος προσώπων κάτω τῶν δεκαοκτῶ, ἀλλὰ ἄνω τῶν δεκαῆξ ἐτῶν, ἐπιτρέπεται κατόπιν συγκαταθέσεως ἀμφοτέρων τῶν προσώπων τῶν ἐχόντων τήν γονικὴν μέριμναν, ἐφ’ ὅσον ὑπάρχουν σοβαροὶ λόγοι, οἱ ὅποιοι δικαιολογοῦν τοῦτο καί ἐφ’ ὅσον δίδεται ἡ ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου τελέσεως τοῦ γάμου. Ἡ συναίνεσις τῶν ἐχόντων τήν γονικὴν μέριμναν δύναται νά ἀναπληρωθῇ, δι’ ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου τελέσεως τοῦ γάμου, ἐφ’ ὅσον τὰ πρόσωπα αὐτὰ δέν εἶναι δυνατόν νά ἀνευρεθοῦν.

4. Εἰς περίπτωσιν καθ’ ἣν τὰ μέλλοντα νά συνάψουν γάμον πρόσωπα ἔχουν διαφορὰν ἡλικίας ὑπερβαίνουσαν τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη, πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου τελέσεως αὐτοῦ.

”Αρθρον 84

Κωλύματα Γάμου

1. Κωλύεται ὁ γάμος:

- α) Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ μετὰ μὴ Χριστιανοῦ.
- β) λόγῳ ὑφισταμένου γάμου, ἀνεξαρτήτως τύπου τελέσεως αὐτοῦ.
- γ) λόγῳ προϋπαρξάντων τριῶν ἐγκύρων γάμων.
- δ) κληρικοῦ, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ διακόνου, ὡς καί μοναχοῦ μετὰ κανονικὴν κουράν.
- ε) λόγῳ συγγενείας ἐξ αἵματος κατ’ εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπεριορίστως, καί ἐκ πλαγίου μέχρι πέμπτου βαθμοῦ.
- στ) λόγῳ συγγενείας ἐξ ἀγχιστείας κατ’ εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπεριορίστως, καί ἐκ πλαγίου μέχρι τρίτου βαθμοῦ.

- ζ) ἀδελφοῦ, ἢ ἀδελφῆς, τοῦ ἐνός τῶν συζύγων μετ' ἀδελφῆς, ἢ ἀδελφοῦ, τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων.
- η) λόγω πνευματικῆς συγγενείας μεταξύ τοῦ/τῆς ἀναδόχου, ἢ τῆς/τοῦ συζύγου αὐτοῦ/αὐτῆς καί τοῦ ἀναδεκτοῦ, ἢ τῶν γονέων αὐτοῦ.
- θ) μεταξύ τοῦ υἱοθετήσαντος, ἢ τοῦ συζύγου, ἢ τῶν ἀνιόντων, ἢ κατιόντων, αὐτοῦ, καί τοῦ υἱοθετηθέντος, ἢ τοῦ συζύγου, ἢ τῶν ἀνιόντων, ἢ κατιόντων, αὐτοῦ.
2. Τά κωλύματα, λόγω ἀγχιστείας, οἰονεὶ ἀγχιστείας καί υἱοθεσίας, διατηροῦνται καί μετὰ τήν λύσιν τοῦ γάμου, ἐξ οὗ προέκυψεν ὁ δεσμός τῆς ἀγχιστείας, ἢ τήν λύσιν τῆς υἱοθεσίας.
3. Τό κώλυμα τοῦ πενθίμου ἐνιαυτοῦ διατηρεῖται, διά λόγους κοινωνικῆς εὐπρεπείας, δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους, ἐπὶ δεκάμηνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων.
4. Ἡ συνδρομή τῶν προϋποθέσεων συνάψεως γάμου ἐλέγχεται, συμφώνως πρὸς ὁδηγίας, αἱ ὁποῖαι θά παρέχωνται δι' ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 85

Γάμοι μεθ' Ἑτεροδόξων

1. Ἱερολόγησις ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ γάμου Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ μετὰ Ἑτεροδόξου Χριστιανοῦ ἐπιτρέπεται, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιερέως, ἐφ' ὅσον τό μή Ὁρθόδοξον μέλος ἀνήκει εἰς χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ Ὁμολογίαν, δεχομένην τό Σύμβολον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως, καί ἔχει δεχθῇ προσωπικῶς βάπτισμα εἰς τό ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος, καί ἐφ' ὅσον τό μή Ὁρθόδοξον μέλος δηλοῖ ὅτι δέν θά παρακωλύῃ τό Ὁρθόδοξον μέλος εἰς τήν ἄσκησιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, κατὰ τήν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν καί παράδοσιν, καί ὅτι δέν θά ἀντιτεθῇ εἰς τήν βάπτισιν τῶν ἐκ τοῦ γάμου τέκνων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καί τήν ἀνατροφὴν αὐτῶν κατὰ τήν διδασκαλίαν καί τὰς παραδόσεις Αὐτῆς.
2. Θέματα πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων ρυθμίζονται ἐνιαίως, δι' ἅπασαν τήν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί δι' ἐκδόσεως ὑπ' αὐτῆς σχετικῶν ἐγκυκλίων ὁδηγιῶν. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπιλαμβάνεται, τῇ αἰτήσῃ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, τυχόν ἀνακυπτουσῶν εἰδικῶν περιπτώσεων.

Ἄρθρον 86

Ἄκυροι καὶ ἀκυρώσιμοι Γάμοι

1. Γάμος, τελεσθεὶς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 84, παρ. 1-2, τοῦ Κανονικοῦ Χάρτου, εἶναι ἄκυρος.

2. Γάμος προσώπου τινός εἶναι ἄκυρος, ἐάν, κατὰ τὸν χρόνον τελέσεως αὐτοῦ, τὸ ἐν λόγῳ πρόσωπον ἦτο ἀνίκανον νά ἀντιληφθῇ καὶ ἐκτιμῆσῃ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.

3. Γάμος τελεσθεὶς, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 83, παρ. 3, εἶναι ἀκυρώσιμος. Ἐάν αὐτός παραταθῇ, ἄνευ ἀκυρώσεως, μέχρι τῆς νομίμου ἡλικίας τῶν συναφάντων αὐτόν, καθίσταται ἔγκυρος.

4. Γάμος τελεσθεὶς ἐκ πλάνης, ἢ λόγῳ βίας, ἢ ἀπάτης, ἢ ἀπειλῆς, εἶναι ἀκυρώσιμος. Ἐφ' ὅσον οἱ σύζυγοι ἀναγνωρίσουν ἐμπράκτως τὸν γάμον, μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς πλάνης, ἢ τῆς ἀπάτης, ἢ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς βίας, ἢ τῆς ἀπειλῆς, ὁ γάμος καθίσταται ἔγκυρος.

Ἄρθρον 87

Ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς

1. Πρὸ τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου, ἀπαιτεῖται ὅπως ἔχη προηγηθῇ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς τῶν συζύγων. Ἡ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν ποιμαντικῆς μερίμνης καὶ εὐθύνης τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸ ποίμνιον Αὐτῆς καὶ διὰ τὴν διασφάλισιν τοῦ ἱεροῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου, καὶ οὐχὶ δικαστικὴν, ἢ νομικὴν πρᾶξιν, γίνεται δέ δι' αὐτοπροσώπου παραστάσεως τῶν συζύγων, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς παραστάσεως, δι' ἀντιπροσώπου, ἢ τῆς παρουσίας συνηγόρου. Εἰς τυχόν ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, αἵτινες καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων εἰς τὴν διαδικασίαν συνδιαλλαγῆς, ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται, τῇ ἡτιολογημένῃ αἰτήσῃ αὐτοῦ, νά ἐπιτρέψῃ αὐτῷ ὅπως ζητήσῃ τὴν πνευματικὴν λύσιν τοῦ γάμου, ἄνευ διεξαγωγῆς ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς.

2. Ἡ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς γίνεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιερέως τῆς συνήθους διαμονῆς τοῦ, ἢ τῆς, συζύγου, ἐν Κύπρῳ. Ὁ Ἀρχιερεὺς, ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν κωλύματος αὐτοῦ, δύναται νά ἀναθέσῃ τὴν παγίαν ἐντολήν διεξαγωγῆς τῆς ἀποπείρας, εἰς ἓνα ἔμπειρον πρεσβύτερον, δι' ἧς πασαν τὴν Ἐπαρχίαν, ὀριζόμενον μετὰ δύο ἀναπληρωτῶν αὐτοῦ, ἀποκλειομένης τῆς ἀναθέσεως τῆς τοιαύτης ἐντολῆς εἰς τοὺς οἰκείους, κατ' ἐνορίαν, ἐφημερίους, ἢ τῆς κατὰ περίπτωσιν, ἢ ἐκ περιτροπῆς, ἀναθέσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἰς πλείονας κληρικούς. Ἡ διαδικασία συνδιαλλαγῆς δέον ὅπως ἔχη ὁλοκληρωθῇ ἐντός τριμήνου, ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς

πρός τοῦτο αἰτήσεως. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς διατάξεως αὐτῆς, ἡ Ἱερά Σύνοδος δύναται νά παράσχη εἰδικὰς ὁδηγίας, δι' ἐγκυκλίου αὐτῆς.

Εἰς περίπτωσιν αἰτήσεως πνευματικῆς λύσεως γάμου, λόγω ἀρμοδίως ἀποδεδειγμένης φρενοβλαβείας, ἢ λόγω κηρυχθείσης ἀφανείας, δέν χωρεῖ ἡ διαδικασία συνδιαλλαγῆς.

Ἄρθρον 88

Πνευματικὴ λύσις

1. Ἡ πνευματικὴ λύσις τοῦ γάμου ζητεῖται ὑπὸ ἀμφοτέρων, ἢ ἐνός τῶν συζύγων, καί παρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου διεξήχθη ἡ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς, εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἣν δέν χωρεῖ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου συνήθους διαμονῆς τοῦ αἰτοῦντος συζύγου.

2. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν γάμος, τελεσθεὶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ἐφ' ὅσον ἔχει λυθῇ τελεσιδίκως, ἢ ἀμετακλήτως, ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων ἐκτός Κύπρου, καί ἐφ' ὅσον ἡ ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς γίνεται δεκτὴ εἰς τὴν Κυπριακὴν ἐννομον τάξιν, ἢ, ἀφοῦ ἡ ἰσχὺς αὐτῆ ἀναγνωρισθῇ ἐν Κύπρῳ, κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας διαδικασίαν, ἡ διαδικασία τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου χωρεῖ ἄνευ τῆς ἐξετάσεως, ἐάν εἶχε προηγηθῇ ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πνευματικὴ λύσις ἔχει παρασχεθῇ ὑπὸ ἄλλης κανονικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ἡ λύσις αὐτὴ ἰσχύει καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου.

3. Διὰ τὴν πνευματικὴν λύσιν τοῦ γάμου, ἀπαιτεῖται αἴτησις πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τοῦ τόπου τῆς συνήθους διαμονῆς τοῦ, ἢ τῆς, συζύγου, ὑπὸ ἀμφοτέρων, ἢ ἐνός τῶν συζύγων, δι' ὑπομνήματος, ἀναφερομένου εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς αἰτουμένης πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου καί τοὺς λόγους, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὐτὴ στηρίζεται. Ἀπαραίτητον στοιχεῖον, διὰ τό παραδεκτόν τῆς αἰτήσεως πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου, εἶναι νά ἔχη προηγηθῇ ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς. Τὴν πνευματικὴν λύσιν δέν δύναται νά ζητήσῃ σύζυγος, ὅστις δέν μετέσχε τῆς ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς, ἐκτός ἂν ἔχη λάβει ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ἀρχιερέως, κατὰ τὰ, ἐν τῷ ἄρθρῳ 87, παρ. 1, ὀριζόμενα. Ἡ αἴτησις δέν ὑπόκειται εἰς συγκεκριμένον τύπον. Αὐτὴ ὑποβάλλεται αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου, ἢ διὰ τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας τοῦ αἰτοῦντος. Ἡ αἴτησις κοινοποιεῖται, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, εἰς τὸν ἕτερον τῶν συζύγων. Οὐδεμία χρονικὴ προθε-

σμία τίθεται, προκειμένου νά υποβληθῇ αἴτησις διά τήν πνευματικήν λύσιν τοῦ γάμου.

4. Προκειμένου ὅπως παρασχεθῇ ἡ πνευματική λύσις τοῦ γάμου, ἀπαιτεῖται ἡ αὐτοπρόσωπος, ἥ, εἰς περιστάσεις ἀνωτέρας βίας, κατά τήν κρίσιν τοῦ ἀρμοδίου διά τήν πνευματικήν λύσιν τοῦ γάμου Ἀρχιερέως, διά πληρεξουσίου, ἐμφάνισις τῶν συζύγων ἐνώπιον τριμελοῦς, ἐκ κληρικῶν, «Συμβουλίου Πνευματικῆς Λύσεως τοῦ Γάμου», ἀπαρτιζομένου ἐξ ἐνός ἀξιωματοῦχου κληρικοῦ, εἰ δυνατόν πτυχιούχου Νομικῆς, ἡ Θεολογικῆς, Σχολῆς, ὡς Προέδρου, καί ἐκ δύο κληρικῶν, ὡς μελῶν, ὅλων ὀριζομένων ὑπό τοῦ ἀρμοδίου Ἀρχιερέως, ἀνά τριετίαν, ἡ ὁσάκις προκύψῃ ἀνάγκη ἀντικαταστάσεως, ἡ ἀναπληρώσεως, μελῶν αὐτοῦ. Μέλη τοῦ Συμβουλίου δέν ἀποκλείεται ὅπως ὀρισθοῦν καί οἱ ἀναπληρωταί τοῦ Ἀρχιερέως ἐπὶ τῆς ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς. Ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Πνευματικῆς Λύσεως τοῦ Γάμου, οἱ σύζυγοι ἐκθέτουν τὰς ἀπόψεις αὐτῶν, περί τῆς λύσεως τοῦ γάμου, τηρουμένης διαδικασίας, ἣτις καθορίζεται δι' ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί τήν ὁποίαν συντονίζει ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου. Κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀνωτέρω διαδικασίας, τό Συμβούλιον καταβάλλει πᾶσαν δυνατήν προσπάθειαν διά τήν διατήρησιν τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ.

5. Ἐφ' ὅσον τό Συμβούλιον Πνευματικῆς Λύσεως τοῦ Γάμου δέν κατορθώσῃ τήν ἐπανένωσιν τῶν συζύγων, εἰσηγεῖται εἰς τόν ἀρμόδιον Ἀρχιερέα περί τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου, μέ ταυτόχρονον γνωστοποίησιν τοῦ περιεχομένου τῆς εἰσηγήσεως εἰς ἀμφοτέρους τούς συζύγους. Ἐάν ὁ Ἀρχιερεὺς συμφωνῇ μέ τήν εἰσήγησιν, ἐπικυρώνει τό περιεχόμενον αὐτῆς, καθιστῶν αὐτήν τελεσίδικον ἀπόφασιν, τήν ὁποίαν καί κοινοποιεῖ εἰς τούς συζύγους. Ἐφ' ὅσον διαφωνεῖ, δι' οἰονδήποτε λόγον, μέ τό περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεως, δύναται νά καλέσῃ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου πρὸς παροχήν διευκρινίσεων, καί τούς συζύγους πρὸς ἀκρόασιν, προκειμένου νά διαπιστώσῃ, ἐάν ὁ συζυγικός δεσμός ἔχῃ ἤδη, ἐν τοῖς πράγμασι, διαλυθῇ, καί λάβῃ τήν σχετικήν περί τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου ἀπόφασιν.

6. Ἡ κατ' οὐσίαν εἰσήγησις τοῦ Συμβουλίου καί ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιερέως, περί τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου, συνίστανται εἰς τήν διαπίστωσιν ὅτι ὁ συζυγικός δεσμός ἔχει ἤδη, ἐν τοῖς πράγμασι, διαλυθῇ ἀντικειμενικῶς, ἢ ὑποκειμενικῶς, καί ὅτι ἡ πνευματική λύσις αὐτοῦ δέν θά ἐπιβαρύνῃ περαιτέρω ἤδη ὑφισταμένην, ἢ διαμορφωθείσαν, νομικήν καί πραγματικήν κατάστασιν. Ἡ λύσις παρέχεται ἐν πνεύματι ποιμαντικῆς καί κοινωνικῆς μερίμνης τῆς Ἐκκλησίας καί κατανοήσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

7. Κατά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιερέως, ὁ σύζυγος, ἡ ἡ σύζυγος, ἐφ'

ὅσον ἔχουν μετάσχει τῆς ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς, δικαιοῦνται ὅπως, ἐντός ενός μηνός, προσφύγουν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἥτις ἀποφαίνεται ἀμετακλήτως.

8. Ἡ πνευματική λύσις τοῦ γάμου ἐνεργεῖ ἔναντι πάντων, μετασχόντων, ἢ μή, τῆς διαδικασίας.

9. Διὰ τὴν πνευματικὴν λύσιν τοῦ γάμου, παρέχεται ἔγγραφος βεβαίωσις. Ἡ πνευματικὴ λύσις τοῦ γάμου εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἱερολόγησιν νέου γάμου, ἐκατέρου τῶν συζύγων τοῦ λυθέντος γάμου.

ἄρθρον 89

Ἀνασύστασις Γάμου

Ἀνασύστασις γάμου, μεταξύ προσώπων τῶν ὁποίων ἔχει λυθῇ ἐκκλησιαστικῶς ὁ γάμος, γίνεται διὰ τελέσεως τῆς πρὸς τοῦτο εἰδικῆς, ἐκ τοῦ Εὐχολογίου, ἀκολουθίας. Ἐναντι τῶν πολιτειακῶν ἀρχῶν, ἡ τέλεσις τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς λογίζεται ὡς ἱερολόγησις γάμου. Ἐφ' ὅσον ἔχει μεσολαβήσει γάμος τοῦ ενός, ἢ ἀμφοτέρων, τῶν συζύγων, τελεῖται νέα ἀκολουθία γάμου.

ἄρθρον 90

Ἀσκησις οἰκονομίας

Ἡ ἄσκησις οἰκονομίας ἐπὶ τῶν προβλεπομένων, ἐπὶ θεμάτων οἰκογενειακοῦ δικαίου, ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν οἰκεῖον Ἀρχιερέα, ἐνεργοῦντα πάντοτε προσωπικῶς, ἀποκλειομένης τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναθέσεως τοῦ ἔργου τούτου εἰς ἕτερον πρόσωπον. Εἰς ἐξαιρετικές περιπτώσεις, ὁ Ἀρχιερεὺς δύναται ὅπως ἀπευθύνηται εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον.

Θ.1 ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 91

1. Ο παρών Καταστατικός Χάρτης τίθεται ἐν ἰσχύι ἅμα τῇ ψηφίσει αὐτοῦ παρά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῇ δημοσιεύσει αὐτοῦ εἰς τό ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου «Ἀπόστολος Βαρνάβας».

2. Τά προσηρτημένα τῷ παρόντι Παραρτήματα Α'-Γ' ψηφίζονται καί τίθενται ἐν ἰσχύι ὁμοῦ μετά τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καί ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον καί ἰσόκυρον μέρος αὐτοῦ.

Άρθρον 92

Τροποποιήσις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου εἶναι δυνατή, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, λαμβανομένης διά πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2, παρ. 2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α᾽

ΠΙΝΑΞ ΕΝΟΡΙΩΝ, ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Ἐνορίαί, Κοινότητες καί Μοναί κατ' Ἐπαρχίαν εἶναι αἱ ἑξῆς:

Ι. Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή

Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή περιλαμβάνει τάς κάτωθι πόλεις, κοινότητας καί Μονάς:

1. Ἐνορίαί πόλεως Λευκωσίας: 1) Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (Καθεδρικός), 2) Ἀγίας Βαρβάρας Καϊμακλίου, 3) Ἀγίας Παρασκευῆς Λακατάμειας, 4) Ἀγίου Ἀντωνίου, 5) Ἀγίου Βασιλείου Στροβόλου, 6) Ἀγίου Γεωργίου Ἀγλαντζιάς, 7) Ἀγίου Γεωργίου Ἀγίου Δομετίου, 8) Ἀγίου Γεωργίου Λατσιῶν, 9) Ἀγίου Δημητρίου Στροβόλου, 10) Ἀγίου Κασσιανοῦ, 11) Ἀγίου Μάμαντος Συνοικισμοῦ Λακατάμειας, 12) Ἀγίου Μηνᾶ Γερίου, 13) Ἀγίου Νικολάου Ἐγκώμης, 14) Ἀγίου Παντελεήμονος Μακεδονίτισης, 15) Ἀγίου Παύλου δήμου Ἀγίου Δομετίου, 16) Ἀγίου Σάββα, 17) Ἀγίου Σπυρίδωνος, 18) Ἀγίου Σπυρίδωνος Συνοικισμοῦ Στροβόλου, 19) Ἀγίου Στυλιανοῦ Συνοικισμοῦ Λακατάμειας, 20) Ἀγίου Χαραλάμπους Συνοικισμοῦ Γερίου, 21) Ἀγίων Ὁμολογητῶν, 22) Ἀγίων Πάντων Μακεδονίτισης, 23) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Συνοικισμοῦ Στροβόλου, 24) Ἀποστόλου Βαρνάβα καί Ἀγίου Μακαρίου Στροβόλου, 25) Ἀποστόλου Λουκᾶ Στροβόλου, 26) Ἀποστόλου Μάρκου Στροβόλου, 27) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτου, 28) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Νεαπόλεως, 29) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Ὁμορφίτας, 30) Παναγίας Παλλουριωτίτισης, 31) Παναγίας Φανερωμένης, 32) Παναγίας Χρυσалиνιωτίτισης, 33) Παναγίας Χρυσελεύσης Στροβόλου, 34) Τιμίου Προδρόμου, 35) Τιμίου Σταυροῦ Στροβόλου, καί 36) Παναγίας Τράχωνα.

2. Κοινότητες Λευκωσίας: 1) Ἀγίου Βασιλείου Σκυλλούρας, 2) Ἀγκαστίνας, 3) ᾽Ασσιας, 4) Ἀφάνειας, 5) Βατυλῆς, 6) Βιτσάδας, 7) Βώνης, 8) Γερολάκκου, 9) ᾽Εξω Μετοχίου, 10) Κοκκινοτριμιθιάς, 11) Κοντέας, 12) Κυθραίας, 13) Λύσης, 14) Μάμμαρι, 15) Μαραθοβούνου, 16) Μιάς Μηλιάς, 17) Νέου Χωρίου Κυθραίας, 18) Παλαικύθρου, 19) Σκυλλούρας, 20) Τραχωνίου Κυθραίας, καί 21) Τύμβου.

3. Κοινότητες Ἀμμοχώστου: 1) Ἀγίου Νικολάου Λευκονοίκου, 2) Βουφῶν, 3) Γενάγρων, 4) Μουσουλίτας, 5) Πυργῶν, 6) Στρογγυλοῦ, καί 7) Τρυπημένης.

4. Μοναί: Γυναικεῖαι: 1) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Ἀναλύνοντα, 2) Παναγίας Θεοτόκου Καμπιῶν, καί 3) Παναγίας Τρικουκκιωτίσσης Προδρόμου.

Ὑπό τήν πνευματικήν ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου τελοῦν ἐπίσης καί αἱ Βασιλικαί Σταυροπηγιακαί Μοναί τοῦ Κύκκου, τοῦ Μαχαιρᾶ, τοῦ Ἀγίου Νεοφύτου καί τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα.

II. Ἱερά Μητρόπολις Πάφου

1. Ἐνορίαί πόλεως Πάφου: 1) Ἀγίου Θεοδώρου (Καθεδρικός), 2) Ἀγίας Παρασκευῆς Γεροσκήπου, 3) Ἀγίου Γεωργίου, 4) Ἀγίου Δημητρίου, 5) Ἀγίου Κενδέου, 6) Ἀγίου Σπυρίδωνος Γεροσκήπου, 7) Ἀγίων Ἀναργύρων, 8) Ἀποστόλων Βαρνάβα καί Παύλου, 9) Παναγίας Θεοσκεπάστης, καί 10) Παναγίας Παντανάσσης.

2. Κοινότητες: 1) Ἀγίας Βαρβάρας, 2) Ἀγίας Μαρίνης Κελοκεδάρων, 3) Ἀγίας Μαρινούδας, 4) Ἀγίου Ἀμβροσίου, 5) Ἀγίου Γεωργίου, 6) Ἀγίου Ἰωάννου, 7) Ἀγίου Νικολάου, 8) Ἀκουρσοῦ, 9) Ἀμαργέτης, 10) Ἀναρίτας, 11) Ἀνωγύρας, 12) Ἀξύλου - Ἐλεδιοῦς, 13) Ἀρμίνου, 14) Ἄρμου, 15) Ἄρσους, 16) Ἀρχιμανδρίτας, 17) Ἀσπρογιᾶς, 18) Ἀχέλειας, 19) Βάσσης Κοιλανίου, 20) Γαλαταριᾶς, 21) Δορᾶς, 22) Ἐμπας, 23) Ἐπισκοπῆς, 24) Καλλέπειας, 25) Κανναβιοῦς, 26) Κεδάρων, 27) Κελοκεδάρων, 28) Κισσόνεργας, 29) Κισσούσης, 30) Κοίλης, 31) Κοιλίνιας, 32) Κονιῶν, 33) Κουκλιῶν, 34) Λεμώνας, 35) Λετύμπου, 36) Μαλιᾶς, 37) Μαμωνιῶν, 38) Μαραθούνας, 39) Μεσάνων, 40) Μέσα Χωρίου, 41) Μεσόγης, 42) Μούσερε, 43) Νατᾶς, 44) Νικόκλειας, 45) Ὁμόδους, 46) Παναγιάς, 47) Πάχνας Ἄνω, 48) Πάχνας Κάτω, 49) Πέγειας, 50) Πενταλιᾶς, 51) Πισσουρίου, 52) Πλατρῶν Κάτω, 53) Πολεμίου, 54) Ποταμιοῦς, 55) Πραιτωρίου, 56) Πραστειοῦ Αὐδήμου, 57) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Ἀγίου Θωμᾶ, 58) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Ἀλέκτορας, 59) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Αὐδήμου, 60) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Κολώνης, 61) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Λέμπας, 62) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Μανδριῶν, 63) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Παραμαλίου, 64) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Πλατανίσκιας, 65) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Σταυροκόννου, 66) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Φασούλας, 67) Σαλαμιοῦς, 68) Στατοῦ - Ἀγίου Φωτίου, 69) Στρομπίου, 70) Τάλας, 71) Τίμης, 72) Τραχυπεδούλης, 73) Τρεμιθούσης, 74) Τσάδας, 75) Φιλούσης Κελοκεδάρων, 76) Φοινίου, 77) Χλώρακας, 78) Χολετριῶν, 79) Χούλου, καί 80) Ψαθίου.

3. Μοναί: α) Ἀνδρῶν: 1) Παναγίας Χρυσorroϊατίσσης, 2) Παναγίας Τροοδιτίσσης, καί 3) Τιμίου Σταυροῦ Μίνθης.

6) Γυναικεῖαι: Παναγίας Σαλαμιωτίσσης.

III. Ἱερά Μητρόπολις Κιτίου

1. Ἑνορίαί πόλεως Λάρνακος: 1) Μεταμορφώσεως Σωτῆρος (Μητροπολιτικός), 2) Ἀγίας Θέκλης, 3) Ἀγίου Ἐλευθερίου Τσακκιλεροῦ, 4) Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου, 5) Ἀγίου Ἰωάννου Ρώσσου εἰς Κοκκίνας, 6) Ἀγίου Λαζάρου, 7) Ἀγίου Νικολάου Δροσιᾶς, 8) Ἀγίων Ἀναργύρων, 9) Ἀγίων Εὐσταθίου καί Αὐξεντίου περιοχῆς Σταδίου «Ζήνων», 10) Ἀποστόλου Ἀνδρέου εἰς Καμάρας, 11) Ἀποστόλου Βαρνάβα εἰς Καμάρας, 12) Παναγίας Φανερωμένης, 13) Τιμίου Προδρόμου, καί 14) Χρυσοπολιτίσεως.

2. Κοινότητες: 1) Ἀγίας Ἀννης, 2) Ἀγγλισίδων, 3) Ἀδελλεροῦ, 4) Ἀραδίππου: α) Ἀποστόλου Λουκᾶ, καί β) Ἀγίου Φανουρίου, 5) Δεκελείας-Συνοικισμοῦ Α.Η.Κ, 6) Δρομολαξιᾶς, 7) Καλοῦ Χωρίου, 8) Κελλιῶν, 9) Κιτίου: Παναγίας Ἀγγελοκτίστης, καί β) Ἀγίου Κυριακοῦ, 10) Κλαυδιῶν, 11) Λειβαδιῶν: α) Ἀγίας Παρασκευῆς, β) Ἀγίου Σάββα, καί γ) Τριῶν Ἱεραρχῶν, 12) Μαζωτοῦ, 13) Ξυλοτύμβου, 14) Ξυλοφάγου: α) Ἀγίου Γεωργίου, καί β) Ἀγίου Δημητρίου Συνοικισμοῦ, 15) Ὁρμήδειας, 16) Ὁροκλίνης, 17) Περβολιῶν, 18) Πύλας, 19) Συνοικισμοῦ Μενεοῦ, 20) Τερσεφάνου, καί 21) Τρούλλων.

3. Μοναί: α) Ἀνδρῶν: 1) Σταυροβουνίου, 2) Ἀγίου Γεωργίου Κοντοῦ, καί 3) Ἀγίου Γεωργίου Μαυροβουνίου.

β) Γυναικεῖαι: Ἀγίων Μαρίνης καί Ραφαήλ Ξυλοτύμβου.

IV. Ἱερά Μητρόπολις Κυρηνείας

1. Ἑνορίαί πόλεως Κυρηνείας: 1) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ (Καθεδρικός), καί 2) Ἀγίου Γεωργίου.

2. Ἑνορίαί πόλεως Λευκωσίας: 1) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Πλατύ Ἀγλαντζιάς (Μητροπολιτικός), 2) Ἀγίου Ἐλευθερίου Συνοικισμοῦ Λατσιῶν, 3) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Λατσιῶν, καί 4) Ἀποστόλου Φιλίππου Λατσιῶν.

3. Κοινότητες: 1) Ἀγίας Εἰρήνης, 2) Ἀγίου Ἀμβροσίου, 3) Ἀγίου Γεωργίου, 4) Ἀγίου Ἐπικτήτου, 5) Ἀγίου Ἑρμολάου, 6) Ἀγριδακίου, 7) Βασίλειας, 8) Βουνοῦ, 9) Δικώμου Ὑνω, 10) Δικώμου Κάτω, 11) Διορίου, 12) Ἑληᾶς Καραβᾶ, 13) Θέρμιας, 14) Καζαφανίου, 15) Καλογραίας, 16) Καραβᾶ: α) Ἀγίας Εἰρήνης, β) Ἀγίου Γεωργίου, καί γ) Παναγίας Εὐαγγελιστρίας, 17) Καρακουμίου, 18) Καρμίου, 19) Κλεπίνης, 20) Κοντεμένου, 21) Κουτσοβέντη, 22) Λαπήθου: α) Ἀγίας Ἀναστασίας, β) Ἀγίου Θεοδώρου, γ) Ἀποστόλου Λουκᾶ, δ) Ἀγίου Μηνᾶ, ε) Τιμίου Προδρόμου, καί στ) Ἀγίας Παρασκευῆς, 23) Λάρνακος Λαπήθου, 24) Λιβερών, 25) Μοτίδων, 26) Μπέλλα - Πάις, 27) Μύρτου, 28) Ὑρκας, 29) Παλαιοσόφου, 30) Πα-

νάγρων, 31) Συγχαρίου, 32) Συσκληίου, 33) Τριμιθίου, 34) Φτερύχων, και 35) Χάρτζιας.

4. Μοναί: Ἀνδρῶν: 1) Ἀγίου Παντελεήμονος, 2) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ - Ἀντιφωνητοῦ, 3) Ἀχειροποιήτου, και 4) Παναγίας Μελανδρίνης.

V. Ἱερά Μητρόπολις Λεμεσοῦ

1. Ἐνορίαί πόλεως Λεμεσοῦ: 1) Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς (Μητροπολιτικός), 2) Ἀγίας Νάπας (Καθεδρικός) 3) Ἀγίας Βαρβάρας Ζακακίου, 4) Ἀγίας Ζώνης, 5) Ἀγίας Μαρίνης Συνοικισμοῦ Καψάλου, 6) Ἀγίας Παρασκευῆς Γερμασόγειας, 7) Ἀγίας Τριάδος, 8) Ἀγίας Φυλάξεως, 9) Ἀγίου Ἀντωνίου, 10) Ἀγίου Γεωργίου Φραγκοῦδης, 11) Ἀγίου Γεωργίου Χαβοῦζης, 12) Ἀγίου Ἰγνατίου Γερμασόγειας, 13) Ἀγίου Ἰωάννου Ἐλεήμονος, 14) Ἀγίου Νεοφύτου Συνοικισμοῦ Μακαρίου Γ', 15) Ἀγίου Νικολάου, 16) Ἀγίου Νικολάου Κάτω Πολεμιδίων, 17) Ἀγίου Σπυρίδωνος, 18) Ἀγίου Στυλιανοῦ, 19) Ἀγίου Μηνᾶ δήμου Ἀγίου Ἀθανασίου, 20) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Μέσα Γειτονιάς, 21) Ἀποστόλου Ἀνδρέου Χαράκη, 22) Ἀποστόλου Βαρνάβα, 23) Ἀποστόλου Λουκά δήμου Ἀγίου Ἀθανασίου, 24) Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ Ἀγίου Ἀρτεμίου, 25) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Μονοβολίου, 26) Παναγίας Γλυκιωτίσσης, 27) Παναγίας Εὐαγγελιστρίας Κάτω Πολεμιδίων, 28) Παναγίας Τριχερούσης, 29) Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ Ἀγίας Φωτεινῆς Καρπασίτιδος Συνοικισμοῦ Κολοσσίου, καὶ 30) Τιμίου Σταυροῦ Ἀνω Πολεμιδίων.

2. Κοινότητες: 1) Ἀγίου Γεωργίου Συλίκου, 2) Ἀγίου Θεοδώρου Ἀγροῦ, 3) Ἀγίου Θεράποντος, 4) Ἀγίου Ἰωάννου Ἀγροῦ, 5) Ἀγίου Κωνσταντίνου, 6) Ἀγίου Μάμαντος, 7) Ἀγίου Παύλου, 8) Ἀγροῦ: α) Ἐνορία Παναγίας, καὶ β) Ἐνορία Προδρόμου, 9) Ἀγριδίων, 10) Ἀκρούντας, 11) Ἀκρωτηρίου, 12) Ἀλάσσης, 13) Ἀμιάντου Ἀνω, 14) Ἀμιάντου Κάτω, 15) Ἀπαισιᾶς, 16) Ἀσωμάτου, 17) Ἀψιοῦς, 18) Βουνίου, 19) Γεράσας, 20) Δυμῶν, 21) Δωροῦ, 22) Ἐπισκοπῆς, 23) Ἐρήμης, 24) Ζωοπηγῆς, 25) Καλοῦ Χωρίου, 26) Καντοῦ, 27) Καπηλειοῦ, 28) Κολοσσίου, 29) Κορφῆς, 30) Κουκᾶς, 31) Κοιλανίου: α) Ἐνορία Μονογενοῦς, καὶ β) Ἐνορία Παναγίας, 32) Κυβίδων, 33) Κυπερούντας, 34) Λάνιας, 35) Λιμνατίου, 36) Λουβαρᾶ, 37) Λόφου, 38) Μαθηκολώνης, 39) Μανδριῶν Λεμεσοῦ, 40) Μοναγρίου, 41) Μονιάτη, 42) Μουτταγιάκκας, 43) Μύλου Κάτω, 44) Παλώδιας, 45) Παραμύθας, 46) Πελενδρίου: α) Ἐνορία Ἀγίου Ἰωάννου, καὶ β) Ἐνορία Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, 47) Πέρα Πεδίου, 48) Πλατρῶν Ἀνω, 49) Ποταμίτισσης, 50) Σουνίου - Ζανατζιάς, 51) Σπιταλίου, 52) Συλίκου, 53) Σωτή-

ρας, 54) Τραχωνίου, 55) Τριμικλίνης, 56) Ὑψωνα, 57) Φασούλας, 58) Φοινικαρίων, καί 59) Χανδριῶν.

3. Μοναί: α) Ἀνδρῶαι: 1) Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ, 2) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Μοναγρίου, 3) Συμβούλου Χριστοῦ, καί 4) Ἱερὰ Σκήτη Ἀναστάσεως.

6) Γυναικεῖαι: 1) Ἀγίου Γεωργίου Ἀλαμάνου, 2) Ἀγίου Νικολάου Γάτων, 3) Ζωοδόχου Πηγῆς - Παναγίας Γλωσσᾶ, 4) Παναγίας Ἀμασγοῦς, 5) Παναγίας Ἀμυροῦς, καί 6) Παναγίας Σφαλαγγιωτίσσης.

VI. Ἱερὰ Μητρόπολις Μόρφου

1. Ἐνορίαί πόλεως Μόρφου: 1) Ἀγίου Μάμαντος (Καθεδρικός), 2) Ἀγίου Γεωργίου, καί 3) Ἀγίας Παρασκευῆς.

2. Κοινότητες: 1) Ἀγίας Μαρίνης Ξυλιάτου, 2) Ἀγίας Μαρίνης Σκυλλούρας, 3) Ἀγίου Γεωργίου Καυκάλλου, 4) Ἀγίου Γεωργίου Σολέας, 5) Ἀγίου Δημητρίου Μαραθάσης, 6) Ἀγίου Θεοδώρου Σολέας, 7) Ἀγίου Νικολάου Λεύκας, 8) Ἀκακίου, 9) Ἀληθινοῦ, 10) Ἀλωνας, 11) Ἀργακίου, 12) Ἀστρομερίτου, 13) Αὐλώνας, 14) Βυζακιᾶς, 15) Γαλάτας, 16) Γερακιῶν, 17) Δένειας, 18) Εὐρύχου (Μητροπολιτικός), 19) Ζώδιας Ὕψων, 20) Ζώδιας Κάτω, 21) Κακοπετριᾶς, 22) Καλλιάνων, 23) Καλοπαναγιώτου, 24) Καλοῦ Χωρίου Λεύκας, 25) Καμιναρίων, 26) Κανναβιῶν-Ἀγίας Εἰρήνης, 27) Καπουτίου, 28) Κατυδάτων, 29) Καραβοστασίου, 30) Κατωκοπιᾶς, 31) Κοράκου, 32) Κούρδαλη, 33) Κουτραφᾶ, 34) Κυρᾶς, 35) Λαγουδεράων, 36) Λειβαδιῶν Πιτσιλιᾶς, 37) Λεμύθου, 38) Λεύκας, 39) Λινοῦς, 40) Μασσαρίου, 41) Μενοίκου, 42) Μουτουλλᾶ, 43) Νέου Ἀμπελικοῦ, 44) Νέου Λειβαδίου, 45) Νικηταρίου, 46) Νικήτα, 47) Ξεροῦ, 48) Ξυλιάτου, 49) Οἴκου Μαραθάσης, 50) Ὀρούντας, 51) Παλαιομύλου, 52) Πεδουλᾶ, 53) Πεντάγυιας, 54) Περιστερωναρίου, 55) Περιστερώνας Μόρφου, 56) Πέτρας, 57) Πλατανιστάσης, 58) Πολυστύπου, 59) Ποταμίου, 60) Ποταμοῦ Κάμπου, 61) Πραστειοῦ Μόρφου, 62) Προδρόμου, 63) Σαραντίου, 64) Σινᾶ Ὕρους, 65) Σκουριωτίσσης, 66) Σπηλιῶν, 67) Συριανοχωρίου, 68) Τεμβριᾶς, 69) Τριῶν Ἑληῶν Μαραθάσης, 70) Φιλιᾶς, 71) Φλάσου, καί 72) Χρυσηλιοῦ.

3. Μοναί: α) Ἀνδρῶαι: 1) Ἀγίου Μάμαντος Μόρφου, 2) Ἀγίου Ἰωάννου Λαμπαδιστοῦ, 3) Παναγίας τοῦ Ὑρακος, 4) Παναγίας τῆς Ἀσίνου, 5) Παναγίας τῆς Ποδίθου, 6) Τιμίου Σταυροῦ τοῦ Ἀγιασμάτη, 7) Ἀγίου Γεωργίου Ἐπιτυδιώτου, καί 8) Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον Ἀγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ.

6) Γυναικεῖαι: 1) Ἁγίου Νικολάου Ὁρουντας καί 2) Παναγίας Χρυσοκουρδालιωτίσσης.

VII. Ἱερά Μητρόπολις Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου

1. Ἐνορίαί πόλεως Ἀμμοχώστου: 1) Ἁγίου Νικολάου (Καθεδρικός), 2) Ἁγίας Ζώνης, 3) Ἁγίας Τριάδος, 4) Ἁγίου Γεωργίου Σαλαμῖνος, 5) Ἁγίου Ἰωάννου, 6) Ἁγίου Λουκά, 7) Ἁγίου Μέμνονος, 8) Παναγίας Χρυσοσπηλιωτίσσης, καί 9) Τιμίου Σταυροῦ.

2. Ἐνορίαί πόλεως Παραλιμνίου: 1) Ἁγίου Γεωργίου (Μητροπολιτικός), 2) Ἁγίας Βαρβάρας, καί 3) Ἁγίου Δημητρίου.

3. Κοινότητες: 1) Ἁγίας Νάπας, 2) Ἁγίου Γεωργίου Σπαθαρικοῦ, 3) Ἁγίου Σεργίου, 4) Ἀλόδα, 5) Ἀρναδίου, 6) Ἀυγόρου: α) Πέτρου καί Παύλου, καί β) Ἁγίου Γεωργίου Συνοικισμοῦ, 7) Ἀχερίτου - Βρυσούλλων, 8) Ἀχνας: α) Ἁγίας Μαρίνης καί Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Δάσους Ἀχνας Συνοικισμοῦ, καί β) Παναγίας Τραχιᾶς Δάσους Ἀχνας, 9) Γαῖδουρᾶ - Νέας Σπάρτης, 10) Γύψου, 11) Δερυνείας: α) Ἀγίων Πάντων, β) Ἀποστόλου Βαρνάβα Συνοικισμοῦ, καί γ) Ἀγίων Τιμοθέου καί Μάυρας Κάτω Δερυνείας, 12) Ἐγκώμης, 13) Καλοψίδος, 14) Κουκλιῶν, 15) Λαπάθου, 16) Λευκονοίκου: α) Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, καί β) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, 17) Λιμνίων, 18) Λιοπετρίου, 19) Μαράθας, 20) Μακράσukas, 21) Μηλιᾶς, 22) Περιστερώνας, 23) Πηγῆς, 24) Πραστειοῦ Μεσαορίας, 25) Σανταλάρη, 26) Σπαθαρικοῦ, 27) Στύλλων, 28) Συγκράσεως, 29) Σωτήρας, καί 30) Φρενάρους.

4. Μοναί: α) Ἀνδρῶν: Ἁγίας Νάπας.

6) Γυναικεῖαι: Ἁγίου Κενδέου.

VIII. Ἱερά Μητρόπολις Κύκκου καί Τηλλυρίας

1. Κοινότητες: 1) Βαρισίων, 2) Γαληνῆς, 3) Κάμπου, 4) Λουτροῦ - Λυμνίτου, 5) Μηλικουρίου, 6) Μοσφυλίου, 7) Πηγαινιῶν, 8) Πύργου Ἀνω, 9) Πύργου Κάτω, καί 10) Τσακκίστρας.

2. Μοναί: Γυναικεῖαι: Ἁγίας Τριάδος.

IX. Ἱερά Μητρόπολις Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς

1. Ἐνορίαί: 1) Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Λακατάμειας, 2) Ἁγίου Νεοφύτου Λακατάμειας, 3) Ἁγίου Νικολάου Λακατάμειας, καί 4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Λακατάμειας.

2. Κοινότητες: 1) 'Αγίας Βαρβάρας, 2) 'Αγίου 'Επιφανίου, 3) 'Αγίου 'Ιωάννου Μαλούντας, 4) 'Αγίων Βαβατσινιάς, 5) 'Αγίων Τριμιθιάς, 6) 'Αγροκηπιᾶς, 7) 'Ανάγνις, 8) 'Αναλύνοντα, 9) 'Απλικίου, 10) 'Αρεδιού, 11) 'Ασκᾶ, 12) Βαβατσινιάς, 13) Γουρρίου, 14) Δευτερᾶς Ὑνω, 15) Δευτερᾶς Κάτω, 16) 'Επισκοπειού, 17) 'Εργατῶν, 18) Καλοῦ Χωρίου Κλήρου, 19) Καμπίου Φαρμακᾶ, 20) Καμπιῶν, 21) Καπέδων, 22) Κάτω Μονῆς, 23) Κλήρου, 24) Κοτσιάτου, 25) Λαζανιάς, 26) Λυθροδόντα, 27) Μαθιάτου, 28) Μαλούντας, 29) Μαρκίου, 30) Μελίνης, 31) Μιτσεροῦ, 32) Ὁδοῦ, 33) Παλαιομετόχου, 34) Παλαιχωρίου Μόρφου, 35) Παλαιχωρίου Ὁρεινῆς, 36) Περάτων Ὁρεινῆς, 37) Πολιτικοῦ, 38) Τσερίου, 39) Φαρμακᾶ, 40) Φικάρδου, 41) Φτερικουδίου, καὶ 42) Ψημολόφου.

3. Μοναί: Γυναικεῖαι: 1) 'Αγίου Ἡρακλειδίου, 2) 'Αγίου Παντελεήμονος Ἀχερᾶ, καὶ 3) 'Αγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

X. Ἱερά Μητρόπολις Τριφυθοῦντος

1. Ἐνορίαί πόλεως Ἰδαλίου: 1) Παναγίας Εὐαγγελιστρίας (Μητροπολιτικός), καὶ 2) Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Συνοικισμοῦ Ἰδαλίου.

2. Κοινότητες: 1) Ἀγίου Θεοδώρου Σκαρίνου, 2) Ἀγίου Σωζομένου, 3) Ἀθηαίνου, 4) Ἀλαμινοῦ, 5) Ἀλάμπρας, 6) Ἀλεθρικοῦ, 7) Ἀναφωτίας, 8) Ἄρσους Λάρνακος, 9) Βάβλας, 10) Δελικήπου, 11) Καλαθασοῦ, 12) Κάτω Δρυός, 13) Κιβισιλίου, 14) Κόρνου, 15) Κοφίνου, 16) Λάγιας, 17) Λευκάρων Ὑνω, 18) Λευκάρων Κάτω, 19) Λουρουτζίνας, 20) Λυμπιῶν, 21) Μαρρίου, 22) Μαρωνίου, 23) Μενόγειας, 24) Μοσφιλωτῆς, 25) Νήσου, 26) Ὁρᾶς, 27) Πέρα Χωρίου, 28) Ποταμιᾶς, 29) Πυργῶν Λάρνακος, 30) Πυροῖου, 31) Σιάς, 32) Σκαρίνου, 33) Συνοικισμοῦ Ζυγίου, 34) Τόχνης, 35) Τρεμετουσιᾶς, 36) Χοιροκοιτίας, 37) Ψεματισμένου, καὶ 38) Ψευδᾶ.

3. Μοναί: α) Ἀνδρῶν: Ἀγίου Σπυρίδωνος.

β) Γυναικεῖαι: 1) Ἀγίας Θέκλης, καὶ 2) Ἀγίου Μηνᾶ.

XI. Ἱερά Ἐπισκοπή Καρπασίας

1. Κοινότητες: 1) Ἀγίας Τριάδος Αἰγιαλούσης, 2) Ἀγίου Ἀνδρονικουδίου, 3) Ἀγίου Ἀνδρονίκου Καρπασίας, 4) Ἀγίου Εὐσταθίου, 5) Ἀγίου Ἡλιοῦ Καρπασίας, 6) Ἀγίου Θεοδώρου Καρπασίας, 7) Ἀγίου Ἰακώβου, 8) Ἀγίου Συμεών, 9) Αἰγιαλούσης, 10) Ἀκανθοῦς, 11) Αὐγολίδος, 12) Ἀρδάνων, 13) Βαθύλακα, 14) Βασιλίου, 15) Βουκολίδας, 16) Γαλατείας, 17) Γαληνόπορνης, 18) Γαστριῶν, 19) Γερανίου, 20) Δαυλοῦ, 21) Ἑπτακώμης, 22) Καντάρας, 23) Κοιλανέμου, 24) Κορόβειας, 25) Κριδείων, 26)

Κώμης Αίγιαλου, 27) Κώμης Κεπήρ, 28) Λειβαδιών, 29) Λεοναρίσσου, 30) Λυθραγκώμης, 31) Μανδρών, 32) Μελανάργων, 33) Μελήνης, 34) Μονάρκας, 35) Μπογαζίου, 36) Νέτας, 37) Όβγόρου, 38) Πατρικίου, 39) Περιβολιών Τρικώμου, 40) Πλατανίσσου, 41) Ριζοκαρπάσου, 42) Ταύρου, 43) Τρικώμου, καί 44) Φλαμουδίου.

2. Μοναί: α) Άνδρῶναι: 1) Άποστόλου Άνδρέου, 2) Άγίου Νικολάου Δαυλοῦ, 3) Άγίας Φωτεινῆς Καρπασίτιδος, 4) Παναγίας Έλεούσης, 5) Παναγίας Κανακαριᾶς, 6) Παναγίας Καντάρας, 7) Παναγίας Κυρᾶς Λειβαδιών, 8) Παναγίας Περγαμινιωτίσσης Άκανθοῦς, καί 9) Παναγίας Τοχνίου Μανδρῶν.

6) Γυναικεῖαι: Άγίου Γεωργίου Σακκᾶ.

XII. Ίερά Ίπισκοπή Άρσινόνης

Κοινότητες: 1) Άγίας Μαρίνης Χρυσοχοῦς, 2) Άγίου Δημητριοῦ, 3) Άκουρδαλιῶν Άνω, 4) Άκουρδαλιῶν Κάτω, 5) Άναδιοῦ, 6) Άργάκας, 7) Άρόδων Άνω, 8) Γιαλιᾶς Κάτω, 9) Γιόλου, 10) Γουδίου, 11) Δρούσιας, 12) Δρύμου, 13) Δρυνιᾶς, 14) Θελέτρας, 15) Ίννιας, 16) Κάθηκα, 17) Κινούσης, 18) Κρήτου Μαρόττου, 19) Κρήτου Τέρρας, 20) Λάσας, 21) Λυσοῦ, 22) Μελάντρας, 23) Μηλιᾶς, 24) Μηλιοῦς, 25) Νέου Χωρίου, 26) Νέων Δημάτων, 27) Παχυάμμου, 28) Πελαθούσης, 29) Περιστερώνας, 30) Πόλεως Χρυσοχοῦς, 31) Προδρομίου, 32) Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Χρυσοχοῦς, 33) Πωμοῦ, 34) Σκούλλης, 35) Στενῆς, 36) Σίμου, 37) Τέρρας, 38) Φιλούσης Χρυσοχοῦς, 39) Φοίτης, καί 40) Χόλης.

XIII. Ίερά Ίπισκοπή Άμαθοῦντος

Κοινότητες: 1) Άγίου Τύχωνος, 2) Άκαπνοῦς, 3) Άρακαπᾶ, 4) Άσγάτας, 5) Βάσης (Σανίδος), 6) Βίκλας, 7) Διερώνας, 8) Έπταγώνιας, 9) Κελλακίου, 10) Κλωναρίου, 11) Μοναγρουλλίου, 12) Μονῆς, 13) Παρεκκλησιᾶς, 14) Πεντακώμου 15) Πραστειοῦ (Κελλακίου), 16) Πύργου, 17) Σανίδος, 18) Προφήτου Ήλιοῦ, 19) Συκοπέτρας, καί 20) Άρμενοχωρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β^α

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

I

ΓΕΝΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἄρθρον 1

Ἡ ἐκκλησιαστικῶς ἀξιόποινος πράξις

1. Ἐκκλησιαστικῶς ἀξιόποινος πράξις θεωρεῖται πᾶσα τελικῶς ἄδικος καί καταλογιστή πράξις, ἡ κύρωσις τῆς ὁποίας συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς Κανονικῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῆς ἐρμηνευτικῆς αὐτῶν καί τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καί τῶν Παραρτημάτων αὐτοῦ. Ὡς πράξις νοεῖται καί ἡ παράλειψις.

2. Ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα τελέσεως, τό ὅποιον στοιχειοθετεῖται διά παραλείψεως, τιμωρεῖται μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ὑπαίτιος εἶχεν ἰδιαιτέραν νομικήν ὑποχρέωσιν, ὅπως τελέσῃ τήν πράξιν, τήν ὁποίαν παρέλειπεν, εἰς τρόπον ὥστε νά εἶχεν ἀποφευχθῇ τό ἐκκλησιαστικῶς ἀξιόποινον ἀποτέλεσμα. Ἡ ἰδιαιτέρα νομική ὑποχρέωσις, προκειμένου περί κληρικῶν, ἐρμηνεύεται ἐπὶ τῇ βάσει ἐκκλησιαστικῶν κριτηρίων.

3. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, κατά τήν ὁποίαν Ἱερός Κανὼν ἐμπεριέχει εἰδικήν ρύθμισιν Οὐσιαστικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, ὑπερισχύει ἡ διάταξις τοῦ Κανόνος.

Ἄρθρον 2

Τό ἄδικον τῆς πράξεως

Ἡ πράξις θεωρεῖται ἀρχικῶς ἄδικος, ἐφ' ὅσον πληροῖ τήν ἀντικειμενικήν ὑπόστασιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος. Τελικῶς δέ ἄδικος θεωρεῖται ἡ πράξις, κατά τήν τέλεσιν τῆς ὁποίας δέν συνέτρεξε λόγος ἄρσεως τοῦ ἀδίκου, ἐκ τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων.

Ἄρθρον 3

Ἄρσις τοῦ ἀδίκου

Ὁ ἀρχικῶς ἄδικος χαρακτήρ τῆς πράξεως αἴρεται, ἐκτός τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καί 5 τοῦ παρόντος λόγων, ἐάν ἀποδειχθῇ ἡ συνδρομή, κατά τήν

τέλεσιν αὐτῆς, λόγου ἄρσεως τοῦ ἀδίκου, ἐκ τῶν καθιερωθέντων εἰς τήν Ὁρθόδοξον Κανονικὴν Παράδοσιν.

Ἄρθρον 4

Προσταγή

Τό ἀρχικῶς ἄδικον τῆς πράξεως αἴρεται, ἐάν ὁ δράστης ἐξετέλεσε προσταγὴν ἀνωτέρου ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου. Ἐάν, ὅμως, ἡ προσταγή ἀφεώρα προσβολὴν θεμελιώδους σημασίας ἐννόμου ἀγαθοῦ, ὁ προστάξας τιμωρεῖται ὡς ἔμμεσος αὐτουργός, ἐνῶ ὁ δράστης ὡς ἄμεσος. Ἐάν, ἔνεκα τοῦ ἀνωτέρω λόγου, ἦτοι τῆς προσβολῆς θεμελιώδους σημασίας ἐννόμου ἀγαθοῦ, ὁ ἀποδέκτης τῆς προσταγῆς ἡρνήθη νά ἐκτελέσῃ αὐτήν, δέν φέρει εὐθύνην, δι' ἀνυπακοήν, ἢ ἀπειθείαν, ἢ ἑτέραν, συναφοῦς χαρακτηρισμοῦ, πρᾶξιν.

Ἄρθρον 5

Κατάστασις ἀνάγκης

Ὁ ἀρχικῶς ἄδικος χαρακτήρ τῆς πράξεως αἴρεται, ἐάν ὁ δράστης, διὰ τῆς πραγματώσεως τῆς ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, διέσωσε μείζονος σημασίας ἐκκλησιαστικόν ἔννομον ἀγαθόν, ἐπιφύλασσομένων τῶν κανονικῶν διατάξεων περὶ προσβολῆς κατὰ τῆς ζωῆς.

Ἄρθρον 6

Ὁ καταλογισμός τῆς πράξεως

1. Ἀρχικῶς καταλογιστὴ θεωρεῖται ἡ τελικῶς ἄδικος πρᾶξις, ἐφ' ὅσον ὁ δράστης ἦτο ἱκανός πρὸς καταλογισμόν. Τελικῶς δέ καταλογιστὴ, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται ὅτι ὁ ἱκανός πρὸς καταλογισμόν δράστης ἐτέλεσε τήν πρᾶξιν ὑπαιτίως καὶ δέν ἐμφιλοχώρησεν εἰς τοῦτον, κατὰ τήν τέλεσιν αὐτῆς, λόγος ἄρσεως τοῦ ἀρχικοῦ καταλογισμοῦ, ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος.

2. Ἡ τελικῶς ἄδικος πρᾶξις δέν καταλογίζεται εἰς τὸν δράστην, ἐάν οὗτος, κατὰ τὸν χρόνον τελέσεως αὐτῆς, ἔνεκα προσωρινῆς, ἢ μονίμου, διαταράξεως τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, δέν ἠδυνήθη νά ἀντιληφθῇ τὸν ἄδικον αὐτῆς χαρακτῆρα.

3. Ἐάν ὁ δράστης, τελῶν εἰς τήν ἀνωτέρω κατάστασιν, ἠδύνατο νά ἀντιληφθῇ μερικῶς τὸν ἄδικον χαρακτῆρα τῆς πράξεως, τιμωρεῖται μέ ποινήν μειωμένην.

4. Ἐάν ὁ δράστης, ἐκ προθέσεως, περιῆλθεν εἰς κατάστασιν ἀνικανότητος πρὸς καταλογισμόν, ἐν γνώσει τοῦ ἐνδεχομένου νά τελέσῃ ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, τιμωρεῖται μέ ποινὴν μειωμένην. Τά ἀνωτέρω, περί μειωμένης ποινῆς, δέν ἐφαρμόζονται, ἐάν ὁ δράστης περιῆλθεν εἰς τήν ἐν λόγῳ κατάστασιν, ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ, ὅπως τελέσῃ τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα.

Ἄρθρον 7

Δόλος καί πραγματική πλάνη

1. Ἐκ δόλου πράττει ὅστις θέλει νά πραγματώσῃ, καί γνωρίζει ὅτι, διά τῆς πράξεως αὐτοῦ, πραγματώνει τήν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἀνεξαρτήτως τῆς συνεπιγνώσεως ὅτι ἡ πρᾶξις αὐτοῦ ἀντιβαίνει εἰς τό δέον τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ἐάν ὁ δράστης ἀγνοῇ, ἢ ἐσφαλμένως ἐκλαμβάνῃ ἔστω καί ἐν στοιχεῖον τῆς ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, αἴρεται ὁ ἀρχικός καταλογισμός τῆς πράξεως εἰς τοῦτον, ἔνεκα πραγματικῆς πλάνης. Τό αὐτό ἰσχύει καί διά τά στοιχεῖα, ἅτινα ἐπαυξάνουν τό ἐκκλησιαστικῶς ἀξιόποιον, ὅποτε ἀπαλλάσσεται ἀπό τήν ηὐξημένην ποινὴν.

3. Ἐάν ὁ δράστης ἐσφαλμένως ἐκλαμβάνῃ τά πραγματικά περιστατικά, τά ὅποια συγκροτοῦν λόγον ἄρσεως τοῦ ἀδίκου, ἀπαλλάσσεται, ἔνεκα πραγματικῆς πλάνης. Ἐάν ὁ δράστης ἐτέλεσεν ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς συνδρομῆς λόγου ἄρσεως τοῦ ἀδίκου, τιμωρεῖται μέ ποινὴν μειωμένην.

Ἄρθρον 8

Λόγοι ἄρσεως τοῦ ἀρχικοῦ καταλογισμοῦ

1. Ἐάν ὁ δράστης, ἱκανός ὢν πρὸς καταλογισμόν καί ἐν δόλῳ, ἐτέλεσε τήν πρᾶξιν, ἔνεκα εὐλόγου καί ἀφορήτου ψυχικῆς πιέσεως, αἴρεται ὁ ἀρχικός καταλογισμός εἰς τοῦτον καί ἀπαλλάσσεται.

2. Τό Δικαστήριον δύναται νά δεχθῇ καί ἐτέρους λόγους ἀρχικοῦ καταλογισμοῦ, οἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τῆς κανονικῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἐάν ὁ ὑπαίτιος, ἱκανός ὢν πρὸς καταλογισμόν καί ἐν δόλῳ, στερεῖται τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀδίκου χαρακτῆρος τῆς πράξεως, μὴ δυνάμενος νά ἀναχθῇ εἰς τοῦτον, ἐσφαλμένως ἐκλαμβάνων ὅτι ἡ πρᾶξις αὐτοῦ δέν ἀποδοκιμάζεται εἰς τό δέον τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐφ' ὅσον τό Δικαστήριον κρίνει τήν πλάνην αὐτὴν συγγνωστήν, ἀπαλλάσσει αὐτόν.

Ἄρθρον 9

Ἀπόπειρα

1. Ἐννοια τῆς ἀποπείρας: Ὅστις, ἀποφασίσας τήν τέλεσιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἐπραγμάτωσεν ὠρισμένα μόνον στοιχεῖα, ἐκ τῶν κατατεινόντων ἀναγκαίως εἰς τήν πλήρωσιν τῆς ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως τούτου, δύναται νά τιμωρηθῇ μέ μειωμένην ποινήν.

2. Ὑπαναχώρησις: Ἐάν ὁ δράστης, κατά τό στάδιον τῆς ἀποπείρας, ὑпанεχώρησε, μεταγνούς, τό Δικαστήριον ἐπιβάλλει μειωμένην ποινήν, ἥ κρίνει τήν ἀπόπειραν ἀτιμώρητον, δυνάμενον ὅπως ἐπιβάλῃ εἰς τοῦτον, εἰς ἀμφοτέρας τάς περιπτώσεις, ἔργα φιλανθρωπίας, ἥ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

3. Ἀπρόσφορος ἀπόπειρα: Ἐάν ὁ δράστης ἡγνόει ὅτι, διά τῆς πράξεως αὐτοῦ, δέν ἡδύνατο νά διαπραχθῇ τό ἀποφασισθέν ὑπ' αὐτοῦ ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, εἴτε ἔνεκα τοῦ μέσου, εἴτε ἔνεκα τοῦ ἀντικειμένου, τῆς πράξεως, τό Δικαστήριον ἐπιβάλλει μειωμένην ποινήν, ἥ δύναται νά κρίνῃ τήν ἀπόπειραν ἀτιμώρητον, δυνάμενον ὅπως ἐπιβάλῃ εἰς τοῦτον, εἰς ἀμφοτέρας τάς περιπτώσεις, ἔργα φιλανθρωπίας, ἥ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

4. Εἰς περίπτωσιν ἀποπείρας αὐτοκτονίας ἐκ μέρους κληρικοῦ, ἡ ἀπόπειρα τιμωρεῖται διά πλήρους ποινῆς, ὡς ἐπὶ ἀδικήματος κατά τῆς ζωῆς, ἐπιφυλασσομένων τῶν περί ὑπαναχωρήσεως καί ἀπροσφόρου ἀποπείρας διατάξεων.

Ἄρθρον 10

Συμμετοχή

1. Ἄμεσος αὐτουργός θεωρεῖται ὅστις τελεῖ ὁ ἴδιος τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα. Ἐάν δύο, ἥ περισσότεροι, μέ κοινόν δόλον τελέσουν ὁμοῦ ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, θεωροῦνται συναυτουργοί, καί ἕκαστος τιμωρεῖται μέ τήν ποινήν τοῦ αὐτουργοῦ.

2. Ἐμμεσος αὐτουργός θεωρεῖται ὅστις, κατά τό ἄρθρον 4, προσέταξε τήν διάπραξιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ὡς καί ὅστις προεκάλεσε τήν ἀπόφασιν τελέσεως τῆς πράξεως εἰς ἀκαταλόγιστον, ἥ, μειωμένου καταλογισμοῦ, πρόσωπον. Ὁ ἔμμεσος αὐτουργός τιμωρεῖται μέ τήν ποινήν τοῦ αὐτουργοῦ.

3. Ἡθικός αὐτουργός θεωρεῖται ὅστις προεκάλεσεν εἰς ἕτερον τήν ἀπόφασιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντος ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος. Οὗτος τιμωρεῖται, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, μέ τήν ποινήν τοῦ αὐτουργοῦ, ἥ μέ μειωμένην ποινήν.

4. Ὡς ἀμεσὸς συνεργὸς θεωρεῖται ὅστις παρέσχεον ἄμεσον συνδρομὴν πρὸς τὸν αὐτουργόν, κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως. Οὗτος τιμωρεῖται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, μέ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ, ἢ μέ μειωμένην ποινὴν.

5. Ἐπὶ ἀπλοῦς συνεργὸς θεωρεῖται ὅστις παρέσχεον ἀπλὴν συνδρομὴν εἰς τὸν αὐτουργόν, πρὸ τῆς τελέσεως τῆς πράξεως, ἢ κατ' αὐτήν. Οὗτος τιμωρεῖται μέ μειωμένην ποινὴν.

6. Διὰ τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς εἰς τοὺς συμμετόχους (ἠθικὸν αὐτουργόν, ἄμεσον καὶ ἀπλοῦν συνεργόν) τὸ Δικαστήριον ὀφείλει ὅπως ἀποφανθῇ ὅτι ὁ αὐτουργὸς ἐτέλεσε τοῦλάχιστον ἀρχικῶς ἄδικον πρᾶξιν.

7. Ὡς προεκάλεσεν εἰς ἕτερον τὴν ἀπόφασιν τελέσεως ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἢ παρέσχεον εἰς τοῦτον τὰ μέσα τελέσεως αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀδίκημα δὲν ἐτελέσθη, ὡς καὶ ὁ ἀποδεχόμενος τοιαύτην πρόκλησιν, ἢ προσφορὰν, καὶ τὸ ἀδίκημα δὲν ἐτελέσθη, τιμωρεῖται μέ μειωμένην ποινὴν. Ἐάν ὁ ὑπαίτιος, οἰκεία βουλήσει, ἀνεκάλεσε τὴν πρόκλησιν, ἢ προσφορὰν, ἢ ἀποδοχὴν, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ κρίνῃ τὴν πρᾶξιν ἀτιμώρητον.

8. Εἰδικῶς, ἐπὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς ζωῆς, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀμβλώσεως, οἰαδήποτε μορφῇ συμμετοχῆς, ἐκ μέρους κληρικοῦ, τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τοῦ αὐτουργοῦ. Οἰαδήποτε μορφῇ συμμετοχῆς κληρικοῦ εἰς αὐτοκτονίαν, ἢ ἀπόπειραν αὐτοκτονίας, ἐτέρου προσώπου τιμωρεῖται διὰ πλήρους ποινῆς, ὡς ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος κατὰ τῆς ζωῆς.

9. Ὡς παρέχει οἰαδήποτε μορφῆς συνδρομὴν πρὸς τὸν τελέσαντα ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα, μετὰ τὴν πραγμάτωσιν αὐτοῦ, καὶ, ἐν συναφείᾳ πρὸς ταύτην, τιμωρεῖται μέ ποινὴν μειωμένην, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ. Ἐάν ὅμως ὁ παρασχὼν τὴν ἀνωτέρω συνδρομὴν εἶναι συγγενὴς τοῦ δράστου ἐξ αἵματος ἕως τρίτου βαθμοῦ, ἢ ἐξ ἀγχιστείας ἕως δευτέρου, θετός γονεὺς, ἢ θετὸν τέκνον, ἢ σύζυγος αὐτοῦ, ἢ πρᾶξις μένει ἀτιμώρητος.

Ἄρθρον 11

Συρροή ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων

καὶ τὸ κατ' ἐξακολουθήσιν ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα

1. Κατ' ἰδέαν ἀληθινὴ συρροή: Ἐάν ὁ ὑπαίτιος, διὰ μιᾶς πράξεως, ἐτέλεσε πλείονα ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα, τὸ Δικαστήριον ἐπιβάλλει τὴν βαρυτέραν ποινὴν, συνεκτιμών δέ τὴν προκληθεῖσαν βλάβην ἐκκλησιαστικῶν ἐννόμων ἀγαθῶν, προσαυξάνει τὴν ποινὴν μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου αὐτῆς. Εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνωτέρω προσαυ-

ξηςις, ἡ διάπραξις δέ τῶν πλειόνων ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων ἐπέφε-
ρεν ἰσχυρόν σκανδαλισμόν, τό Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλῃ διπλὴν
ποινήν.

2. Πραγματική ἀληθινή συρροή: Ἐάν ὁ ὑπαίτιος, διὰ πλειόνων πράξε-
ων, ἐτέλεσε πλείονα ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα, τό Δικαστήριον ἐπιβάλλει
τὴν βαρυτέραν τῶν προβλεπομένων ποινῶν, καί, συνεκτιμῶν τὰς προσβο-
λὰς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐννόμων ἀγαθῶν, αἵτινες προῆλθον ἐκ τούτων,
προσαυξάνει τὴν ποινὴν ταύτην, τῆς προσαυξήσεως μὴ δυναμένης νά
ὑπερβῇ τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἀθροίσματος τῶν διὰ τὰ ἕτερα τελεσθέντα
ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα προβλεπομένων ποινῶν. Ἐν περιπτώσει δύο συ-
ντρεχουσῶν ποινῶν, ἡ προσαύξησις τῆς βαρυτέρας δέν δύναται νά εἶναι
ἀνωτέρα τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐτέρας συντρεχούσης ποινῆς. Εἰς περιπτώσεις,
καθ' ἃς δέν εἶναι δυνατή ἡ ἀνωτέρω προσαύξησις, ἡ δέ διάπραξις τῶν
πλειόνων ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων ἐπέφερεν ἰσχυρόν σκανδαλισμόν,
τό Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλῃ διπλὴν ποινὴν.

3. Τό κατ' ἐξακολούθησιν ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα: Ἐάν πλείονες πρά-
ξεις τοῦ ἰδίου προσώπου στοιχειοθετοῦν ἐξακολούθησιν τοῦ αὐτοῦ ἐκκλη-
σιαστικοῦ ἀδικήματος, τό Δικαστήριον δύναται εἴτε νά ἐφαρμόσῃ τὰς πε-
ρὶ πραγματικῆς ἀληθινῆς συρροῆς διατάξεις, εἴτε, συνεκτιμῶν τὴν ἀπα-
ξίαν ἐκάστης πράξεως, νά ἐπιβάλῃ ποινὴν προσηυξημένην κατὰ τό ἓν τέ-
ταρτον αὐτῆς, πέραν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου αὐτῆς. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς
ἡ διάπραξις τοῦ κατ' ἐξακολούθησιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος ἐπέφε-
ρεν ἰσχυρόν σκανδαλισμόν, τό Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλῃ καί ἐτέ-
ραν ποινὴν.

4. Φαινομενική κατ' ἰδέαν καί πραγματική συρροή: Ἐάν εἰς τὰς περι-
πτώσεις τῶν παραγράφων 1 καί 2, τοῦ παρόντος ἄρθρου, τό Δικαστήριον
κρίνῃ ὅτι ἡ τέλεσις περισσοτέρων ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων, εἴτε διὰ
μιᾶς, εἴτε διὰ πλειόνων, πράξεων, δέν προσδίδει αὐτοτέλειαν ἐκκλησια-
στικοῦ ἀδίκου εἰς ἕκαστον, τό Δικαστήριον ἐπιβάλλει μίαν μόνον ποινὴν.

Ἄρθρον 12

Ἐπιβολή καί ἐπιμέτρησις τῆς ποινῆς

1. Τό Δικαστήριον, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, συνεκτιμῶν κυρίως τὰς ἰδι-
αιτέρας περιστάσεις τῆς πράξεως, τὴν προσωπικότητα τοῦ ὑπαίτιου, τό
εἶδος καί τὴν ἔντασιν προσβολῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐννόμου ἀγαθοῦ, τὴν
ὑπέμετρον παρέλευσιν χρόνου, ἀπὸ τῆς τελέσεως τῆς πράξεως, ἢ τὴν με-
τάνοιαν, ἣν ἐπέδειξεν ὁ ὑπαίτιος, καί τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, ὅπως ἐπανορ-

θώση τάς συνεπείας τῆς πράξεως αὐτοῦ, δύναται, κατ' ἐπιείκειαν, νά κρίνῃ τήν πρᾶξιν ἀτιμώρητον, ἐπιβάλλον εἰς τοῦτον ἔργα φιλανθρωπίας, ἢ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

2. Τά ἀνωτέρω κριτήρια χρησιμοποιεῖ τό Δικαστήριον καί διά τήν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

3. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, κατὰ τήν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ἰδιάζων σκανδαλισμός τῶν πιστῶν.

4. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν, κατὰ τήν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, δέν εἶναι δυνατός, ἕνεκα τῆς φύσεως αὐτῆς, ὁ ὑπολογισμός μειωμένης ποινῆς, τό Δικαστήριον ἐπιβάλλει ἐτέραν ἡπιωτέραν ποινήν.

II ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Α'. ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

”Αρθρον 1

Κατά τόπον αρμοδιότης

1. Εἰς τήν κατά τόπον ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπαρχιούχου Ἀρχιερέως, ἢ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, ὑπάγονται ὅλοι, ὅσοι διέπραξαν ἀδίκημα, ἐντός τῆς οἰκείας ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας. Ἐάν δέ τό ἀδίκημα διεπράχθῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀρμόδιον δικαιοδοτικόν ὄργανον εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς, ἢ τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον τῆς Ἐπαρχίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ κατηγορούμενος κληρικός, ἐπὶ λαϊκῶν δέ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἢ τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

2. Ἐν περιπτώσει, κατά τήν ὁποίαν τό κατηγορητήριον περιλαμβάνει πλείονας τοῦ ἐνός κατηγορουμένου, ἢ κατά τόπον ἀρμοδιότης προσδιορίζεται, ὡς ἐάν ὁ πρῶτος ἀναγραφόμενος ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ κατηγορούμενος ᾗτο ὁ μόνος κατηγορούμενος.

”Αρθρον 2

Καταγγελία

1. Ἡ καταγγελία ὑποβάλλεται εἰς τὰ δικαιοδοτικά ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἅτινα παραπέμπουν ταύτην εἰς τήν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἐκτός ἐάν ἡ καταγγελία ἀφορᾷ εἰς ἥσσονος σημασίας ἐκκλησιαστικά ἀδικήματα κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, τὰ ὁποῖα, κατά τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 80 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἐκδικάζει μόνος ὁ ἐπιχώριος Ἀρχιερεὺς.

2. Τὴν τέλεσιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος δύναται νὰ καταγγεῖλῃ ὁ ἀμέσως παθὼν ἐκ τοῦ ἀδικήματος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τό 14ον ἔτος, ἢ, ἄλλως, ὁ ἀσκῶν τήν ἐπιμέλειαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

3. Τὴν τέλεσιν ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος δύναται, ἐπίσης, νὰ καταγγεῖλῃ πᾶν ἐνήλικον μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν ὁ καταγγέλλων δέν εἶναι μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπόκειται εἰς τήν διακριτικὴν εὐχέρειαν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀποδεχθῇ τήν καταγγελίαν.

4. Ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ κρίνει τό, τύποις, παραδεκτόν τῆς καταγγελίας ὑπὸ προσώπου, πάσχοντος ἐκ διανοητικῆς ταραχῆς, ὡς αὕτη ὀρίζεται εἰς τό ἄρθρον 3 τοῦ περὶ Ψυχιατρικῆς Νοσηλείας Νόμου.

Ἄρθρον 3

Ἀποδεικτικά μέσα

Τά κυριώτερα ἀποδεικτικά μέσα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δίκην εἶναι: α) οἱ μάρτυρες, β) τὰ ἔγγραφα, γ) ἡ ὁμολογία τοῦ κατηγορουμένου, δ) ἡ πραγματογνωμοσύνη, ε) ἡ αὐτοψία. Ἐπιτρέπεται καὶ πᾶν ἕτερον μέσον, τεῖνον εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας.

Ἄρθρον 4

Ἀρχὴ τῆς ἠθικῆς ἀποδείξεως

1. Εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δίκην, οἱ δικασταὶ δέν εἶναι ὑποχρεωμένοι νά ἀκολουθοῦν αὐστηρῶς τοὺς νομικοὺς κανόνους ἀποδείξεων, κατὰ τὴν προδικασίαν καὶ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν, ἀλλὰ δύνανται νά ἀποφασίζουσιν κατὰ συνείδησιν.

2. Ἀποδεικτικά μέσα, ληφθέντα παρανόμως, δέν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, διὰ τὴν κατάφασιν τῆς ἐνοχῆς καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς. Κατ' ἐξαίρεσιν, τό Δικαστήριον δύναται νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικά μέσα τῆς κατηγορίας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἀποδεικνύεται ἀδίκημα κωλυτικόν τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐφ' ὅσον προσαγωγή αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τόν λήπτην τοῦ ἀποδεικτικοῦ μέσου. Τοῦτο δέν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων εὐθυνῶν, ποινικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν, τῶν προσώπων, τὰ ὅποια προέβησαν εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀνωτέρω μέσων.

Ἄρθρον 5

Μὴ ἐξεταστέα πρόσωπα ὡς μάρτυρες

1. Δέν ἐξετάζονται, ὡς μάρτυρες, κατὰ τὴν προδικασίαν καὶ εἰς τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διαδικασίαν, κληρικοί, δι' ὅσα γνωρίζουν ἐκ τῆς ἐξομολογήσεως.

2. Δύνανται νά ἀρνηθοῦν τὴν μαρτυρίαν: α) ἡ σύζυγος τοῦ κατηγορουμένου, ἀκόμη καὶ ἐάν ἐλύθη ὁ γάμος, β) οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ἐξ αἵματος εἰς εὐθείαν γραμμὴν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δέ ἕως καὶ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, καὶ ἐξ ἀγχιστείας ἕως καὶ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, γ) οἱ συνήγοροι, οἱ ἱατροὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν, δι' ὅσα ἐμπιστευτικῶς ἐπληροφορήθησαν κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν, ὡς καὶ κληρικοί, δι' ὅσα ἐνεπιστεύθη αὐτοῖς, ἐκτός ἐξομολογήσεως, ὁ κατηγορούμενος.

Ἄρθρον 6

Λόγοι ἀποκλεισμοῦ

Δέν δύνανται εἷς τινά ὑπόθεσιν νά ἀσκήσουν τό ἔργον τοῦ Δικαστοῦ, τοῦ Ἀνακριτοῦ, τοῦ μέλους τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, ἢ τοῦ Γραμματέως, ὅσοι:

- α) Εἶναι μεταξύ αὐτῶν συγγενεῖς ἐξ αἵματος, ἢ ἐξ υἰοθεσίας, κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δέ μέχρι καί τοῦ τρίτου βαθμοῦ, ἢ ἐξ ἀγχιστείας μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, ἢ ὑφίσταται μεταξύ αὐτῶν πνευματική συγγένεια ἐκ τοῦ βαπτίσματος (ἀναδόχου, ἢ συζύγου αὐτοῦ, καί ἀναδεκτοῦ, ἢ συζύγου, ἢ γονέων, ἢ κατιόντων αὐτοῦ).
- β) Εἶναι παθόντες ἐκ τοῦ δικαζομένου ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος.
- γ) Εἶναι σύζυγοι, ἢ συγγενεῖς, μέ τόν κατηγορούμενον, ἢ τόν παθόντα ἐξ αἵματος, ἢ ἐξ υἰοθεσίας, κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δέ, ἢ ἐξ ἀγχιστείας, μέχρι καί τοῦ τετάρτου βαθμοῦ, ἢ ὑφίσταται πνευματική συγγένεια κατὰ τά ἐν ἐδαφίῳ α) ὀριζόμενα.
- δ) Ἔχουν ἐξετασθῇ ὡς μάρτυρες, ἢ ἔχουν γνωμοδοτήσει, περί ὠρισμένου θέματος, ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.
- ε) Ἔχουν συμπράξει εἰς τήν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως εἰς πρῶτον βαθμόν ἢ, εἰς περίπτωσιν ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, εἰς τάς προηγουμένας ἐκδικάσεις τῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 7

Λόγοι ἐξαιρέσεως

1. Οἱ ἀνωτέρω λόγοι ἀποκλεισμοῦ τῶν δικαστικῶν προσώπων, ἀπό τῆς ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν εἰς τήν ἰδίαν ὑπόθεσιν, εἶναι καί λόγοι ἐξαιρέσεως αὐτῶν.

2. Τά ἀνωτέρω δικαστικά πρόσωπα εἶναι ἐξαιρετέα καί ἐάν διήγειρον, ἢ διεγείρουν, ὑπονοίας μεροληψίας, ἥτοι ὑφίστανται γεγονότα ἱκανά νά δικαιολογήσουν ἐμφανῶς δυσπιστίαν διά τήν ἀμερόληπτον ἄσκησιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

3. Τά ἀνωτέρω δικαστικά πρόσωπα ὀφείλουν νά δηλώσουν ἀμέσως εἰς τήν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἢ εἰς τό Δικαστήριον, τόν γνωστόν εἰς ταῦτα λόγον ἐξαιρέσεως αὐτῶν, αἰτούμενα τήν ἐξαίρεσιν αὐτῶν.

4. Ὁ ἐν γένει τρόπος τῆς διευθύνσεως τῆς διαδικασίας, ἢ τῆς ὑποβολῆς ἐρωτήσεων πρὸς τοὺς μάρτυρας, ἢ τόν κατηγορούμενον, δέν δύναται, καθ'

ἐαυτόν, νά θεμελιώσῃ λόγον ἐξαιρέσεως. Δύναται, ἐν τούτοις, νά θεμελιώσῃ τήν ἐξαίρεσιν, ὅταν συνδυάζεται οὗτος πρὸς ἄλλα περιστατικά, μαρτυροῦντα ὅτι ὁ δικαστής διακατέχεται δυσμενῶς πρὸς τὸν κατηγορούμενον.

Ἄρθρον 8

Ἐφαρμογὴ τῶν λόγων ἀποκλεισμοῦ καὶ ἐξαιρέσεως

Τὰ περὶ ἀποκλεισμοῦ καὶ ἐξαιρέσεως δικαστικῶν προσώπων ἔχουν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ πολυμελῶν δικαιοδοτικῶν ὀργάνων.

Ἄρθρον 9

Ὑποβολὴ αἰτήσεως ἐξαιρέσεως

1. Ἡ αἴτησις ἐξαιρέσεως ὑποβάλλεται εἰς οἰονδήποτε στάδιον τῆς δίκης, μέχρι τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως, ἀμέσως, ἀφοῦ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ αἰτοῦντος ὁ λόγος ἐξαιρέσεως, καὶ πρὶν ἢ οὗτος, μετὰ τὴν ὡς ἄνω γνῶσιν, προβῇ, ἢ μετὰσχῃ, εἰς οἰονδήποτε ἄλλο διαδικαστικὸν διάβημα, ἢ διαδικαστικὴν πράξιν.

2. Ἡ αἴτησις ἐξαιρέσεως πρέπει νά περιέχῃ τὰ πραγματικά γεγονότα, τὰ ὁποῖα θεμελιοῦν τὴν ἐξαίρεσιν τῶν δικαστικῶν προσώπων.

Ἄρθρον 10

Ἐκδίκασις αἰτήσεως ἐξαιρέσεως

1. Τὴν αἴτησιν ἐξαιρέσεως πρεσβυτέρων εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει ὁ Ἀρχιερεὺς-Πρόεδρος αὐτοῦ. Ὁ ἐξαιρεθεὶς ἀντικαθίσταται ἐκ τῶν τυχόν ὑφισταμένων ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὴν σειρὰν διορισμοῦ αὐτῶν, καί, μὴ ὑπαρχόντων τοιούτων, ὑπὸ κληρουμένου μέλους ἐκ τριπλασίου τοῦλάχιστον ἀριθμοῦ μελῶν δικαστηρίων ὁμόρων ἐπαρχιῶν. Ἡ κλήρωσις διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως-Προέδρου.

2. Αἴτησις ἐξαιρέσεως τοῦ Ἀρχιερέως-Προέδρου τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἐκδικάζεται ὑπὸ κληρουμένου, μεταξὺ τῶν ὁμόρων, Ἀρχιερέων. Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται αὐθωρεῖ ὑπὸ τοῦ ἀρχαιότερου, κατὰ τὰ πρεσβεῖα, πρεσβυτέρου, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὧν δέν ἐζητήθῃ ἡ ἐξαίρεσις. Ἐξαίρεσις κληρωθέντος Ἀρχιερέως δέν εἶναι δυνατή, ἐκτός ἐάν ἡ ἐξαίρεσις αὐτοῦ ἀφορᾷ λόγον ἀποκλεισμοῦ. Ὁ κληρωθεὶς Ἀρχιερεὺς προβαίνει ἀμελλητί εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς αἰτήσεως ἐξαιρέσεως. Ἐάν ὁ Ἀρχιερεὺς-Πρόεδρος ἐξαιρεθῇ, διενεργεῖται κλήρωσις διὰ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, μετα-

ξύ τῶν ὁμόρων Ἀρχιερέων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐνεργοῦντος τήν κλήρωσιν Ἀρχιερέως. Ἐξαίρεσις τοῦ κληρωθέντος ὡς Προέδρου Ἀρχιερέως δέν δύναται νά ζητηθῇ, ἐκτός ἐάν ἡ ἐξαίρεσις αὐτοῦ ἀφορᾷ λόγον ἀποκλεισμοῦ.

3. Ἐπί δικαστικῶν ὀργάνων, ἀποτελουμένων ἐκ πλειόνων Ἀρχιερέων, ὁ ἐξαίρεθεις δέν ἀντικαθίσταται, ἐφ' ὅσον τό Δικαστήριον, καί ἄνευ τοῦ ἐξαίρεθέντος, ἔχει ἀπαρτίαν.

4. Δέν ἐπιτρέπεται νά ζητηθῇ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ συνόλου τῶν μελῶν πολυμελοῦς δικαιοδοτικοῦ ὀργάνου, συγκροτουμένου ἐξ Ἀρχιερέων, ἢ τόσου ἀριθμοῦ Ἀρχιερέων, ὥστε νά καθίσταται ἀδύνατος ἡ συγκρότησις τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 11

Ἀποσιώπησις λόγου ἀποκλεισμοῦ

Ὅστις ἀποσιωπᾷ ὅτι, ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, συντρέχει λόγος ἀποκλεισμοῦ, διαπράττει τό ἰδιώνυμον ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα τῆς ἀποσιωπήσεως λόγου ἀποκλεισμοῦ, τό ὁποῖον τιμωρεῖται μέ ποινήν ἀργίας τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν μετά, ἢ ἄνευ, στερήσεως ἀποδοχῶν, ἐπιβαλλομένην ὑπό τοῦ ἀρμοδίου δικαιοδοτικοῦ ὀργάνου. Οἱ διά τό ἀδίκημα τοῦτο καταδικασθέντες πρεσβύτεροι ἐκπίπτουν τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστοῦ.

Ἄρθρον 12

Ἀνακριτική Ἐπιτροπή

1. Ἡ Ἀνακριτική Ἐπιτροπή συγκροτεῖται ἐκ πέντε κληρικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ τρεῖς, τοῦλάχιστον, εἶναι Ἀρχιερεῖς. Ὁ κατά τήν ἐκκλησιαστικήν τάξιν πρῶτος εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ θητεία τοῦ Προέδρου καί τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι πενταετής. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ὅμως δύναται, ἐάν κρίνῃ ὅτι ὑφίσταται εὐλόγος αἰτία, νά ἀντικαταστήσῃ τόν Πρόεδρον, ἢ καί οἰονδήποτε μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, ἡ θητεία τοῦ οὕτως ὀριζομένου λήγει κατά τόν χρόνον, κατά τόν ὁποῖον θά ἔληγεν ἡ θητεία τοῦ ἀντικατασταθέντος μέλους.

3. Ἡ Ἐπιτροπή εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν τρία ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς λαμβάνουν μέρος εἰς τήν συνεδρίασιν.

4. Ἡ σύγκλησις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς συνεδρίασιν γίνεται ὑπό τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ἢ, ἐν ἀδυναμίᾳ, ἢ παραλείψει, τούτου, ὑπό τοῦ ἐπομένου τῇ τάξει Ἀρχιερέως.

5. Ὁ συγκαλῶν τήν Ἐπιτροπήν ὀφείλει νά εἰδοποιῇ ὅλα τά λοιπά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς διά τόν τόπον, τόν χρόνον καί τήν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συνεδριάσεως. Εἰς ἐξαιρετικάς περιπτώσεις, αἱ συνεδριάσεις δύνανται νά διεξάγονται διά τηλεδιασκέψεως.

6. Ἐπιφυλασσομένων τῶν προβλεπομένων εἰς τήν παράγραφον 3, τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἡ Ἀνακριτική Ἐπιτροπή δύναται νά λειτουργῇ, παρά τήν ὑπαρξίν κενῆς θέσεως.

7. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται διά πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν αὐτῆς.

8. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ εἷς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁρίζομενος κατὰ περίπτωσιν ὑπό αὐτῆς.

Ἄρθρον 13

Διερεύνησις πρός ἄσκησιν ποινικῆς διώξεως

1. Ἡ Ἀνακριτική Ἐπιτροπή ἀποφασίζει, μετά ἀπό καταγγελίαν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἢ, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως, ἢ παραλείψεως, αὐτοῦ νά ὑποβάλῃ τήν καταγγελίαν, αὐτεπαγγέλτως, ἢ κατὰ παραγγελίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, περί τῆς διεξαγωγῆς, ἢ μή, ἀνακρίσεως πρός διερεύνησιν:

α) ἐάν ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις ὅτι Ἀρχιερεὺς τις ἔχει διαπράξει οἰονδήποτε ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, καί

β) ἐάν ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις ὅτι κληρικός τις, ἢ μοναχός, ἢ λαϊκός, ἔχει διαπράξει ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, ἐμπίπτον εἰς τήν δικαιοδοσίαν τῶν πολυμελῶν δικαιοδοτικῶν ὀργάνων.

2. Ἐάν κρίνῃ τό ἀναγκαῖον διεξαγωγῆς ἀνακρίσεως, ὁρίζει ὡς Ἀνακριτὴν ἓνα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς. Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τήν ὁποίαν, ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις εἶναι Ἀρχιερεὺς, Ἀνακριτὴς ὁρίζεται εἷς ἐκ τῶν τριῶν Ἀρχιερέων, μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Χρέη γραμματέως τοῦ Ἀνακριτοῦ ἀσκεῖ κληρικός, ὅστις ὁρίζεται ὑπό τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Ἡ Ἀνακριτική Ἐπιτροπή παρακολουθεῖ τήν πορείαν τοῦ ἔργου τοῦ Ἀνακριτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τήν διεξαγωγήν τῆς ἀνακρίσεως.

Ἄρθρον 14

Ἀρμοδιότητες καί καθήκοντα τοῦ Ἀνακριτοῦ

1. Ὁ Ἀνακριτὴς ὀφείλει νά προσπαθήσῃ νά διερευνήσῃ ὅλας τὰς πτυχὰς τῆς ὑποθέσεως, πρός ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας. Πρὸς

τοῦτο, συλλέγει οἰανδήποτε σχετικήν μαρτυρίαν, ἀνεξαρτήτως ἐάν αὐτή τείνη πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἐνοχῆς, ἢ πρὸς ἀπαλλαγὴν, τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις.

2. Ὁ Ἀνακριτὴς καλεῖ εἰς τό γραφεῖον αὐτοῦ, ἢ ἐπισκέπτεται, τούς, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, πιθανούς μάρτυρας, περιλαμβανομένων καὶ ὧν τυχόν ὑποδεικνύει ἐκάστοτε ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσηιν, ὁ Ἀνακριτὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐξετάσῃ ὑποδειχθέντα μάρτυρα, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἡ ὁποία καὶ πρέπει νὰ αἰτιολογῇται γραπτῶς, διὰ σημειώματος αὐτοῦ, εἰς τὸν ἀνακριτικὸν φάκελον, οὗτος προδήλως δὲν δύναται νὰ συμβάλῃ οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

3. α) Ὁ Ἀνακριτὴς δύναται νὰ ἐπισκεφθῇ, ἢ νὰ καλέσῃ γραπτῶς, τὸν καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις εἰς τό γραφεῖον αὐτοῦ, πρὸς λήψιν τῆς καταθέσεως αὐτοῦ.

β) Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταθέσεως, ὁ Ἀνακριτὴς ὀφείλει νὰ πληροφορήσῃ τὸν καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις, ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπῃ ὅ,τιδήποτε, ἐάν ὅμως ἐπιλέξῃ νὰ καταθέσῃ, ἢ κατάθεσις αὐτοῦ θὰ καταχωρισθῇ γραπτῶς καὶ θὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἴτε ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε εἰς βάρος αὐτοῦ. Ὁ Ἀνακριτὴς ὀφείλει νὰ καταγράψῃ τὴν ἐν προκειμένῳ πληροφορίαν τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις.

γ) Ἐάν ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις ἐπιλέξῃ νὰ καταθέσῃ, ὅ,τιδήποτε εἴπῃ, καταγράφεται ἐπὶ λέξει, καὶ ἐν τέλει ἀναγινώσκεται εἰς αὐτόν. Οὗτος δικαιούται νὰ ζητήσῃ ὅπως καταγραφοῦν καὶ αἱ διορθώσεις, ἢ τροποποιήσεις, ἃς ἐπιθυμεῖ. Μετὰ ταῦτα, ὁ Ἀνακριτὴς καλεῖ τὸν καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις νὰ ἀναγνώσῃ καὶ ὑπογράψῃ τὴν κατάθεσιν αὐτοῦ καὶ νὰ μονογραφήσῃ τὰς τυχόν διορθώσεις, ἢ τροποποιήσεις. Ἐάν ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις ἀρνηθῇ νὰ καταθέσῃ, ὁ Ἀνακριτὴς καταγράφει τὴν ἄρνησιν, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις προβάλλει καὶ λόγους διὰ τὴν ἄρνησιν, καταγράφει καὶ τούτους.

δ) Εἰς τό τέλος τοῦ ἐγγράφου, ὁ Ἀνακριτὴς διαβεβαίωι ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις ἐκουσίως κατέθεσε τὰ καταγραφέντα καὶ ὑπογράφει τὴν ἐν λόγῳ διαβεβαίωσιν.

4. Ὡς πρὸς τὴν καταχώρησιν καταθέσεως μάρτυρος, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα περὶ τῆς καταθέσεως τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις.

5. α) Οἱ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀνακριτοῦ πιθανοὶ μάρτυρες, ἢ οἱ ὑποδειχθέντες ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις, καλοῦνται ἐγγράφως,

ὑπό τοῦ Ἀνακριτοῦ, ὅπως παραστοῦν εἰς τόπον καί χρόνον, ὡς ὁ Ἀνακριτής ἤθελεν εὐλόγως ὀρίσει, πρὸς σκοπὸν ἐξετάσεως αὐτῶν καί πρὸς λήψιν καταθέσεως.

- β) Ὅστις εἶναι μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἀρνεῖται νά παραστῇ εἰς τὸν τόπον καὶ κατὰ τὸν χρόνον, ὡς ὠρίσεν ὁ Ἀνακριτής, θεωρεῖται ἔνοχος ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος ἀρνήσεως μαρτυρίας καὶ ὑπόκειται, ἐάν μὲν εἶναι κληρικός, εἰς ποινὴν ἀργίας μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐάν δέ εἶναι λαϊκός, εἰς ἐπιτίμιον, τούτων ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου διεξαγωγῆς τῆς ἀνακρίσεως.
- γ) Ὁ Ἀνακριτής δύναται, ἐάν θεωρῇ τὴν παρουσίαν ἐγγράφου ἀναγκαίαν, ἢ ἐπιθυμητήν, διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς διεξαγομένης ἀνακρίσεως, νά ζητήσῃ γραπτῶς ἀπὸ τοῦ πρόσωπον, ὑπὸ τὴν κατοχήν, ἢ τὸν ἔλεγχον, τοῦ ὁποίου, ὡς πιστεύει, εὐρίσκεται τὸ ἔγγραφον, ὅπως προσκομίσῃ καὶ παραδώσῃ τοῦτο εἰς τὸν Ἀνακριτήν. Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κληθεὶς δύναται, ἀντὶ νά προσκομίσῃ αὐτοπροσώπως τὸ ἔγγραφον, νά ἐνεργήσῃ, ὥστε τὸ ἔγγραφον, ὄντως, νά προσκομισθῇ καὶ παραδοθῇ εἰς τὸν Ἀνακριτήν.
- δ) Ὅστις εἶναι μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἀρνεῖται νά προσκομίσῃ, ἢ παραδώσῃ, οἷονδήποτε ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον πράγματι εὐρίσκεται εἰς τὴν κατοχήν, ἢ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον, αὐτοῦ, θεωρεῖται ἔνοχος ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος ἀρνήσεως μαρτυρίας, ὑποκείμενος εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑπὸ β) προβλεπομένας ἐκκλησιαστικὰς ποινάς.
- ε) Αἱ διατάξεις περὶ παρουσιάσεως ἐγγράφου δέν ἐφαρμόζονται, ἐν σχέσει πρὸς ἔγγραφον, ἢ ἀποκάλυψις, παρουσίας ἢ παράδοσις τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται, ἢ διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται, κατὰ τοὺς νόμους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἔνταλμα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἢ διάταγμα πολιτειακοῦ Δικαστηρίου. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ὁ Ἀνακριτής, ἐφ' ὅσον κρίνει τοῦτο ἀπαραίτητον, ὀφείλει νά ἐπιδιώξῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, πολιτειακῆς πράξεως.

6. Ὅταν ὁ Ἀνακριτής ἔχῃ, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, συλλέξῃ τὸ ἀπαιτούμενον ἀποδεικτικὸν ὑλικόν, συντάσσει τὸ πόρισμα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ ὑποβάλλει, ὁμοῦ μετὰ τοῦ φακέλου τῆς ἀνακρίσεως, εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν. Τὸ πόρισμα τοῦ Ἀνακριτοῦ περιλαμβάνει περίληψιν τῶν μαρτυριῶν καὶ τὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ, ἐάν στοιχειοθετῇται, ἢ ὄχι, διάπραξις ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, καί, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, ἐάν τὸ ἀπο-

δεικτικόν ὑλικόν δικαιολογῇ τὴν δίωξιν, κατὰ συγκεκριμένου προσώπου, ἢ προσώπων.

Ἔαρον 15

Ἔασης ποινικῆς δίωξεως καὶ παραπομπή

1. Μετά τό πέρας τῆς ἀνακρίσεως, ἡ Ἐνακριτική Ἐπιτροπή προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀξιολόγησιν τοῦ ὑποβληθέντος εἰς αὐτὴν φακέλου τῆς ἀνακρίσεως καὶ πορίσματος τοῦ Ἐνακριτοῦ καὶ ἀποφαίνεται διὰ τὴν ἄσκησιν δίωξεως κατὰ συγκεκριμένου προσώπου, ἢ προσώπων, καὶ διὰ τὴν παραπομπήν τῶν κατηγορουμένων εἰς τὴν, ἐπ' ἀκροατηρίῳ, διαδικασίαν.

2. Ἐφ' ὅσον ἀποφασίσῃ τὴν ἄσκησιν δίωξεως καὶ τὴν παραπομπήν, ὀρίζει τόν κληρικόν, ὁ ὁποῖος θά ἐκπληρώσῃ χρέη Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, διὰ τὴν παρουσίαν τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ δικαιοδοτικοῦ ὀργάνου, καὶ ἀναθέτει εἰς τοῦτον τὴν σύνταξιν τοῦ κατηγορητηρίου. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος εἶναι Ἀρχιερεὺς, ὁ ὀριζόμενος Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς πρέπει νά εἶναι καὶ αὐτός Ἀρχιερεὺς καὶ, εἰ δυνατόν, νά προηγήται κατὰ τὰ πρεσβεῖα τοῦ κατηγορουμένου.

3. Ἐάν ἡ Ἐνακριτική Ἐπιτροπή κρίνῃ ὅτι δέν ὑφίστανται ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις διὰ τὴν ἄσκησιν δίωξεως καὶ τὴν παραπομπήν, θέτει τόν φάκελον τῆς ἀνακρίσεως εἰς τό ἀρχεῖον.

4. Ἡ Ἐνακριτική Ἐπιτροπή, ἐάν κρίνῃ ὅτι τό ἀδίκημα, διὰ τό ὁποῖον διενηργήθῃ ἡ ἀνάκρισις, ἀνήκει εἰς δικαιοδοσίαν Ἀρχιερέως, ἢ Ἡγουμένου, παραπέμπει τόν φάκελον εἰς αὐτούς.

Ἔαρον 16

Σύνταξις κατηγορητηρίου

Ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς συντάσσει τό κατηγορητήριον, βάσει τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς τοῦτο δέ ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας συντάξεως κατηγορητηρίου, ὡς αὐτοὶ ἐκτίθενται ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ.

Ἔαρον 17

Τό κατηγορητήριον

1. Ὅταν τό κατηγορητήριον περιλαμβάνῃ περισσοτέρας τῆς μιᾶς κατηγορίας, αἱ κατηγορίαι ἀριθμοῦνται κατὰ σειράν.

2. Ἐκάστη κατηγορία συνίσταται ἐκ δύο μερῶν. Εἰς τό πρῶτον, ὑπό τόν τίτλον «κατηγορία», διατυπῶνται τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, περί οὗ ἡ κατηγορία, καί ἀναγράφεται ὁ παραβιασθεὶς, ἢ οἱ παραβιασθέντες, κανόνες, καί οἱ κανόνες οἵτινες προβλέπουν τήν ἐπιβλητέαν ποινήν, ἢ τό σύνολον τῶν κανονικῶν κειμένων, ἐξ ὧν συνάγεται ἡ ἐκκλησιαστικῶς ἀξιόποινος συμπεριφορά τοῦ κατηγορουμένου, εἰς δέ τό δεύτερον, περιγράφονται τά γεγονότα, τά ὅποια στοιχειοθετοῦν τήν ἀντικειμενικήν καί ὑποκειμενικήν ὑπόστασιν τοῦ ἀδικήματος, ἥτοι ἡ πρᾶξις, ὁ τόπος καί ὁ χρόνος τελέσεως αὐτῆς καί αἱ περιστάσεις αὐτῆς καί τό ἀντικείμενον αὐτῆς, ὡς καί τά στοιχεῖα, τά ὅποια θεμελιοῦν τήν ἐν ἐπιγνώσει ἀπόφασιν τοῦ κατηγορουμένου νά πραγματώσῃ τήν ἀντικειμενικήν ὑπόστασιν.

3. Ὄταν ὁ κανὼν θεσπίζῃ πολύτροπον ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δέον νά ἀναφέρηται ὁ τρόπος πραγματώσεως αὐτοῦ.

4. Ὄταν ὁ κανὼν θεσπίζῃ γνήσιον ἐκ παραλείψεως ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δέον νά ἀναφέρηται ἡ συμπεριφορά τοῦ κατηγορουμένου, ἥτις θεωρεῖται παράλειψις, ὡς καί ἡ νομική ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ἀποτελέσματος. Ἐάν ὁ ὑπαίτιος ἐτέλεσεν ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα ἐνεργείας, διὰ παραλείψεως, δέον νά ἀναφέρηται ἡ συμπεριφορά τοῦ ὑπαίτιου, ἥτις θεωρεῖται παράλειψις.

5. Εἰς κατηγορίαν, δι' ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δέν εἶναι ἀναγκαῖον νά ἀντικρούηται ἰσχυρισμός περί ἄρσεως τοῦ ἀδίκου, ἢ τοῦ καταλογισμοῦ, ἢ περί ὑπάρξεως ἐλαφρυντικῶν, ἢ ἡ ὕπαρξις λόγων οἰασδῆποτε ἐξαιρέσεως, ἢ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τήν ἐφαρμογὴν, ἢ ἐπιφυλάξεως, ἢ περιορισμοῦ εἰς τήν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος, ὅστις θεσπίζει τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δεδομένου ὅτι οἱ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοί, ἐάν προταθοῦν, κρίνονται ἀπὸ τό Δικαστήριον.

6. Εἰς κατηγορίαν διὰ συμμετοχὴν εἰς ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, εἶναι ἀναγκαῖον νά ἀναφέρωνται, ἐπὶ μὲν ἠθικῆς αὐτουργίας, ὁ τρόπος, ἢ τά μέσα, διὰ τῶν ὁποίων προεκάλεσεν ὁ ἠθικός αὐτουργός τήν τέλεσιν τῆς πράξεως εἰς τόν αὐτουργόν, ἐπὶ δέ συνεργείας, τά γεγονότα, τά ὅποια συγκροτοῦν τήν ἄμεσον, ἢ τήν ἀπλὴν συνέργειαν.

7. Ἡ κατηγορία πρέπει νά διατυπῶνται κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἀντικειμενικῶς δύναται νά θεωρηθῇ, ὅτι εἶναι εὐλόγως ἐπαρκὴς πρὸς τόν σκοπὸν τῆς παροχῆς εἰς τόν κατηγορούμενον πληροφορίας, περί ἐγγράφων, γεγονότων, πραγμάτων, προσώπων, τόπων, χρόνου, ἢ οἰουδῆποτε ἄλλου ζητήματος, σχετικοῦ πρὸς τήν κατηγορίαν. Γεγονότα καί ἔγγραφα δύνανται νά περιλαμβάνωνται εἰς παράρτημα.

8. Τυχόν λάθος εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἢ εἰς τὰς λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτεῖται νά ἀναφερθοῦν εἰς τὸ κατηγορητήριον, δέν ὀδηγεῖ εἰς ἀπόρριψιν τοῦ κατηγορητηρίου, ἐκτός ἐάν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ὁ κατηγορούμενος πράγματι, λόγῳ τοῦ λάθους αὐτοῦ, παρεπλανήθη, εἰς τρόπον ὥστε νά ἔχη ἐπηρεασθῇ σοβαρῶς εἰς τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς χωρεῖ εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ λάθους, διὰ τροποποιήσεως τοῦ κατηγορητηρίου.

9. Οἰοσδήποτε ἀριθμὸς κατηγοριῶν, εἴτε διὰ τὸ ἴδιον ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα, εἴτε διὰ διαφορετικὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα, δύναται νά περιληφθῇ εἰς τὸ αὐτὸ κατηγορητήριον.

10. Εἰς τὸ κατηγορητήριον ἀναγράφονται ὅλοι οἱ μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν κατάθεσιν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες, τοὺς ὁποίους ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς ἔχει πρόθεσιν νά κλητεύσῃ, κατὰ τὴν ἀκρόασιν.

Ἄρθρον 18

Συγκατηγορούμενοι

1. Τὰ ἀκόλουθα πρόσωπα δύνανται νά περιληφθοῦν εἰς τὸ ἴδιον κατηγορητήριον, ὡς κατηγορούμενοι, καὶ νά δικασθοῦν ὁμοῦ, ἐκτός ἐάν τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, ἡτιολογημένως, διατάξῃ ὅπως δικασθοῦν κεχωρισμένως:

- α) πρόσωπα κατηγορούμενα διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος.
- β) πρόσωπα κατηγορούμενα διὰ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν διαπραχθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰδίας πράξεως.
- γ) πρόσωπα κατηγορούμενα ὡς αὐτουργοὶ διὰ τέλεσιν τοῦ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, καὶ πρόσωπα τὰ ὁποῖα, δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ γενικοῦ οὐσιαστικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ποινικοῦ δικαίου, θεωροῦνται ὅτι ἔχουν μετὰσχει εἰς τὴν διάπραξιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ὡς ἡθικοὶ αὐτουργοί, συνεργοί, ἢ ἄλλως.
- δ) πρόσωπα κατηγορούμενα δι' ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα, καὶ πρόσωπα κατηγορούμενα δι' ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα, στενῶς συνδεδεμένον πρὸς τὸ πρῶτον καὶ τελεσθέν ἐν ἀλληλουχίᾳ, ἢ ἐξ ἀφορμῆς, τοῦ πρῶτου.

2. Πᾶς ὅστις ὑπόκειται εἰς ποινήν, ὡς πρόσωπον τό ὁποῖον μετεῖχεν εἰς ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δύναται νά κατηγορηθῇ ἢ διά τέλεσιν τοῦ ἐν λόγῳ ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος, ἢ διά συμμετοχὴν εἰς τήν διάπραξιν αὐτοῦ, ἢ διά ἠθικὴν αὐτουργίαν, συνισταμένην εἰς πρόκλησιν οἰουδήποτε ἄλλου προσώπου νά διαπράξῃ τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, εἴτε τό ἄλλο πρόσωπον, τό ὁποῖον μετεῖχεν εἰς τήν διάπραξιν τοῦ ἀδικήματος, ἔχει, ἢ δέν ἔχει, κατηγορηθῇ, ἢ καταδικασθῇ, καί εἴτε ὑπόκειται, ἢ ὄχι, εἰς τήν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοσύνην.

Ἄρθρον 19

Καταχώρισις κατηγορητηρίου

Μετά τήν σύνταξιν τοῦ κατηγορητηρίου, ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς καταχωρίζει τό κατηγορητήριον εἰς τήν γραμματείαν τοῦ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καί, ἀκολουθῶς, ἀποστέλλει εἰς τόν κατηγορούμενον ἀντίγραφα τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, τό κατηγορητήριον καί κλῆσιν ἀπευθυνομένην πρὸς τόν κατηγορούμενον, ὅπως εἰς συγκεκριμένην ἡμέραν καί ὥραν ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Β'. ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

”Αρθρον 20

Διαδικασία κατά την πρώτην δικάσιμον

Κατά την καθορισθεῖσαν ἡμέραν καί ὥραν, ἐάν:

- α) ὁ κατηγορούμενος ἐμφανισθῇ, ἡ διαδικασία τῆς δίκης ἄρχεται ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 21 προσδιορίζεται.
- β) ὁ κατηγορούμενος δέν ἐμφανισθῇ, τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον ἐξετάζει, ἐάν ἐπεδόθησαν νομίμως ἡ κλήσις καί τά ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 ἀναφερόμενα ἔγγραφα, καί, εἰς καταφατικήν περίπτωσιν, προχωρεῖ εἰς τήν, ἐρήμην, διεξαγωγήν τῆς δίκης.

”Αρθρον 21

Γενικάί ἐξουσίαι τοῦ Δικαστηρίου

1. Τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον δύναται εἴτε νά καταδικάσῃ, εἴτε νά ἀθωώσῃ, τόν κατηγορούμενον, δι’ ὁλόκληρον τό κατηγορητήριον, εἴτε νά τόν καταδικάσῃ διά μίαν, ἤ τινας, ἐκ τῶν κατηγοριῶν, καί νά τόν ἀθωώσῃ δι’ ἄλλας.

2. Ἐάν αἱ ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ διαφορετικάί κατηγορίαι ἀφοροῦν διαφορετικά πραγματικά γεγονότα, τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον δύναται, ἐάν θεωρῇ ὅτι τοῦτο ἐξυπηρετεῖ τόν σκοπόν τῆς δικαιοσύνης, καθ’ οἷονδήποτε στάδιον τῆς διαδικασίας, νά διατάξῃ, ὅπως ὁ κατηγορούμενος δικασθῇ κεχωρισμένως, δι’ οἷονδήποτε, ἤ οἷασδήποτε, ἀπό τὰς κατηγορίας αὐτάς.

3. Ἐάν τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον καταδικάσῃ τόν κατηγορούμενον ἐφ’ ὁλοκλήρου τοῦ κατηγορητηρίου, τό ἔννομον ἀποτέλεσμα τῆς καταδίκης αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ μέ καταδίκην ἐφ’ ἐκάστης τῶν κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τό κατηγορητήριον, καί, μετά ταῦτα, τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλῃ εἰς τόν κατηγορούμενον τήν ἰδίαν ποινήν, ὡς ἐάν οὗτος εἶχε καταδικασθῇ διά πᾶσαν τοιαύτην κατηγορίαν, κεχωρισμένως. Διά τά αὐτά γεγονότα, μόνον μία ποινή δύναται νά ἐπιβληθῇ εἰς ἓν καί τό αὐτό πρόσωπον.

4. Ὅταν, καθ’ οἷονδήποτε στάδιον τῆς δίκης, φαίνεται εἰς τό Δικαστήριον ὅτι τό κατηγορητήριον εἶναι, τύποις, ἢ οὐσίᾳ, ἐλαττωματικόν, τό Δικαστήριον δύναται νά ἐκδώσῃ διάταγμα διά τήν μεταβολήν τοῦ κατηγορητηρίου, ὡς τό Δικαστήριον κρίνει ἀναγκαῖον, προκειμένου τό κατηγορη-

τήριον νά συνάδη πρὸς τὰ περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, προϋποτιθεμένου ὅτι ὑφίσταται ταυτότης πράξεως καί προσώπου.

5. Ὄταν τὸ κατηγορητήριον μεταβάλληται, κατὰ τὰ καθοριζόμενα εἰς τὴν παρ. 4, τὸ διάταγμα, διὰ τὴν μεταβολήν, σημειοῦται ἐπὶ τοῦ κατηγορητηρίου.

Ἄρθρον 22

Διαδικασία κατόπιν μεταβολῆς τοῦ κατηγορητηρίου

1. Ὄταν κατηγορητήριον μεταβάλληται, ὡς προβλέπεται εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, τὸ Δικαστήριον καλεῖ ἀμέσως τὸν κατηγορούμενον νά ἀπαντήσῃ, ἐκ νέου, καί νά δηλώσῃ κατὰ πόσον παραδέχεται, ἢ ὄχι, τὰς κατηγορίας, ὡς ἔχουν μεταβληθῇ, καί κατὰ πόσον εἶναι ἕτοιμος νά δικασθῇ, βάσει τοῦ μεταβληθέντος κατηγορητηρίου.

2. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δηλώσῃ ὅτι δέν εἶναι ἕτοιμος, τὸ Δικαστήριον ἐξετάζει τοὺς προβαλλομένους λόγους καί, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἡ συνέχισις τῆς διαδικασίας ἀμέσως δέν θά ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τὸν κατηγορούμενον, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν υπεράσπισιν αὐτοῦ, ἢ τὸν Ἐκκλησιαστικόν Εἰσαγγελέα, εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ χειρισμὸν τῆς ὑποθέσεως, χωρεῖ εἰς συνέχισιν τῆς δίκης.

3. Ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἡ μεταβολὴ τοῦ κατηγορητηρίου εἶναι τοιαύτης μορφῆς, ὥστε ἡ συνέχισις τῆς δίκης ἀμέσως δύναται νά ἐπηρεάσῃ τὸν κατηγορούμενον, ἢ τὸν Ἐκκλησιαστικόν Εἰσαγγελέα, τὸ Δικαστήριον ἀναβάλλει τὴν δίκην καί καθορίζει νέαν δικάσιμον πρὸς συνέχισιν αὐτῆς.

4. Ὄταν κατηγορητήριον μεταβάλληται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης, ἡ μαρτυρία, ἣτις ἔχει ἤδη δοθῇ, δύναται νά χρησιμοποιηθῇ χωρὶς ἐπανάληψιν αὐτῆς, ἀλλὰ οἱ διάδικοι δικαιοῦνται νά ἐπανακαλέσων, ἢ ἐπανακλητεύσουν, οἷονδήποτε μάρτυρα, διὰ νά ἐξετάσουν, ἢ ἀντεξετάσουν αὐτόν, ἐν σχέσει πρὸς τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς θέματα.

Ἄρθρον 23

Παρουσία καί ἀποκλεισμός κατηγορουμένου

1. Ἐπιφυλασσομένης τῆς παρ. 2, ὁ κατηγορούμενος δικαιοῦται νά εἶναι παρὼν εἰς τὸ Δικαστήριον, καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς δίκης.

2. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δέν συμπεριφέρηται εὐπρεπῶς, τὸ Δικαστή-

ριον δύναται νά διατάξη ὅπως ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ δίκη συνεχίζεται ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλά παρόντος τοῦ συνηγόρου αὐτοῦ, ἐάν ὑπάρχῃ. Ἐάν δέν ὑπάρχῃ συνηγόρος, τό Δικαστήριον προχωρεῖ εἰς διορισμόν συνηγόρου ἐκ τῶν ἐχόντων τά προσόντα πρὸς τοῦτο, λαμβάνον μέριμναν διὰ τήν ἐνημέρωσιν τούτου.

3. Ἐάν, καθ' οἷονδήποτε στάδιον, μετὰ τήν ἀπόφασιν περὶ ἀποβολῆς τοῦ κατηγορουμένου, ὁ τελευταῖος διαβιβάσῃ πρὸς τό Δικαστήριον ὑποσχέσιν, ὅτι τοῦ λοιποῦ θά συμπεριφέρηται εὐπρεπῶς, τό Δικαστήριον δύναται, ὅπως ἐπιτρέψῃ τήν ἐκ νέου παρουσίαν αὐτοῦ εἰς τήν δίκην.

Ἄρθρον 24

Μετάφρασις μαρτυρίας

1. Ὄταν μαρτυρία δέν παρέχεται εἰς τήν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, ἡ μαρτυρία αὕτη πάντοτε μεταφράζεται.

2. Ὄταν προφορικὴ μαρτυρία παρέχεται εἰς γλῶσσαν μὴ κατανοητὴν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, καί αὐτός εἶναι παρών, ἡ μαρτυρία αὕτη μεταφράζεται, ἐν συνεδριάσει, εἰς γλῶσσαν κατανοητὴν εἰς αὐτόν, ὑπὸ διερμηνέως, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

3. Ἐν περιπτώσει ἐγγράφου μαρτυρίας, ἐφαρμόζονται, κατ' ἀναλογίαν, αἱ διατάξεις τῆς παρ. 2.

4. Τό Δικαστήριον δύναται νά ἐλέγξῃ τήν ἱκανότητα τοῦ διερμηνέως, ὡς τοῦτο κρίνει εὐλογον. Ὁ διερμηνεύς, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ καθήκοντα, ὑπόσχεται ὅτι θά ἐκπληρώσῃ τό καθήκον αὐτοῦ, μεταφράζων πιστῶς τήν μαρτυρίαν.

Ἄρθρον 25

Ἀπαγγελία τοῦ κατηγορητηρίου

Ἡ δίκη ἄρχεται, διὰ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ κατηγορητηρίου.

Ἄρθρον 26

Δικαιώματα τοῦ κατηγορουμένου

Πᾶς κατηγορούμενος ἐνώπιον οἰουδήποτε Ἑκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἔχει τά ἀκόλουθα δικαιώματα:

α) Νά πληροφορηθῇ τούς λόγους, δι' οὓς καλεῖται νά ἐμφανισθῇ ἐνώπιον Ἑκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

- 6) Νά προβάλλη τούς ισχυρισμούς αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάζοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καί νά ἔχη ἐπαρκῆ χρόνον, καί διευκόλυνσιν, διά τήν προπαρασκευήν τῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ.
- γ) Νά ἐξετάζη, ἢ νά προκαλῇ τήν ἐξέτασιν μαρτύρων κατηγορίας, καί νά ζητῇ τήν προσέλευσιν καί ἐξέτασιν μαρτύρων ὑπερασπίσεως, ὑπό τούς αὐτούς ὅρους, τούς ισχύοντας ὡς πρὸς τούς μάρτυρας κατηγορίας.
- δ) Νά ἔχη συνήγορον, ἐπιλεγόμενον ὑπό τοῦ ἰδίου, μεταξύ κληρικῶν, ἢ δικηγόρων μέ πενταετῇ πραγματικὴν ἄσκησιν τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος ἐν Κύπρῳ, δυνάμει ἀδείας τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, καί ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ὁ παριστάμενος συνήγορος ὑποβάλλει, ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου, τὰς ἐρωτήσεις πρὸς τούς μάρτυρας, ἐγείρει σχετικὰς ἐνστάσεις καί ἀγορεύει εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ κατηγορούμενος ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα.
- ε) Νά ἔχη δωρεάν νομικὴν ἀρωγὴν, εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας καλύψεως τῆς δαπάνης, ὡσάκις τό συμφέρον τῆς δικαιοσύνης ἀπαιτῇ τοῦτο.
- ς) Νά ἔχη δωρεάν συμπάράστασιν διερμηνέως, ἐφ' ὅσον δέν δύναται νά κατανοῇ τήν ἐν τῷ δικαστηρίῳ χρησιμοποιουμένην γλῶσσαν.

Ἄρθρον 27

Ἐνστάσεις τοῦ κατηγορουμένου

1. Μετά τήν ἀπαγγελίαν τοῦ κατηγορητηρίου ὑπό τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, ὁ κατηγορούμενος δικαιούται νά προβάλλη ἐνστάσεις:

- α) Ὅτι τό Δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἔχει κλητευθῇ, δέν ἔχει δικαιοδοσίαν νά ἐκδικάσῃ τήν κατ' αὐτοῦ ὑπόθεσιν. Ἐάν τό Δικαστήριον ἀποδεχθῇ τήν ἔνστασιν, παραπέμπει τήν ὑπόθεσιν πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.
- β) Ὅτι ὑφίσταται δεδικασμένον, ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 45.
- γ) Ὅτι τὰ γεγονότα, ὡς ἐκτίθενται εἰς τό κατηγορητήριον, δέν στοιχειοθετοῦν τό ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, διά τό ὅποιον κατηγορεῖται.

2. Ἐν περιπτώσει προβολῆς ἐνστάσεως, ὡς ἐν τῇ παρ. 1, τό Δικαστήριον δύναται νά διατάξῃ, ὅπως οἱ διάδικοι προσκομίσουν μαρτυρίαν, πρὸς ἀπόδειξιν γεγονότος, ἢ γεγονότων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἔνστασις. Τήν σει-

ράν και τήν διαδικασίαν προσαγωγής τῆς μαρτυρίας αὐτῆς καθορίζει τό Δικαστήριον.

3. Ἐάν τό Δικαστήριον ἀποφασίσῃ, ὅτι ἡ ἔνστασις δέν εὐσταθῇ, τήν ἀπορρίπτει καί ἀκολούθως ὁ κατηγορούμενος καλεῖται ἐκ νέου νά ἀπαντήσῃ εἰς τό κατηγορητήριον καί ἡ δίκη συνεχίζεται, καθ' ὃν τρόπον προβλέπουν τά ἄρθρα 28 καί ἐπ., τοῦ κατηγορουμένου μή ἔχοντος πλέον δικαίωμα ἐγέρσεως οἰασδήποτε ἐνστάσεως, δυνάμει τῆς παρ. 1.

4. Οἰαδήποτε ἔνστασις κατά τοῦ κατηγορητηρίου, ἐρειδομένη ἐπὶ τυπικοῦ ἐλαττώματος, προβάλλεται ὑπό τοῦ κατηγορουμένου, πρὶν αὐτός ἀπαντήσῃ εἰς αὐτό.

Ἄρθρον 28

Ἀπολογία καί ὁμολογία ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

1. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος ἀρνηθῇ τήν κατηγορίαν, τό Δικαστήριον ἐπιφυλάσσεται μέχρι τοῦ πέρατος τῆς διαδικασίας.

2. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος ὁμολογήσῃ ἐνοχὴν καί τό Δικαστήριον πεισθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔχει ἀντιληφθῇ τήν σημασίαν τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ, τό Δικαστήριον προχωρεῖ εἰς καταδίκην τοῦ κατηγορουμένου.

3. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δέν ὁμολογήσῃ ἐνοχὴν, τό Δικαστήριον προχωρεῖ εἰς τήν περαιτέρω διαδικασίαν, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας.

4. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος ἀρνήται νά ἀπαντήσῃ εἰς τό κατηγορητήριον, ἢ δέν ἀπαντᾷ, τό Δικαστήριον προχωρεῖ, ὡς ἐάν ὁ κατηγορούμενος δέν ὡμολόγησεν ἐνοχὴν.

Ἄρθρον 29

Κατηγορούμενος πάσχων ἐκ διανοητικῆς διαταραχῆς

1. Ἐάν, καθ' οἷονδήποτε στάδιον τῆς δίκης, ἐγείρεται καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐρώτημα, κατά πόσον ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἀνίκανος, λόγω ψυχικῆς διαταραχῆς, κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ περὶ Ψυχιατρικῆς Νοσηλείας Νόμου, νά παρακολουθήσῃ τήν διαδικασίαν, τό Δικαστήριον δύναται νά διατάξῃ τήν διεξαγωγὴν ἐρεῦνης, διὰ νά ἐξακριβώσῃ κατά πόσον ὁ κατηγορούμενος πάσχει ἀπὸ ψυχικὴν διαταραχήν, ἣτις καθιστᾷ αὐτόν ἀνίκανον νά παρακολουθήσῃ τήν διαδικασίαν. Ἐάν, μετὰ τήν διεξαγωγὴν τῆς ἐρεῦνης, τό Δικαστήριον πεισθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι πράγματι ἀνίκανος νά παρακολουθήσῃ τήν διαδικασίαν, διατάσσει ἀναβολὴν τῆς

ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως διὰ χρονικὴν περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσιν τοὺς ἑξ μῆνας. Ἐάν, εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου αὐτῆς, ὁ κατηγορούμενος ἐξακολουθῇ νὰ μὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διαδικασίαν, τὸ Δικαστήριον ἀναβάλλει ἐπ' ἄοριστον τὴν ἀκρόασιν τῆς ὑποθέσεως.

2. Ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς, ἐφ' ὅσον πεισθῇ ὅτι ἔπαυσε νὰ συντρέχῃ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχε διαταχθῇ ἡ ἐπ' ἄοριστον ἀναβολὴ τῆς δίκης, πληροφορεῖ περὶ τούτου τὸ Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὀρίζει νέαν δικάσιμον, δι' ἑξ ὑπαρχῆς δίκην. Μαρτυρία, δοθεῖσα κατὰ τὴν ἀναβληθεῖσαν δίκην, θεωρεῖται ὡς δοθεῖσα ἐγκύρως κατὰ τὴν νέαν δίκην.

Ἄρθρον 30

Ἀπαγόρευσις παρουσίας μαρτύρων

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως, καὶ μέχρι τέλους, τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας, οἱ μάρτυρες ὀφείλουν νὰ παραμένουν ἐκτός τῆς αἰθούσης τῆς δίκης. Νοεῖται ὅτι:

- α) Τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἐμπειρογνώμονας μάρτυρας νὰ παρακολουθήσουν τὴν μαρτυρίαν ἄλλων ἐμπειρογνωμόνων μαρτύρων, ἐπὶ θεμάτων τῆς εἰδικότητος αὐτῶν.
- β) Παράλειψις συμμορφώσεως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ αὐτοῦ δέν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας.

Ἄρθρον 31

Τρόπος διεξαγωγῆς τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας

1. Κατὰ τὴν ἀκροαματικὴν διαδικασίαν, ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ κατηγορούμενος, πρὸ τῆς κλήσεως τῶν μαρτύρων ἐκάστου, δύνανται νὰ ἐκθέσουν συνοπτικῶς τὰς ἰδίας αὐτῶν θέσεις ἐπὶ τῆς κατηγορίας. Ἐκάστη τῶν ἀγορεύσεων αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι σύντομος, τοῦ Δικαστηρίου ἔχοντος ἐξουσίαν νὰ διακόψῃ αὐτήν, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἐκφεύγῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

2. Ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς πρῶτος καλεῖ τοὺς μάρτυρας αὐτοῦ, προσάγων καὶ ἕτερα ἀποδεικτικά μέσα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἅτινα συγκροτοῦν τὴν κατηγορίαν.

3. Μετὰ τὴν περάτωσιν τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐκ μέρους τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι, ἐκ τῶν προσαχθέντων στοιχείων, δέν ἔχει ἀποδειχθῇ ἡ κατηγορία ἐναντίον αὐτοῦ. Ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς ἔχει δικαίωμα ἀπαντήσεως.

4. Ἐάν τό Δικαστήριον ἀποδεχθῇ τήν εἰσήγησιν τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι δέν ἀποδεικνύεται ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, κηρύσσει τοῦτον ἄθῳ. Ἐάν τό Δικαστήριον δέν ἀποδεχθῇ τήν εἰσήγησιν τοῦ κατηγορουμένου, ἀνακοινώνει τήν κρίσιν αὐτοῦ εἰς τόν κατηγορούμενον, πληροφορῶν τοῦτον περί τῶν διαδικαστικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων καί συνεχίζει τήν ἀκροαματικήν διαδικασίαν, κατὰ τά κατωτέρω διαλαμβανόμενα.

5. Τά διαδικαστικά δικαιώματα τοῦ κατηγορουμένου εἶναι:

α) Νά παραμείνῃ σιωπῶν, ἢ νά καταθέσῃ, μή ὑποκείμενος εἰς ἀντεξέτασιν.

β) Νά καταθέσῃ ὡς μάρτυς, ὁπότε ὑπόκειται εἰς ἀντεξέτασιν. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν δέν δίδει οἰανδήποτε ὑπόσχεσιν, ἢ διαβεβαίωσιν, ὡς οἱ μάρτυρες.

6. Μετά τήν ἐνάσκησιν ἐνός ἐκ τῶν ἄνω διαδικαστικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ὁ κατηγορούμενος καλεῖ τοὺς μάρτυρας αὐτοῦ, προσάγων καί ἕτερα ἀποδεικτικά μέσα πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ.

7. Ἐάν τά προσαχθέντα νέα στοιχεῖα, ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, δέν ἡδύναντο νά προβλεφθοῦν ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριον, ἐάν ὑποβληθῇ σχετικόν αἶτημα ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, δύναται νά παράσχῃ ἄδειαν εἰς αὐτόν διὰ προσαγωγὴν ἀποδεικτικῶν μέσων πρὸς ἀνατροπὴν τῶν νέων αὐτῶν στοιχείων.

8. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μαρτυρικῆς καταθέσεως, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου παρέχει τήν ἄδειαν, εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν, νά προβοῦν εἰς ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς μάρτυρας, ἢ νά ζητήσουν ἐπεξεγήσεις, σχετικὰς μετὰς μαρτυρίας αὐτῶν.

9. Μετά τό πέρας τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ἀγορεύει πρῶτος ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς, καί ἀκολούθως ὁ κατηγορούμενος.

10. Τό Δικαστήριον δύναται νά παράσχῃ ἄδειαν διὰ συντόμους, συμπληρωματικάς, ἀγορεύσεις, κατὰ τήν ἰδίαν ὡς ἀνωτέρω σειράν.

Ἄρθρον 32

Ρύθμισις διαδικασίας εἰς περίπτωσιν συγκατηγορουμένων

Εἰς περίπτωσιν ταυτοχρόνου ἐκδικάσεως δύο, ἢ περισσοτέρων, προσώπων διὰ τήν αὐτὴν πράξιν, ἐάν εἷς τῶν κατηγορουμένων ἐνοχοποιήσῃ, ἢ ἐν γένει ἐπιβαρύνῃ τήν θέσιν ἐτέρου κατηγορουμένου, ὁ ἐνοχοποιηθεὶς, ἢ ἐπιβαρυνθεὶς, συγκατηγορούμενος δικαιούται νά προβῇ εἰς ἀντεξέτασιν αὐτοῦ, ἥτις προηγεῖται τῆς ἀντιστοίχου ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως.

Ἄρθρον 33

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου

1. Μετά τὰς τελικὰς ἀγορεύσεις τῶν διαδίκων, τὸ Δικαστήριον μελετᾷ τὸ σύνολον τοῦ προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὕλικου καὶ τὰς ἀναπτυχθεῖσας θέσεις τῶν πλευρῶν καὶ ἐκδίδει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, πλήρως ἡτιολογημένην, διὰ πλειονοψηφίας.

2. Ἐάν τὸ Δικαστήριον ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 34, ἐπιβάλλει τὴν προβλεπόμενην ποινὴν. Πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς, ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεύς καὶ ὁ κατηγορούμενος ἀγορεύουν, ὡς πρὸς τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν. Προσέτι, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον, ἐάν συντρέχῃ λόγος μὴ ἐπιβολῆς ποινῆς.

Ἄρθρον 34

Διάστασις μεταξὺ ἀποδειχθέντων

καὶ ἀναφερομένων εἰς τὸ κατηγορητήριον γεγονότων

Ἡ ἀσυμφωνία μεταξὺ τῆς διατυπώσεως τῶν γεγονότων εἰς τὸ κατηγορητήριον καὶ τῶν γεγονότων, τὰ ὅποια ἔχουν ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν δίκην, δέν ἐπηρεάζει τὸ κύρος τῆς διαδικασίας. Ἐάν τὸ Δικαστήριον κρίνῃ, ὅτι ἡ ἀσυμφωνία αὕτη ἔχει λειτουργήσῃ εἰς βάρος τοῦ κατηγορουμένου, δύναται, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε μετὰ ἀπὸ αἵτησιν τοῦ κατηγορουμένου, νά ἀναβάλῃ τὴν δίκην καὶ νά ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπανακλήτευσιν μαρτύρων, διὰ τὴν ὑποβολὴν διευκρινιστικῶν ἐρωτήσεων.

Ἄρθρον 35

Καταδίκη, ἄνευ μεταβολῆς τοῦ κατηγορητηρίου, ἐν περιπτώσει διαστάσεως μεταξὺ κατηγορητηρίου καὶ ἀποδειχθέντων γεγονότων

1. Ἐάν, κατὰ τὴν ἀκροαματικὴν διαδικασίαν, ἀπεδείχθησαν ὠρισμένα, μόνον στοιχεῖα, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ κατηγορητήριον, ὁ κατηγορούμενος, ἄνευ μεταβολῆς τοῦ κατηγορητηρίου, κηρύσσεται ἔνοχος.

2. Ὁ κατηγορούμενος δύναται νά καταδικασθῇ, ἄνευ μεταβολῆς τοῦ κατηγορητηρίου, δι' ἀπόπειραν τελέσεως τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ κατηγορητήριον ἐκκλησιαστικοῦ ἀδικήματος.

3. Ἐάν, κατὰ τὴν ἀκροαματικὴν διαδικασίαν, ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐτέλεσεν ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν ἀδίκημα, τοῦ ἀναγραφομένου

εἰς τό κατηγορητήριον, τό Δικαστήριον δύναται, ἄνευ μεταβολῆς τοῦ κατηγορητηρίου, νά καταδικάσῃ αὐτόν διά τό ἐν λόγῳ, ἕτερον, συναφές ἀδίκημα.

Ἄρθρον 36

Προσθήκη κατηγορίας

Ἐάν, κατά τό τέλος τῆς διαδικασίας, ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος διέπραξε ἕτερον ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, μή περιλαμβανόμενον εἰς τό κατηγορητήριον, καί διά τό ὅποιον ὁ κατηγορούμενος δέν δύναται νά καταδικασθῇ, ἄνευ μεταβολῆς τῆς κατηγορίας, τό Δικαστήριον, ἐάν διαπιστώσῃ ἠτιολογημένως ὅτι ὁ κατηγορούμενος δέν ἔχει ἐπηρεασθῇ, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τήν υπεράσπισιν αὐτοῦ, δύναται νά διατάξῃ τήν προσθήκην σχετικῆς κατηγορίας εἰς τό κατηγορητήριον καί νά καταδικάσῃ δι' αὐτήν τόν κατηγορούμενον, μή δυνάμενον, ὅμως, νά ἐπιβάλῃ ποινήν μείζονα τοῦ μεγίστου τῆς προβλεπομένης διά τό βαρύτερον τῶν ἀδικημάτων ἐπὶ τοῦ κατηγορητηρίου, ὡς ἀρχικῶς τοῦτο εἶχε.

Ἄρθρον 37

Αὐτοψία

1. Ὅσάκις τό Δικαστήριον κρίνῃ ὅτι ἐνδείκνυται ἡ διενέργεια αὐτοψίας, διατάσσει τήν διεξαγωγήν αὐτῆς, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος καί τῶν Νόμων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ὑπό μέλους τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, τό ὅποιον καί ὑποβάλλει σχετικήν ἔκθεσιν.

2. Ὁ κατηγορούμενος δικαιούται νά εἶναι παρών, κατά τήν αὐτοψίαν, ἐκτός ἐάν, κατά τόν χρόνον διενεργείας αὐτῆς, εἶχεν ἤδη ἀποκλεισθῇ ἀπό τήν παρακολούθησιν τῆς δίκης, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 23 παρ. 2. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, λαμβάνει γνῶσιν τοῦ πορίσματος τῆς αὐτοψίας.

3. Ἡ ἔκθεσις τῆς αὐτοψίας ὑπαγορεύεται ὑπό τοῦ Δικαστηρίου πρὸς τόν γραμματέα, ἐκάστου τῶν διαδίκων ἔχοντος δικαίωμα νά ὑπαγορεύσῃ, κατά τόν ἴδιον τρόπον, τὰς ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 38

Ἀπαγγελία ἀποφάσεως

1. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου διά τήν ἀθωότητα, ἢ τήν ἐνοχήν, τοῦ κατηγορουμένου, καί τήν ἐπιβλητέαν ποινήν, ἀπαγγέλλεται, ἐν συνεδριάσει, κατά τήν ὁποίαν δικαιοῦνται νά παρευρίσκωνται ὅλοι οἱ διάδικοι.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ κατηγορούμενος εἶχε διαταχθῇ νά ἐγκαταλείψῃ τήν αἵθουσαν τοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 23, παρ. 2, προβλεπόμενα, ἡ ἀπόφασις ἀπαγγέλλεται ἐρήμην αὐτοῦ, ἀλλ' ἀντίγραφον αὐτῆς ἐπιδίδεται εἰς αὐτόν, ὡς τό Δικαστήριον ἤθελε καθορίσει.

3. Οὐδεμία ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου λογίζεται ἄκυρος, λόγῳ μόνον ἀπουσίας οἰουδήποτε διαδίκου, κατὰ τήν ἡμέραν τῆς ἀπαγγελίας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶχον κληθῇ.

4. Ἀπαγορεύεται ἡ καθ' οἰονδήποτε τρόπον, μετὰ τήν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, τροποποιήσις αὐτῆς ὑπό τοῦ ἐκδώσαντος ταύτην Δικαστηρίου, ἐκτός διὰ διόρθωσιν γραφικοῦ λάθους.

ἄρθρον 39

Πρακτικά τῆς δίκης

Ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας τῆς δίκης, ἕως καί τῆς ἀπαγγελίας τῆς τελικῆς ἀποφάσεως, ὁ γραμματεὺς τοῦ Δικαστηρίου τηρεῖ, γραπτῶς, τὰ πρακτικά καί φυλάσσει τὰ τεκμήρια καί ἀποδεικτικά μέσα, ἅτινα τυχόν προσεκομίσθησαν. Κατὰ τήν τήρησιν τῶν πρακτικῶν, ὁ γραμματεὺς δύναται, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Δικαστηρίου, νά χρησιμοποιῇ μέσα τῆς συγχρόνου τεχνολογίας.

ἄρθρον 40

Εὐχέρεια Δικαστηρίου πρὸς ρύθμισιν τῆς διαδικασίας

Τό Δικαστήριον ἔχει ἐξουσίαν νά ρυθμίζῃ, κατ' ἐλευθέραν κρίσιν, τήν ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασίαν, κατὰ τόν ἐκάστοτε κρινόμενον, ὡς ἐπιθυμητόν, τρόπον, καί ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτος δέν ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

ἄρθρον 41

Ἐφέσεις Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως

1. Ἐφέσεις, κατὰ ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων οἰουδήποτε Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, δέν ἐπιτρέπονται. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικές περιπτώσεις, δύναται νά παρασχεθῇ ἄδεια ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τόν Ἐκκλησιαστικόν Εἰσαγγελέα νά ἀσκήσῃ ἔφεσιν, βάσει τεκμηριωμένης καί πλήρως ἡτιολογημένης εἰσηγήσεως αὐτοῦ πρὸς αὐτήν, ὑποβληθείσης ἐντός δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Τό αὐτό ἰσχύει καί δι' ἐφέσεις, ὡς πρὸς τήν αὔξησιν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

2. Εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, ὁ Ἐκκλησιαστικός Εἰσαγγελεὺς ἀσκεῖ τὴν ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ ἐκδῶσαντος τὴν ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ἐπισυνάπτων τὴν ἄδειαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸ Δικαστήριον ἀποστέλλει κεκυρωμένον ἀντίγραφον τῆς ἐφέσεως, μετὰ τῆς ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ συνόλου τῆς δικογραφίας εἰς τὸ ἀρμόδιον πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως Δικαστήριον. Ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου ἡ ἔφεσις, ἡ ἄδεια τῆς Συνόδου καὶ τὸ σύνολον τῆς δικογραφίας, οὗτος ὀρίζει, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, δικάσιμον πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς, κοινοποιῶν αὐτὴν εἰς τὸν καταδικασθέντα καὶ τοὺς λοιποὺς διαδίκους.

Ἄρθρον 42

Ἐφεσις καταδικασθέντος

1. Ὁ καταδικασθεὶς ὑπὸ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, ἢ ὁ καταδικασθεὶς πρωτοδικῶς ὑπὸ τοῦ Πενταμελοῦς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δικαιούται νὰ ἐφεσιβάλῃ τὴν ἀπόφασιν, προσβάλλων αὐτήν, ὡς πρὸς τὴν ἐνοχὴν αὐτοῦ, ἢ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν.

2. Ἡ ἔφεσις κατατίθεται εἰς τὸ ἐκδῶσαν τὴν ἀπόφασιν Δικαστήριον, καὶ κεκυρωμένον ἀντίγραφον αὐτῆς, ὁμοῦ μετὰ τῆς δικογραφίας, ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἀρμόδιον, πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως, Δικαστήριον, μέ αἵτησιν πρὸς προσδιορισμὸν δικασίμου.

3. Ἡ ἔφεσις ἀσκεῖται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν κατηγορούμενον. Ἐάν, λόγω ἀνωτέρας βίας, δὲν ἡδυνήθῃ νὰ ἀσκήσῃ, ἐντὸς τῆς προθεσμίας, τὴν ἔφεσιν, ὁ καταδικασθεὶς δύναται, κατόπιν αἰτήσεως, νὰ ἀσκήσῃ ἔφεσιν πρὸς τὸ ἀρμόδιον, διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως, Δικαστήριον, ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἔπαυσαν νὰ ὑφίστανται οἱ λόγοι τῆς ἀνωτέρας βίας. Ἐάν τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον κρίνῃ βάσιμον τὴν αἴτησιν, παρέχει τὴν ἄδειαν ἀσκήσεως τῆς ἐφέσεως. Ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, δὲν ὑφίσταντο λόγοι ἀνωτέρας βίας, ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν.

4. Εἰς τὸ ἐφετήριον ἔγγραφον δέον ὅπως ἐκτίθενται ἀναλυτικῶς οἱ λόγοι, οἵτινες πλήττουν τὴν πρωτόδικον καταδικαστικὴν ἀπόφασιν.

Ἄρθρον 43

Διαδικασία ἐκδικάσεως ἐφέσεως

Ἡ κατ' ἔφεσιν δίκη χωρεῖ εἰς δύο στάδια:

1. Τὸ ἀρμόδιον, πρὸς ἐκδίκασιν ἐφέσεως, Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον:

α) τάσσει προθεσμίαν ἕως δέκα ἡμερῶν:

ι) εἰς τὸν ἐφεσεῖοντα, πρὸς ὑποβολὴν ὑπομνήματος, ἐμπεριέχοντος ἀναλυτικῶς τοὺς λόγους ἐφέσεως. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο καὶ τὸ ἐφετῆριον ἔγγραφον, μερίμνη τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου, κοινοποιοῦνται, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Εἰσαγγελέα καὶ τὸν τυχόν παθόντα.

ii) εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Εἰσαγγελέα καὶ τὸν τυχόν παθόντα, πρὸς γραπτὴν ἀντίκρουσιν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ἐκκαλοῦντος.

β) ὁρίζει τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς παρῆλθον αἱ ἀνωτέρω προθεσμίαι.

2. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκδικάσεως τῆς ἐφέσεως, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου καλεῖ τὸν ἐκκαλοῦντα νά ἐκθέσῃ τοὺς λόγους τῆς ἐφέσεως καὶ νά σχολιάσῃ τὸ τυχόν ὑποβληθὲν ὑπόμνημα τοῦ ἐφesiβλήτου. Ἐν συνεχείᾳ, δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν ἐφesiβλήτον, διὰ νά ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐκκαλοῦντος. Εἰς τὸ στάδιον αὐτό τῆς δίκης, οἷονδῆποτε μέλος τοῦ Δικαστηρίου δύναται νά ὑποβάλῃ διευκρινιστικὰς ἐρωτήσεις πρὸς οἷονδῆποτε τῶν διαδίκων, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Προέδρου. Μετὰ ταῦτα, τὸ Δικαστήριον δύναται νά προβῇ εἰς τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων καὶ νά ἐπανεξετάσῃ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ πᾶν ἕτερον ἀποδεικτικὸν μέσον.

3. Ἡ κατ' ἐφesi δίκη διεξάγεται, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου διαδικασίας. Εἰς τὴν κατ' ἐφesi διαδικασίαν δέν ἐπιτρέπεται εἰσαγωγή νέας μαρτυρίας, εἰ μὴ διὰ σοβαρὸν λόγον, ὑπαγορευόμενον ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς οὐσιαστικῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀληθείας, κατόπιν ἀδείας τοῦ Δικαστηρίου.

4. Ἀφ' ἧς περατωθῇ ἡ ἀκροαματικὴ διαδικασία τῆς ἐφέσεως, τὸ Δικαστήριον δύναται:

α) Νά ἀπορρίψῃ τὴν ἐφesi, κρίνον ὡς μὴ βασίμους τοὺς λόγους ἀσκήσεως αὐτῆς, καὶ ἐπικυρώσῃ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν.

β) Νά ἀποδεχθῇ τὴν ἐφesi τοῦ καταδικασθέντος καὶ νά ἀπαλλάξῃ τοῦτον.

γ) Νά ἀποδεχθῇ τὴν ἐφesi τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως, κατὰ ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως, καὶ νά καταδικάσῃ τὸν πρωτοδίκως ἀθωωθέντα.

δ) Νά ἀποδεχθῇ τὴν ἐφesi τοῦ καταδικασθέντος, ἐν μέρει, καὶ νά ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν, δι' ἄλλης ἡπιωτέρας.

ε) Νά ἀποδεχθῇ τὴν ἐφesi κατὰ ποινῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ

Εἰσαγγελέως καί νά ἀντικαταστήσῃ τήν ἐπιβληθεῖσαν ποινήν, δι' ἄλλης αὐστηροτέρας.

- ς) Νά ἀποδεχθῇ τήν ἔφεσιν τοῦ καταδικασθέντος, ὡς πρός μόνον τήν ποινήν, καί νά ἀκυρώσῃ τήν ἐπιβληθεῖσαν, ἢ νά ἀντικαταστήσῃ αὐτήν, δι' ἄλλης ἡπιωτέρας.

Ἄρθρον 44

Ἡ ἀπόφασις

Ἡ ἀπόφασις ἀπαγγέλλεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Δικαστηρίου. Ὁ ἐκκαλῶν καί ὁ ἐφεσίβλητος δικαιоῦνται νά παρίστανται, πρός τοῦτο δέ εἰδοποιοῦνται ἐγκαίρως ὑπό τοῦ γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου. Μετά τήν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, ὁ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου παραδίδει κεκυρωμένον ἀντίγραφον εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων.

Ἄρθρον 45

Δεδικασμένον

1. Κατά τοῦ τελεσιδίκως ἀθωωθέντος, ἢ καταδικασθέντος, δέν δύναται νά ἀσκηθῇ ἐκ νέου ποινική δίωξις διὰ τήν αὐτήν πράξιν, καί ἐάν προσδοθῇ εἰς ταύτην διάφορος χαρακτηρισμός, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 47 ἕως 52 περιπτώσεων ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας.

2. Ἐάν, παρά τήν ἀνωτέρω ἀπαγόρευσιν, ἀσκηθῇ ποινική δίωξις, αὐτή κηρύσσεται ἀπαράδεκτος ὑπό τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ τοῦ Δικαστηρίου, λόγῳ δεδικασμένου.

Ἄρθρον 46

Ἀναστολή ποινῆς

1. Αἱ ποιναί τῆς καθαιρέσεως καί τοῦ μεγάλου ἀφορισμοῦ ἀναστέλλονται, ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ἡ προθεσμία ἐφέσεως, ἐν περιπτώσει δέ ἐμπροθέσμου ἀσκήσεως ἐφέσεως, μέχρις ἐκδόσεως τῆς τελικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἐφέσεως.

Γ'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ἄρθρον 47

Διαταγή ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας

Ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας, ἐπὶ τελεσιδίκῳ ἐκδικασθείσης ὑποθέσεως, δύναται νά διαταχθῇ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μόνον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταδικασθέντος κατηγορουμένου, ἢ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου, δι' ἓνα τῶν κατωτέρω ἀναγραφομένων λόγων, οἵτινες δεόν ὅπως τεκμηριοῦνται ἐπαρκῶς, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ αἰτήσῃ. Ἡ ἐκδίκασις παραπέμπεται εἰς τὸ δικᾶσαν πρωτοδίκως Δικαστήριον. Προκειμένου περὶ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, τοῦτο λειτουργεῖ ὑπὸ διάφορον σύνθεσιν, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως, τῶν, ἐπὶ ἐξαιρέσεως δικαστῶν, προβλεπομένων. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, τὴν κλήρωσιν ἐνεργεῖ ὁ ἐπιχώριος Ἀρχιερεὺς.

Ἄρθρον 48

Λόγοι ἐπαναλήψεως

Ἡ διαδικασία δύναται νά ἐπαναληφθῇ:

- α) Ἐφ' ὅσον ἔχουν ἐκδοθῇ ἐμφανῶς ἀντιφατικά, περὶ τὰ πράγματα, ἀποφάσεις ὑπὸ διαφορετικῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοτικῶν ὀργάνων, ἢ ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτειακοῦ δικαιοδοτικοῦ ὀργάνου.
- β) Ἐφ' ὅσον προέκυψαν νέα στοιχεῖα, ἢ ἀνάγκη νέας ἐκτιμήσεως στοιχείων, ἐξ ὧν ἰσχυρῶς πιθανολογεῖται ἡ μὴ ἐνοχὴ τοῦ καταδικασθέντος, ἢ ἡ τέλεσις ἐλαφροτέρου ἀδικήματος.
- γ) Ἐφ' ὅσον ἰσχυρῶς πιθανολογεῖται ὅτι εἰς τὴν καταδίκην ἡσκησαν οὐσιώδη ἐπιρροὴν ψευδεῖς καταθέσεις, ἢ πλαστά, ἢ νοθευμένα, ἢ ἡλλωιωμένα ἀποδεικτικά στοιχεῖα.
- δ) Ἐφ' ὅσον προέκυψεν οὐσιώδης παράβασις καθήκοντος δικαστοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν συγκεκριμένην δίκην, βεβαιωθείσα, ἢ ἰσχυρῶς πιθανολογούμενη, κατόπιν δικαστικῆς ἐξετάσεως, ἐνώπιον ἐκκλησιαστικῆς, ἢ πολιτειακῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ δὲν ἀπέληξεν εἰς καταδίκην τοῦ δικαστοῦ.

”Αρθρον 49

Αἴτησις ἐπαναλήψεως

1. Ἡ αἴτησις ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας δύναται νά ὑποβληθῇ ὑπό τοῦ καταδικασθέντος, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου καί τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως. Ἡ αἴτησις αὕτη δύναται νά ὑποβληθῇ, μετά τόν θάνατον τοῦ καταδικασθέντος, ὑπό τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἢ καί τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν αὐτοῦ ἕως καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ.

2. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται εἰς τό ἐκδῶσαν τήν ἀπόφασιν Δικαστήριον.

3. Ἡ αἴτησις δέον ὅπως ἀναφέρῃ τούς λόγους, διὰ τούς ὁποίους ζητεῖται ἡ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας, καί τά στοιχεῖα, τά ὅποια τεκμηριώνουν τούτους.

4. Ἐάν ἡ αἴτησις δέν περιέχῃ τά ἀνωτέρω στοιχεῖα, ἀπορρίπτεται ὑπό τοῦ Δικαστηρίου, ἄνευ κλήσεως τῶν διαδίκων, ὡς, τύποις, ἀπαράδεκτος.

”Αρθρον 50

Ἀρμόδιον Δικαστήριον

Ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αἰτήσεως ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας εἶναι τό Δικαστήριον, ὅπερ ἐξέδωκε τήν ἀπόφασιν.

”Αρθρον 51

Διαδικασία ἐκδικάσεως

1. Ἡ διαδικασία χωρεῖ, ὡς πᾶσα ἐπ’ ἀκροατηρίῳ διαδικασία, ἄνευ συμμετοχῆς τῶν δικαστῶν, οἵτινες μετέσχον εἰς τήν σύνθεσιν τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου, ἐάν οἱ λόγοι, τούς ὁποίους ἐπικαλεῖται ὁ αἰτῶν, ἀναφέρονται εἰς πᾶσαν ἐκ προθέσεως παράβασιν καθήκοντος τῶν δικαστῶν, οἱ ὅποιοι συνέπραξαν εἰς τήν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως. Οἱ μὴ δυνάμενοι νά μετέχουν εἰς τήν σύνθεσιν τοῦ Δικαστηρίου δικασταὶ ἀντικαθίστανται, κατὰ τήν σειράν ὀρισμοῦ αὐτῶν, ὑπό τῶν ἀναπληρωτῶν, καί, μὴ ὑπαρχόντων τοιούτων, ὑπό κληρουμένων μελῶν ἐκ τριπλασίου, τοῦλάχιστον, ἀριθμοῦ μελῶν Δικαστηρίων ὁμόρων ἐπαρχιῶν. Ἡ κλήρωσις διενεργεῖται ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου.

2. Ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας δέν δύναται νά καταστήσῃ χεῖρονα τήν θέσιν τοῦ καταδικασθέντος.

3. Ἐάν τό Δικαστήριον πεισθῇ διὰ τό, νόμῳ καί οὐσίᾳ, βάσιμον τῆς

αιτήσεως, ἐξαφανίζει τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν καί ἐκδικάζει, ἐκ νέου, τήν υπόθεσιν, ἄλλως ἀπορρίπτει τήν αἴτησιν.

4. Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ὑπόκειται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Παραρτήματος, εἰς τό ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως.

ἄρθρον 52

Ἀποκατάστασις

Ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καταδίκης, διά μή κωλυτικόν τῆς ιερωσύνης ἐκκλησιαστικόν ἀδίκημα, δύναται νά ἄρῃ τήν ἐπιβληθεῖσαν ποινήν, ἢ τὰς συνεπείας αὐτῆς, εἰς περίπτωσιν εἰλικρινοῦς καί ἐμπράκτου μετανοίας τοῦ καταδικασθέντος, κατὰ ἐλευθέραν κρίσιν καί ἐκτίμησιν αὐτῆς. Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν, ἰδίᾳ ἐπὶ καταδίκης δι' ἀδίκημα περί τήν πίστιν, ἢ τήν κανονικὴν τάξιν καί τήν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν.

ἄρθρον 53

Δημοσιότης τῆς ἐκκλησιαστικῆς δίκης

Ἄπασαι αἱ δικαστικαὶ διαδικασίαι διεξάγονται, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἄνευ παρουσίας ἀκροατηρίου.

ἄρθρον 54

Ἀκροτελεύτιος διάταξις

Ὅπου δέν προβλέπεται τι εἰδικῶς ἐν τῷ παρόντι, ἰσχύουν αἱ ρυθμίσεις τῆς ποινικῆς δικονομίας τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἀναλόγως ἐφαρμοζόμεναι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρον 1

Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον

1. Ὑπό τήν ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, λειτουργεῖ, ὡς αὐτοτελές νομικόν πρόσωπον, Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, μέ ἔδραν παρά τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ.

2. Τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, ὡς νομικόν πρόσωπον, διοικεῖται ὑπό πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπαρτιζομένου ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὡς Προέδρου, τοῦ Ἡγουμένου Κύκκου ὡς Ἀντιπροέδρου, δύο ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων καί ενός Ἡγουμένου Σταυροπηγιακῆς Μονῆς, ὀριζομένων ἐκ περιτροπῆς, ἀνά διετίαν, ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τάς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετέχουν, ἄνευ ψήφου, ὁ διευθυντής τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου, καί, καλούμενος πρός τοῦτο, ὁ νομικός σύμβουλος τοῦ Ταμεῖου. Ἐκπροσωπεῖται, ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν καί διοικητικῶν ἀρχῶν καί εἰς τάς μετὰ τρίτων συναλλαγάς αὐτοῦ, ὑπό τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, ἢ ὑπό τινος τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἢ τοῦ διευθυντοῦ, δεόντως ἐξουσιοδοτημένων ὑπό τοῦ Προέδρου.

3. Εἰς τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον ὑπηρετεῖ προσωπικόν, τό ὁποῖον διορίζεται ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ταμεῖου, ὅστις διορίζεται ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Άρθρον 2

Ἀρμοδιότητες τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου

Τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον:

- α) Ἀναλαμβάνει τήν μισθοδοσίαν τῶν κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Φορέως Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ψηφιζομένου ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.
- β) Συντηρεῖ τά ἐκπαιδευτικά Ἰδρύματα τῆς Ἐκκλησίας.
- γ) Καλύπτει τοὺς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καί τάς δαπάνας αὐτοῦ.
- δ) Καλύπτει τάς δαπάνας ἐκδόσεως τοῦ ἐτησίου Ἑορτολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τοῦ ἐπισήμου δελτίου Αὐτῆς «Ἀπόστολος Βαρνάβας» καί τάς λοιπὰς ἐκδοτικάς δαπάνας τῆς Ἐκκλησίας.

- ε) Καταβάλλει τὰς δαπάνας τῶν διαφόρων ἀποστολῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Θεσμοῖς, ὡς καὶ τὰς δαπάνας ἄλλων συναφῶν σκοπῶν.
- ς) Καταβάλλει οἰασδήποτε ἄλλας δαπάνας, τὰς ὁποίας ἤθελε προσδιορίσει ἡ Ἱερά Σύνοδος.
- ζ) Ἐκπληροῖ οἰονδήποτε ἕτερον συναφές ἔργον ἤθελεν ἀναθέσει αὐτῷ ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἄρθρον 3

Πόροι τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου

1. Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι:

- α) Αἱ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ μισθοδοσίας τοῦ κλήρου, εἰδικαί εἰσφοραί τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπαρχιῶν, τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, τῶν Ἐπαρχιακῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑνοριῶν.
- β) Ποσοστόν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπαρχιῶν, τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, τῶν Ἐπαρχιακῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑνοριῶν.
- γ) Ἔσοδα ἐξ ἐπενδύσεων, κινητῶν καὶ ἀκινήτων ἀξιῶν, τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.
- δ) Πάσης φύσεως εἰσφοραί, δωρεαὶ κ.λπ. ἐκ μέρους τρίτων.

2. Ὁ καθορισμός τῶν εἰδικῶν εἰσφορῶν τῆς παρ. 1, ἐδ. α, καὶ τό ποσοστόν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῆς παρ. 1, ἐδ. β, ρυθμίζονται ὑπὸ εἰδικοῦ κανονισμοῦ, τόν ὁποῖον ψηφίζει ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἄρθρον 4

Οἰκονομικός ἔλεγχος

Οἰκονομικός ἔλεγχος τῶν οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου ἀσκεῖται ὑπὸ ἀνεξαρτήτου ἐγκεκριμένου ἐλεγκτικοῦ Οἴκου, ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 5

Φορεὺς Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου

1. Συστήνεται, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Φορεὺς Μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, τὰ ἔσοδα τοῦ ὁποίου προέρχονται ἀπὸ ἐπενδύσεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται κατόπιν προικοδοτήσεως καὶ χορηγιῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχι-

επισκοπῆς, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, τῶν Ἑνοριακῶν Μονῶν, τῶν Ἑνοριῶν καί ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν.

2. Ὁ Φορέας λειτουργεῖ βάσει Κανονισμοῦ, ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

3. Ἡ διεύθυνσις, ἡ διαχείρισις καί ἡ ἐν γένει διοίκησις τοῦ Φορέως ἀναλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 6

Ἐλεγκτικόν Τμήμα

Παρά τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, καί μέ ἔδραν ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου, λειτουργεῖ Ἐλεγκτικόν Τμήμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, πρὸς:

- α) Οἰκονομικόν καί διαχειριστικόν ἔλεγχον τῆς περιουσίας καί τῶν οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπαρχιῶν καί τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν.
- β) Μελέτην τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.
- γ) Παροχὴν συμβουλῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὰς οἰκονομικὰς δραστηριότητας τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν.
- δ) Ἐκπλήρωσιν οἰουδήποτε ἑτέρου συναφοῦς ἔργου ἢ θέλεν ἀναθέσει αὐτῷ ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἄρθρον 7

Ἀρμοδιότητες τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος

Τό Ἐλεγκτικόν Τμήμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου:

1. Πέραν τῶν ἀναφερομένων εἰς τό ἄρθρον 6, δύναται νά διενεργῇ ἔλεγχον εἰς τὰς οἰκονομικὰς δραστηριότητας τῶν Ἑνοριῶν, τῶν Ἐπαρχιακῶν Μονῶν καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων καί Ὁργανισμῶν, περιλαμβανομένων ἐταιρειῶν μετά, ἢ ἄνευ, νομικῆς προσωπικότητος, εἰς τοὺς ὁποίους μετέχουν, μέ ποσοστόν πέραν τοῦ πενήντα τοῖς ἑκατόν, νομικά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα.

2. Εἶναι ὑπεύθυνον νά ἐτοιμάζῃ συστήματα ἐσωτερικοῦ ἐλέγχου καί δικλίδας ἀσφαλείας καί νά ἀποστέλλῃ αὐτά εἰς τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Κύπρου, τὰς Ἀρχιερατικές Ἐπαρχίας, τὰς Σταυροπηγιακὰς Μονάς, τὰς Ἐπαρχιακὰς Μονάς καί τὰς Ἑνορίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὴν εὐθύνην τῆς ὑλοποιήσεως αὐτῶν, μέ σκοπὸν τὴν δημιουργίαν κλίματος ἀσφαλείας διὰ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν.

3. Εἶναι ὑπεύθυνον νά ἐτοιμάζῃ καί νά παρουσιάσῃ, πρὸς πᾶσαν Ἐπαρχίαν καί Σταυροπηγιακὴν Μονήν, ἐτησίαν οἰκονομικὴν ἔκθεσιν, ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτῶν, καί νά προβαίνει εἰς τὰς ἐνδεδειγμένους παρατηρήσεις καί εἰσηγήσεις.

4. Εἶναι ὑπεύθυνον νά ἐτοιμάζῃ καί νά παρουσιάσῃ εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον ἐτησίαν οἰκονομικὴν ἔκθεσιν, ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν Ἐπαρχιῶν καί τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, μετὰ τῶν ἐνδεδειγμένων παρατηρήσεων καί εἰσηγήσεων, ἡ ὁποία ὑποβάλλεται μετὰ τῶν λογιστικῶν καταστάσεων τῶν Ἐπαρχιῶν καί τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον πρὸς ἔγκρισιν.

Ἄρθρον 8

Τὸ Ἐλεγκτικὸν Τμῆμα ἀναλαμβάνει τὴν ὀργάνωσιν καί διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν δι' ἀνάδειξιν Ἀρχιεπισκόπου καί Μητροπολιτῶν, μετὰ ἀπὸ ἀνάθεσιν ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς χηρευούσης ἀρχιερατικῆς Ἐπαρχίας.

Ἄρθρον 9

Προσωπικὸν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος ἀποτελεῖται ἐξ ἐνός διευθυντοῦ, ὁ ὁποῖος δύναται νά εἶναι καί ὁ διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἐλεγκτῶν καί βοηθητικοῦ προσωπικοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλεγκτῶν καί τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καθορίζεται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος διορίζει ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐκ μελῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐχόντων οἰκονομικὴν καί λογιστικὴν κατάρτισιν, ἀπολαύουν δέ μονιμότητος θέσεως. Παύονται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' ἀνεπάρκειαν, ἀμέλειαν, ἔλλειψιν ἐχεμυθείας, πλημμελῆ ἐκπλήρωσιν καθηκόντων, ἢ διαγωγὴν ἀνάρμοστον πρὸς τὴν ιδιότητα αὐτῶν.

Ἄρθρον 10

Θρονικά Ταμεῖα

Παρ' ἐκάστη Ἐπαρχία, ὑπάρχει ἴδιον Θρονικὸν Ταμεῖον, τοῦ ὁποίου πρόσδοι εἶναι:

- α) Τὰ ἀπὸ τῆς κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας εἰσοδήματα.

- β) Τά από τῶν Ἑνοριῶν καί Μονῶν θρονικά δικαιώματα, καθοριζόμενα ἐκάστοτε, βάσει πλαισίου, ὀριζομένου διά κανονισμοῦ, ἐκδιδομένου ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.
- γ) Δωρεαί, κληρονομίαι καί κληροδοτήματα.
- δ) Πάσης φύσεως τέλη καί δικαιώματα.
- ε) Δικαιώματα ἐπὶ τῶν ληξιαρχικῶν καί ἐπιβεβαιωτικῶν πράξεων.

Ἄρθρον 11

Ἐκ τῶν Θρονικῶν Ταμείων καλύπτονται:

- α) Αἱ ἀπολαβαί τοῦ Ἀρχιερέως καί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐπαρχίας.
- β) Ἡ συντήρησις τοῦ Ἀρχιερέως καί τοῦ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ διαμένοντος προσωπικοῦ, ὡς καί πάσης φύσεως ἔξοδα φιλοξενίας.
- γ) Ἡ συντήρησις τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Γραφείου, τῆς Ἐπισκοπικῆς κατοικίας καί τῶν λοιπῶν οἰκημάτων.
- δ) Τά ὁδοιπορικά τοῦ Ἀρχιερέως καί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐπαρχίας.
- ε) Αἱ δαπάναι, δι' ἐπιδιόρθωσιν, βελτίωσιν καί αὔξησιν τῆς περιουσίας τῆς Ἐπαρχίας.
- ς) Αἱ εἰσφοραί πρὸς τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, ὡς ἡ πρόβλεψις τοῦ ἄρθρου 3, παρ. 1, ἐδ. α καί β.
- ζ) Οἱ φόροι.
- η) Αἱ ἐλεημοσύναι καί αἱ συνδρομαί εἰς φιλανθρωπικά καί ἐκπαιδευτικά καθιδρύματα καί αἱ συνδρομαί δι' ἐθνικάς ἀνάγκας.
- θ) Ὁ ἐμπλουτισμός τῆς βιβλιοθήκης καί τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ Θρόνου.
- ι) Ἡ παροχή ὑποτροφιῶν.
- ια) Ἄλλαι δαπάναι, σχετικαί πρὸς τό ἔργον τῆς Ἐπαρχίας, τάς ὁποίας ἤθελεν ἐκάστοτε θεωρήσει ἀναγκαίας ἡ Θρονική Ἐπιτροπή, ἥ ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεύς.

Ἄρθρον 12

Ἑνοριακά Ταμεῖα

Πρόσοδοι τοῦ Ἑνοριακοῦ Ταμείου εἶναι:

- α) Τά ἀπό τῆς κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ναοῦ εἰσοδήματα.

- β) Τό προϊόν τῶν πωλουμένων κηρίων.
- γ) Αἱ εἰσπράξεις τῶν δίσκων.
- δ) Τά ἐξ ἱεροτελεστιῶν καί ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν δικαιώματα.
- ε) Δωρεαί, κληρονομίαι καί κληροδοτήματα.

Ἄρθρον 13

Ἐκ τοῦ Ἑνοριακοῦ Ταμείου καλύπτονται:

- α) Αἱ πρός τήν οἰκείαν Ἐπαρχίαν εἰσφοραί, πρός ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς.
- β) Ἡ μισθοδοσία τῶν ψαλτῶν καί τῶν νεωκόρων.
- γ) Ἡ δαπάνη, διά τήν συντήρησιν καί, ἐν εὐπρεπεῖ καταστάσει, διατήρησιν τοῦ Ναοῦ, ἢ τῶν Ναῶν, τῆς Ἑνορίας.
- δ) Ἡ δαπάνη, διά τήν προμήθειαν τῶν διά τήν θείαν λατρείαν ὑλικῶν, ὡς καί τῶν ἱερῶν ἀμφίων, βιβλίων καί σκευῶν.
- ε) Αἱ ἐλεημοσύναι καί αἱ συνδρομαί εἰς φιλανθρωπικά καί ἐκπαιδευτικά καθιδρύματα.
- ς) Οἱ φόροι.
- ζ) Αἱ δαπάναι διά τήν βελτίωσιν καί ἐπιδιόρθωσιν τῆς κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας.
- η) Αἱ εἰσφοραί πρός τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, ὡς ἡ πρόβλεψις τοῦ ἄρθρου 3, παρ. 1, ἐδ. α καί β.

2. Ἄπασαι αἱ ἀνωτέρω δαπάναι ἐκάστου Ἑνοριακοῦ Ταμείου δέον ὅπως γίνωνται συμφώνως πρός τόν προϋπολογισμόν, τόν ἐγκρινόμενον, ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, κατὰ τήν ἔναρξιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους. Διά πᾶσαν δαπάνην, ἐκτός τοῦ προϋπολογισμοῦ, δέον ὅπως ζητῆται ἐκ τῶν προτέρων εἰδική ἔγκρισις αὐτῆς ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 14

Κοιμητηριακοί Ναοί

Ἡ διαχείρισις τῶν Ναῶν τῶν Κοιμητηρίων, τόσον τῶν ἐξαρτωμένων ἔκ τινος Ἑνορίας, ὅσον καί τῶν ἀνηκόντων εἰς μίαν κοινότητα, ἐν ᾗ ὑπάρχουν πολλαί Ἑνορίαι, διέπεται ὑπό τῶν διατάξεων περί Ἑνοριακῶν Ταμείων. Ἡ διοίκησις αὐτῶν ἀσκεῖται, εἰς μέν τήν πρώτην περίπτωσιν, ὑπό τῆς Ἑνοριακῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑνορίας, εἰς δέ τήν δευτέραν περίπτωσιν, ὑπό Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἑνός Προέδρου, διοριζομένου ὑπό τοῦ οἰκεί-

ου Ἀρχιερέως, καί τεσσάρων μελῶν, ἐκλεγομένων ὑπό τῶν Ἐνοριακῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ἐνοριῶν, εἰς ἃς ἀνήκει τό Κοιμητήριον, καί ἐγκρινομένων ὑπό τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 15

Μοναί τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καί τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Κοντοῦ

1. Ἡ Ἱερά Μονή Ἀποστόλου Ἀνδρέου διοικεῖται ὑπό ἐνοριακοῦ Συμβουλίου, ἐκλεγομένου ὑπό τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ριζοκαρπάσου, ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, συμφώνως πρὸς εἰδικούς κανονισμούς.

Ἡ διαχείρισις τῆς Μονῆς διέπεται ὑπό τῶν περὶ Ἐνοριακῶν Ταμείων διατάξεων, αἱ δέ πρόσοδοι αὐτῆς διατίθενται, συμφώνως πρὸς τόν Καταστατικόν Χάρτην καί τόν εἰδικόν σκοπόν, δι' ὃν ἐξεχωρήθη ἡ διοίκησις αὐτῆς εἰς τήν ἀνωτέρω κοινότητα. Ἐάν ἤθελεν ἐκλείψει ὁ σκοπός, δι' ὃν ἡ ἐκχώρησις ἐγένετο, ὁ οἰκείος Ἐπίσκοπος, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀνωτέρω κοινότητος, θά ὀρίσῃ ἕτερον σκοπόν, εἰς ὃν θά διατίθενται αἱ πρόσοδοι αὐτῆς. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τῆς κοινότητος καί τοῦ Ἐπισκόπου, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως.

Εἰς περίπτωσιν ἐπανδρώσεως τῆς Μονῆς, αὕτη θά διοικῆται ὑπό τοῦ Ἡγουμένου, μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου αὐτῆς, κατὰ τὰ γενικῶς ἰσχύοντα.

2. Ἡ Ἱερά Μονή Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Κοντοῦ, τελοῦσα ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Κιτίου, διοικεῖται ὑπό Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὀριζομένης ὑπό τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καί εὕρισκομένης ὑπό τήν ἄμεσον ἐποπτείαν αὐτοῦ, τηρουμένων κατὰ τὰ λοιπά, ἀναλόγως, τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἄρθρον 16

Διαχείρισις τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας

Πρόσοδοι τῶν Μονῶν εἶναι:

- α) Τά ἀπό τῆς κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας εἰσοδήματα αὐτῶν.
- β) Τό προϊόν ἐκ τῶν κυτίων, ἐκ τῆς πωλήσεως κηροῦ καί ἐξ ἀφιερωμάτων τῶν Ναῶν τῆς Μονῆς.
- γ) Τά ἀπό τῶν ἐργοχείρων τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς εἰσοδήματα.
- δ) Δωρεαί, κληρονομίαι καί κληροδοτήματα πρὸς αὐτήν.

ε) Αί ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς περιερχόμεναι εἰς αὐτήν περιουσί-
αι.

Ἄρθρον 17

Αἱ δαπάναι ἐκάστης Μονῆς καλύπτουν:

- α) Τά πρὸς τόν Θρόνον καταβαλλόμενα δικαιώματα.
- β) Τήν συντήρησιν καί διατήρησιν τῶν Ναῶν τῆς Μονῆς καί τῶν μετο-
χίων αὐτῆς.
- γ) Τήν ἐπιδιόρθωσιν καί καλήν διατήρησιν τῶν οἰκημάτων τῆς Μονῆς
καί τῶν μετοχίων αὐτῆς.
- δ) Τήν συντήρησιν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς καί τῶν δοκίμων.
- ε) Τήν μισθοδοσίαν τοῦ τυχόν ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ.
- ς) Τήν παροχήν ξενίας εἰς τοὺς προσκυνητάς τῆς Μονῆς.
- ζ) Τάς δαπάνας διὰ βελτίωσιν τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς Μονῆς.
- η) Τήν ὑποστήριξιν τῆς Παιδείας.
- θ) Τήν δαπάνην διὰ φιλανθρωπίαν καί ἐθνικὰς ἀνάγκας.
- ι) Τήν δαπάνην δι' εἰδικόν τινα σκοπόν, περί οὗ προνοεῖ σχετικός κα-
νονισμός, ἢ δι' ἐξυπηρέτησιν ἄλλου σκοποῦ, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου.
- ια) Τήν δαπάνην διὰ τήν μόρφωσιν ἀδελφῶν, ἢ ὑποτρόφων, τῆς Μονῆς.
- ιβ) Τοὺς φόρους.
- ιγ) Τάς εἰσφοράς πρὸς τό Κεντρικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον, ὡς ἡ
πρόβλεψις τοῦ ἁρθροῦ 3, παρ. 1, ἐδ. α καί β.

Ἄρθρον 18

**Γενικά διατάξεις, ἀφορῶσαι εἰς τήν διαχείρισιν
τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας**

Τό οἰκονομικόν ἔτος ἄρχεται, δι' ὅλας τάς ἐκκλησιαστικάς διαχειρίσεις,
ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου καί λήγει τήν 31ην Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 19

Ἡ διαχείρισις τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων καί Ὀργανι-
σμῶν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει προϋπολογισμοῦ, συντασσομένου, ὑπό τῆς δια-
χειριστικῆς ἐπιτροπῆς αὐτῶν, καί ὑποβαλλομένου τό ἀργότερον μέχρι τῆς

15ης Δεκεμβρίου τοῦ προηγουμένου ἔτους, πρὸς τὸ πρόσωπον, ἢ τὸν Ὅργανισμόν, τὸν ἔχοντα τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐγκρίσεως αὐτοῦ, ὡς κατωτέρω προνοεῖται. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμπροθέσμου ὑποβολῆς προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τινος ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, τοῦτον καταρτίζει τὸ ἔχον τὴν ἀρμοδιότητα ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ πρόσωπον, ἢ ὄργανον.

Ἄρθρον 20

Τὴν ἐγκρισιν τῶν προϋπολογισμῶν ἔχει, τόσον ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ τῶν Ναῶν τῶν Μονῶν, ὧν ἡ διοίκησις ἐξεχωρήθη εἰς κοινότητα, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Μονῶν καὶ ἐπὶ Ἰδρυμάτων, ἐξαρτωμένων ἐκ τινος Θρόνου, ὁ οἰκείος Ἀρχιερεὺς.

Τὴν κατάρτισιν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν ἔχει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τὴν ἐγκρισιν ἡ Ἀδελφότης.

Τὴν ἐγκρισιν τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Θρόνου ἔχει ἡ Θρονικὴ Ἐπιτροπή.

Τὴν ἐγκρισιν τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου ἔχει τὸ Πενταμελὲς Διοικητικόν Συμβούλιον.

Ἄρθρον 21

Μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους, τὸ ἀρμόδιον, διὰ τὴν ἐγκρισιν, πρόσωπον, ἢ σῶμα, ὀφείλει νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ ἐὰν ἐγκρίνῃ, ἢ μὴ, τὸν ὑποβληθέντα προϋπολογισμόν τοῦ ἔτους, παραλείποντος δέ τούτου νὰ πράξῃ οὕτως ἐντὸς τῆς ὥς ἄνω προθεσμίας, ὁ ὑποβληθεὶς προϋπολογισμὸς θεωρεῖται αὐτοδικαίως ἐγκεκριμένος.

Ἄρθρον 22

Διαχειριστικόν σῶμα, μὴ ὑποβάλλον ἐμπροθέσμως τὸν προϋπολογισμόν εἰς τὸ ἀρμόδιον πρὸς ἐγκρισιν πρόσωπον, ἢ ὄργανον, ἐὰν, καὶ μετὰ ἔγγραφον ὑπόμνησιν, δέν ὑποβάλῃ τοῦτον, ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, δύναται, μετ' ἀκρόασιν, νὰ παυθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, εἴτε ὡς σύνολον, εἴτε ὡς πρὸς τὰ ὑπεύθυνα διὰ τὴν παράλειψιν μέλη. Τοῦτο ἀντικαθίσταται, ἢ συμπληροῦται, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, ὡς ἐν τῷ παρόντι προνοεῖται.

Ἄρθρον 23

Πᾶν διαχειριστικόν σῶμα ὀφείλει νὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὸ Ἐλεγκτικόν

Τμήμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀντίγραφον τοῦ προϋπολογισμοῦ, μετὰ τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 24

Οὐδεμία ἀκίνητος ἐκκλησιαστικὴ περιουσία ἐκμισθοῦται διὰ χρονικὴν περίοδον ὑπερβαίνουσαν τὰ τέσσαρα ἔτη, εἰ μὴ τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Δι' ἐκμίσθωσιν κάτω τῶν τεσσάρων ἐτῶν, ἀρκεῖ ἡ ἔγκρισις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, ἐπὶ δέ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 25

Ἀπαραίτητος ὅρος πάσης ἐκμισθώσεως ἀκινήτου εἶναι ἡ παροχὴ ἀξιοχρέου ἐγγυήσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀκριβῆ τήρησιν πάντων τῶν ὅρων τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρον 26

Ἡ ἀκίνητος ἐκκλησιαστικὴ περιουσία ἐπιτρέπεται νά ἐκποιηθῇ μόνον ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως δι' ἐτέρας, μᾶλλον προσοδοφόρου, ἢ εὐχερεστερας διαχειρίσεως, ἢ διὰ λόγους ἐπιβάλλοντας τὴν κάλυψιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν, μὴ δυναμένων νά ἀντιμετωπισθοῦν δι' ἄλλων εἰσοδημάτων.

Διὰ τὴν ἐκποίησιν, ἢ ἀνταλλαγὴν, ἀκινήτου περιουσίας ἐνοριακῶν Ναῶν, ἢ ἐνοριακῶν Μονῶν, ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Διὰ τὴν ἐκποίησιν, ἢ ἀνταλλαγὴν, ἀκινήτου περιουσίας Θρόνων, ἢ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Μόνον ὑπὸ τὰς αὐτάς διατυπώσεις δύναται ἡ ἀκίνητος ἐκκλησιαστικὴ περιουσία νά γίνῃ ἀντικείμενον ὑποθήκης.

Ἄρθρον 27

Σύναψις, ἢ ἐγγύησις, δανείου, ἢ ἀνάληψις ὁποιασδήποτε ἄλλης σοβαρᾶς οἰκονομικῆς ὑποχρεώσεως, ὑπὸ Ἀρχιερατικῆς Ἐπαρχίας, ἢ Μονῆς, ἢ Ἐνορίας, ἢ ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, ἐπιτρέπεται μόνον διὰ σκοπούς ἀντιμετωπίσεως ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν καὶ οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἐκκλησίας.

Διὰ τὴν σύναψιν, ἢ ἐγγύησιν, δανείου, ἢ ἀνάληψιν ὁποιασδήποτε ἄλλης σοβαρᾶς οἰκονομικῆς ὑποχρεώσεως, ὑπὸ Ἐνορίας, ἢ ἐνοριακῶν Μονῶν, ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Διά τήν σύναψιν, ἥ ἐγγύησιν, δανείου, ἥ ἀνάληψιν ὁποιασδήποτε ἄλλης σοβαρᾶς οἰκονομικῆς ὑποχρεώσεως, ὑπὸ Θρόνων, ἥ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, ἥ ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 28

Ἀπαγορεύεται ἡ παροχή δανείου, ὑπὸ οἵουδήποτε διαχειριστικοῦ σώματος ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, εἰς ἰδιώτας καί εἰς μὴ ἐκκλησιαστικούς Ὄργανισμούς.

Ἄρθρον 29

Διατηρεῖται ἡ, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συσταθεῖσα Τριμελὴς Συνοδική Ἐπιτροπή Διαχειρίσεως Ἀκινήτων. Ἡ Ἱερά Σύνοδος δύναται, κατὰ τήν κρίσιν αὐτῆς, ὅπως τροποποιήσῃ τήν ὡς ἄνω ἀπόφασιν, ἥ ρυθμίσῃ ἄλλως τὰ σχετικά θέματα.

Ἄρθρον 30

Εἰς περίπτωσιν ἀγορᾶς ἀκινήτου περιουσίας ὑπὸ Ἑνοριῶν, ἥ ἐνοριακῶν Μονῶν, ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Εἰς περίπτωσιν ἀγορᾶς ἀκινήτου περιουσίας ὑπὸ Θρόνων, ἥ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 31

Πᾶσα δαπάνη, δι' ἀνέγερσιν καί ἐπισκευήν κτιρίων καί ἀνοικοδόμησιν, ἥ ἐπισκευήν, Ναῶν, δύναται νά γίνῃ μόνον τῇ ἐγκρίσει τοῦ προσώπου, ἥ ὀργάνου, ὅπερ ἔχει τήν ἀρμοδιότητα ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 32

Διά τήν ἔγερσιν ἀγωγῆς ἐκ μέρους ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου, καθώς καί διά τήν ἄσκησιν ἀνταγωγῆς, ἥ οἵουδήποτε ἐνδίκου μέσου, ἥ διά τήν ἐπίτευξιν συμβιβασμοῦ, ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 33

Ἐάν Ἑνοριακή τις Ἐπιτροπή παραλείπῃ νά εἰσπράξῃ, ἥ ἐξασφαλίσῃ, τὰ πρὸς τήν Ἑνορίαν ὀφειλόμενα, ἥ ὀλιγωρῇ εἰς τήν προστασίαν οἰωνδῆ-

ποτε συμφερόντων τοῦ ὑπ' αὐτήν Ναοῦ, δικαιоῦται ὁ Ἀρχιερεὺς νά λάβῃ οἰαδήποτε δικαστικά, ἢ ἄλλα μέτρα, ἅτινα ἤθελε κρίνει κατάλληλα, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἄρθρον 34

Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ρυθμίζεται ἐκάστοτε τὸ μέγιστον ὕψος εἰσφορῶν, ἢ δωρεῶν, εἰς τὰς ὁποίας αἱ Ἐπαρχίαι, ἢ αἱ Μοναί, δύνανται νά προβαίνουν πρὸς ἄσκησιν κοινωνικῆς διακονίας.

